ATHENS voice

15 - 21 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2026, ΤΕΥΧΟΣ 1014
210 Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ
WWW.ATHENSVOICE.GR
FREE PRESS ΚΑΘΕ ΠΕΜΠΤΗ

Μικρά σπίτια

Η ζωή μου σε 19 τετραγωνικά

Του **Τάκη Σκριβάνου**

ΜΑΡΚ ΡΑΪΜΠΕΡΤ

Ο σούπερ σταρ της ρομποτικής στην A.V.

Του **Λουκά Βελιδάκη**

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΚΟΥΚΑΚΙ

Το Lidl House Athens παρουσιάζει:

LIDL House Athens

Ελαιόλαδο, η ψυχή της διατροφής μας

07.11.
Το λάδι στην ελληνική κουζίνα

14.11.
Τα λαδερά

21.11.
Οι παραδοσιακές πίτες

28.11.
Το κυριακάτικο τραπέζι

Σκάναρε & δήλωσε συμμετοχή

Νοέμβριος 2026

Στοά Αρσακείου,
Αθήνα

ATHENS voice

Εκδότης-Διευθυντής Φώτης Γεωργελές

Σύμβουλος Έκδοσης Σταυρούλα Παναγιωτάκη
Διευθύντρια Σύνταξης Αγγελική Μπιρμπίλη

Αρχισυνταξία Δήμητρα Γκρους

Senior Editor Λουκάς Βελιδάκης

Γενική Διεύθυνση Διαφήμισης Λουίζα Ναθαναήλ

Art Director Φώτης Πεχλιβανίδης

Διεύθυνση Web Δημήτρης Αθανασιάδης

Σύμβουλος Διεύθυνσης Χριστίνα Γαλανοπούλου

Αρχισυνταξία Δανάη Καμζόλα (Podcast & City Guide), Μπάμπης Καλογιάννης
Αρχισυνταξία Newsroom Τόνια Ζαραβέλα, Μάριος Βελέντζας

Τεχνικός διευθυντής Βάιος Συντσιρμάς
Social Media Manager Τάσος Ανέστης

Υπεύθυνος ύλης Τάκης Σκριβάνος
Επιμέλεια ύλης Φανή Κουλούντζου, Κατερίνα Ασήμου

Συντακτική ομάδα: Κ. Αθανασιάδης, Ν. Αμανίτης, Ε. Βαρδάκη, Μ. Βελέντζας, Σ. Βλέτσας, Κ. Βνάτσιου, Κ. Βουλγαρέλη, Ρ. Γεροδήμος, Ν. Γεωργελέ, Ν. Γεωργιάδης, Κ.Γιαννακίδης, Κ. Γλυνιαδάκη, Β. Γραμματικογιάννη, Β. Γρυπάρης, Γ. Δαββέτας, Γ. Δήμος, Π. Διαμαντάκου, Α.Μ. Δρουμπούκη, Θ. Κ. Ευθυμίου, Γ. Ζερβογιάννη, Μ. Ζουμπουλάκη, Κ. Καΐμάκης, Σ. Καλαμαντή, Μ. Καλτάκη, Κ. Καμπόσου, Β. Καμπουροπούλου, Δ. Καραθάνος, Λ. Καψάλη, Ν. Κοσκινά, Α. Κοσμοπούλου, Δ. Κουμαριώτης, Α. Μανουσάκη, Μ. Μανωλοπούλου, Ι. Μαραγκουδάκη, Α. Μαρκάκης, Χ. Μαρκάκης, Δ. Μαστρογιαννίτης, Β. Ματζάρογλου, Τζ. Μελιτά, Ε. Μπινάζη, Α. Μπρουντζάκη, Γ. Νένες, Ε. Ντάκουλα, Δ. Παπαδόπουλος, Π. Παναγιωτόπουλος, Κ. Παναγοπούλου, Γ. Παυριανός, Μ. Προβατάς, Τζ. Ρουσάκη, Μ. Ι. Σιγαλού, Τ. Σκραπαλιώρη, Ζ. Σφυρή, Σ. Τριανταφύλλου, Σ. Τσιτσόπουλος, Γ. Φλωράκης, Ε. Χελιώτη, Κ. Χριστοφόρου, Γ. Ψύχας, Ε. Ψυχούλη

Γραμματεία Σύνταξης Γεωργία Σκαμάγκα
info@athensvoice.gr / avguide@athensvoice.gr

Ατελιέ Sotos Anagnos

LOOKmag Κωνσταντίνα Βλαχοπούλου

Creative Manager Θάνος Ψυλλίδης
Creative Marketing Manager Λαμπρινή Τρούγκου
Branded Content Editor Χαρά Αλεξανδροπούλου
Multimedia Designer Όλγα Καραγιάννη

Εικονογραφήσεις art@athensvoice.gr
Φωτό: Ειρήνη Σιούσιουρα, Θανάσης Καρατζάς, Γιώργος Ζαρζώνης, Τάσος Βρεττός, Έκτορας Δ. Βούτσας, Κώστας Αμοιρίδης, Βαγγέλης Τάτσης, Χρήστος Κισατζεκιάν, Δημήτρης Κλεάνθης, Μαρία Μαρκέζη, Πέτρος Νικόλτσος, Λάζαρος Γραικός

Account Directors
Τίνα Γαϊτανίδου, Βόνη Ζαφειροπούλου

Direct Market Advertising Director
Άννα Αντωνίου
Direct Market Advertising Managers
Μιχάλης Δρακάκης, Εύα Βαλαμβάνου, Ελένη Βαρύτη, Νώντας Νταμπάνης, Ελεωνόρα Τζεφρόνη

Marketing & Event Coordinator AV
Κωνσταντίνα Μιχάλη

Συντονισμός Διαφήμισης Μαίρη Κούρτη
marketing@athensvoice.gr
Digital Traffic Manager Εύη Ταρνάρη
Digital Advertising Coordinator Μίνα Γιαννάκη

Ψηφιακή Υποστήριξη Νικόλας Αργυρίου

Διεύθυνση Λογιστηρίου Έφη Μούρτζη
Λογιστήριο Ουρανία Μιχάλη, Μαίρη Λυκούση, Κωνσταντίνα Ζαβιτσάνου

Υπεύθυνοι Διανομής Γιάννης Μιχάλης, Γιάννης Βαρουξής - *Διανομή* Παναγιώτης Λομπαρδής

Διαχωρισμοί - Εκτύπωση «Καθημερινές Εκδόσεις ΑΕ»

Athens Voice S.A.
Χαρ. Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα
Σύνταξη: 210 3617.360, 3617.369, fax: 210 3632.317
Διαφημιστικό: 210 3617.530, fax: 210 3617.310
VOICE RADIO: 210 3648.213
Αγγελίες: 210 3617.369 **Λογιστήριο:** 210 3617.170

www.athensvoice.gr
Αν δεν βρίσκετε την Α.V. στα σημεία διανομής, επικοινωνήστε: 210 3617.360, 210 3617.369
Κωδικός εντύπου: 7021, ISSN 1790-6164

Νόμιμος Εκπρόσωπος: Γεωργελέ Ελισάβετ Τρισεύγενη
Κύριος Μέτοχος: Γεωργελές Φώτιος

Αρ. Πιστοποίησης ΜΕΤ: 230237

ATHENS voice Εβδομαδιαία εφημερίδα, διανέμεται δωρεάν. Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική, η διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της έκδοσης με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή έγκριση του εκδότη.

Φτιάξε μου τη μέρα

Αστική αθηναϊκή βόλτα

VOICE RADIO

Info-diet

Της **ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ**

ΤΟ ΜΑΝΤΡΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Δεν μας φτάνουν οι Δευτέρες, έχουμε και τις Τρίτες.

ΝΟΙΚΟΚΥΡΕΣ ΣΕ ΑΠΟΓΝΩΣΗ

Για τα εύκολα συμβουλευτείτε τον Πετρετζίκη.
Για τα πραγματικά νόστιμα τον Πέσκια.
Για τα φίνα μαμαδίστικα την Μπαρμπαρίγου.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΝΤΕΚΩ

Έδωσε άλλη αισθητική φωτίζοντας τη Διονυσίου Αρεοπαγίτου και την Αποστόλου Παύλου. Λιτά, διαχρονικά φωτιστικά, που δεν εμποδίζουν τη θέα προς τα μνημεία, με όμορφο, γλυκό φωτισμό στο χρώμα της άμμου.

Η «ΓΡΙΑ ΧΑΪΔΩ»

Η νέα μασκότ της ΚΑΕ Ηρακλής, μια τεράστια καρτουνίστικη γιαγιά, εμπνευσμένη από την πραγματική, γνωστή φίλαθλο της ομάδας.

ΤΟ ΡΟΔΑΚΙΟ ΣΤΟ ΓΕΡΑΝΙ

Έπειτα από 13 χρόνια στη Στοά Κουρτάκη, στην οδό Κολοκοτρώνη, το ιστορικό βιβλιοπωλείο των εκδόσεων Ροδακιό μετακόμισε σε νέο, όμορφο και φωτεινό χώρο, στον 5ο όροφο της Γερανίου 7, κοντά στην Ομόνοια.

ΑΚΟΥΣΤΗΚΕ

Η μουστάρδα, λέει, πάει και με το χοιρινό και με το κοτόπουλο, το τσουλάκι…

ΚΙΜΠΕΡΛΙ ΓΚΙΛΦΟΪΛ

Κι εκεί που είχαμε μάθει να προφέρουμε σωστά το ονοματεπώνυμό της…

ΠΕΔΙΟΝ ΤΟΥ ΑΡΕΩΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΙΣΟΔΟΣ

Βουνό από δεκάδες άδεια, πεταμένα κιβώτια από μπανάνες (!) στοιβαγμένα στην είσοδο, μπροστά από το άγαλμα του Κωνσταντίνου Α΄. Installation για Μπιενάλε ή μνημείο Μπανανίας;

ΤΑΤΟΥΑΖ-ΜΟΥΧΛΑ

Νέα απδιαστική τάση. Ρεαλιστικά και ακανόνιστα σχήματα, σκούρες υφές, ώστε το δέρμα να μοιάζει σε αποσύνθεση.

ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ ΣΑΝ ΕΤΟΙΜΟΡΡΟΠΕΣ ΠΑΡΑΓΚΕΣ

Τα αγαπάμε, τα νοσταλγούμε όταν εξαφανίζονται, αλλά τα περισσότερα που παραμένουν είναι κακοστημένα, βρόμικα, ατακτοποίητα και πονάνε το μάτι.

ΟΙ ΛΙΡΕΣ ΤΗΣ ΓΙΑΓΙΑΣ

Οι Έλληνες πουλάνε με τρέλα τις λίρες από το οικογενειακό σεντούκι (21.014 λίρες πουλήθηκαν στο 9μηνο του 2026). Επόμενη φάση: τα χρυσά δόντια.

Η ΠΕΡΜΑΝΑΝΤ ΚΑΙ ΤΟ ΜΟΥΣΤΑΚΙ ΣΕ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥΣ

Οι συχνές αλλαγές στο λουκ επιτρέπονται στον Λάκη Γαβαλά. Όσον αφορά τους υπόλοιπους, κρύβει ένα καταπιεσμένο μανεκέν.

Athens Voices

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ**
panikoval500@gmail.com

Λόγια που ακούστηκαν δημοσίως στην Αθήνα

Ζευγάρι τουριστών προσπαθεί να αγοράσει σάντουιτς σε κεντρικό φούρνο των Αθηνών
-Do you have sandwich with meat?
- No, όνλι γουίθ τσίκεν.
(Δευτέρα πρωί)

Κυρία τρέχει αλαφιασμένη προς την πρώτη πόρτα του τρόλεϊ και ρωτάει:
-Πάτε θάλασσα;
-Εγώ, κυρία μου, πάω Ομόνοια και μετά Πατήσια. Δεν έχει θάλασσα εκεί.
(Πλατεία Μαβίλη, Δευτέρα πρωί)

«Τζούλια πάνω!»
(Με αυτή τη φράση-κλειδί, οι γείτονες της πολυκατοικίας της οδού Γερανίου 7 στην Ομόνοια στέλνουν τους επισκέπτες που ψάχνουν τα νέα γραφεία των εκδόσεων Ροδακιό, της Τζούλιας Τσακίρη, στον 5ο όροφο)

«Την έχεις δει όταν χορεύει; Πιάνει συνέχεια τα μαλλιά της».
(Κορίτσια συζητούν, Σκουφά, Παρασκευή απόγευμα)

Παππούς σε λεωφορείο κάθεται δίπλα σε χαλασμένο μηχάνημα ακύρωσης εισιτηρίων και προειδοποιεί όποιον προσπαθεί να περάσει την κάρτα. Μεταξύ αυτών και μια τουρίστρια, στην οποία ο παππούς λέει:
«Όχι δουλεύει. Νάιν».
(Γραμμή Α7, Δευτέρα πρωί)

Εξάχρονο κοριτσάκι παίζει στο μπαλκόνι του σπιτιού του και κάνει ότι μιλάει στο τηλέφωνο:
«Έλα, ρε μαλάκα».
(Σάββατο πρωί, Αμπελόκποι)

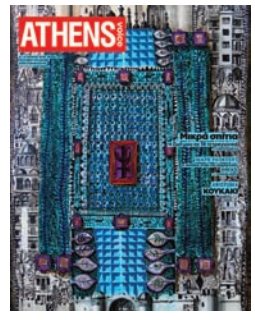

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Αυτή την εβδομάδα το σχεδιάζει ο **Βασίλης Καρακατσάνης**. Σπούδασε Ζωγραφική, Σκηνογραφία, Τέχνη του Βιβλίου και Θεωρία της Τέχνης στις Ανώτατες Σχολές Καλών Τεχνών της Αθήνας και της Βαρκελώνης και Συντήρηση Αρχιτεκτονικών Μνημείων στο Centro Europeo της Βενετίας. Έχει παρουσιάσει 105 ατομικές εκθέσεις στην Ελλάδα, Κύπρο, Ισπανία, Ιταλία, Ινδονησία, Ισημερινό, Τουρκία, Δανία, ΗΑΕ και Γερμανία, ενώ έχει λάβει μέρος σε δεκάδες ομαδικές εκθέσεις και art fairs στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Το σημερινό εξώφυλλο εκτέθηκε στην ομαδική έκθεση *«Συναστρία»*, που διοργάνωσε η Εθνική Βιβλιοθήκη στο Αίθριο του ΚΠΙΣΝ.

Κυκλοφορούν*

20 ΧΡΟΝΙΑ ATHENS VOICE
2003-2023

Στους δυο αυτούς συλλεκτικούς τόμους βρίσκεται συγκεντρωμένο ένα μεγάλο μέρος από το πανόραμα της σύγχρονης ελληνικής τέχνης των τελευταίων δεκαετιών

ΡΩΜΑΝΟΣ ΓΕΡΟΔΗΜΟΣ
ΟΔΗΓΟΣ ΕΠΙΒΙΩΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ 21ο ΑΙΩΝΑ

Αφιερωμένο σε όσους εξακολουθούν να προσπαθούν

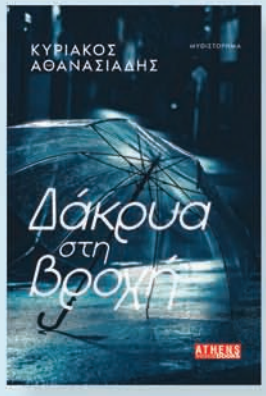

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ
ΔΑΚΡΥΑ ΣΤΗ ΒΡΟΧΗ

Γραμμένο από δύο συγγραφείς: έναν άνθρωπο και μια μηχανή

*ΣΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ Α.Ν.

ATHENS voicebooks

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ATHENS VOICE BOOKS
Χαριλάου Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα
2103617170 (εσωτ. 114), fax: 2103617310
ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΕΣ ON-LINE:
athensvoice.gr/vivlio/vivlia/athens-voice-books

Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΔΑΝΔΟΛΟΥ

Προσοχή, εκτελούνται έργα

Πρέπει να είναι Αμερικανοί. Εκείνη ξανθιά με φακίδες. Εκείνος ψηλός, με λευκή κάλτσα, παντόφλες και καπέλο που γράφει *Fleetwood Mac Live 1983*. Κοντά στα 50. Προσπαθούν να διασχίσουν μια νησίδα πεζοδρομίου τρία τέσσερα τετράγωνα κάτω απ' την Ομόνοια. *«Are you sure;»* του λέει εκείνη, υψώνοντας τη φωνή της για ν' ακουστεί μέσα στη φασαρία του εκσκαφέα. Yes, he is sure. Την πιάνει απ' το χέρι, προχωρούν ανάμεσα σε εργάτες που φτυαρίζουν χωμένοι σε τρύπες. Το ζευγάρι μπαινοβγαίνει στα σύννεφα της σκόνης προσέχοντας πού πατάει. Ήρθαν από την άλλη άκρη του κόσμου να γνωρίσουν αυτή την ιερή χώρα, για την οποία είχαν ακούσει τόσα και τόσα από τότε που ήταν μικροί, και να τοι τώρα, αντιμέτωποι με λάκκους, μηχανήματα, θόρυβο. Τους λυπήθηκε η ψυχή μου. Ήθελα να τους πω *«Λάθος εποχή διαλέξατε, φέτος γίνεται το έλα να δεις από έργα, οι περισσότεροι δήμοι το 'χουν βάλει σκοπό να μας ταλαιπωρήσουν»*.

«Nice work, baby!» την επιβράβευσε αυτός όταν έφτασαν στην απέναντι μεριά. Το καπέλο του ήταν τόσο σκονισμένο, που το Fleetwood Mac δεν φαίνονταν. Εκείνη έβηχε. Αναρωτήθηκα με μια δόση ζήλιας αν όντως είχαν δει τους Fleetwood Mac το '83: οι έφηβοι Τζον και Μέρι, ή Ρόμπερτ και Έλεν, ή Χάρι και Ελίζαμπεθ, πιασμένοι χέρι χέρι σ' ένα οντιτόριουμ της Καλιφόρνιας, ή του Όρεγκον, ή του Ντιτρόιτ, να χορεύουν με τα τραγούδια του Λίντσεϊ Μπάκιγχαμ και της Στίβι Νικς, μην μπορώντας να φανταστούν ότι μια μέρα, 43 χρόνια μετά, θα πάλευαν να περάσουν ένα πεζοδρόμιο τρία τέσσερα τετράγωνα κάτω από την πλατεία Ομονοίας, στον ιερό τόπο που ήθελαν να επισκεφτούν όλη τους τη ζωή.

Δεν είναι οι μόνοι τουρίστες που έχω δει αυτό το φθινόπωρο να ταλαιπωρούνται από τα οδοφράγματα στο ευρύτερο πλέγμα της πρωτεύουσας. Δυστυχώς η σκηνογραφία του 2026 δεν είναι και τόσο ελκυστική. Βουναλάκια από χώμα, μπουλντόζες, τρυπάνια, κομπρεσέρ. Παντού. Στη Βούλα. Στο Παγκράτι. Στο κέντρο. Στην Αγία Παρασκευή. Στου Παπάγου. Σε δήμους στα δυτικά, σε δήμους ορεινούς, σε δήμους κατά μήκος της ακτογραμμής. Είναι εντυπωσιακό: κάπου ανάμεσα στον 2ο και τον 3ο χρόνο της θητείας τους, οι δημοτικές αρχές συντονίζονται σε ένα κρεσέντο αχρειαστων (συνήθως) ή απαραίτητων (σπανίως) εργασιών, μετατρέποντας την πόλη σ' ένα απέραντο εργοτάξιο. Κι έτσι ο Ρόμπερτ και η Έλεν από το Όρεγκον κλήθηκαν να δρασκελίσουν λάκκους, και καμιά δεκαριά οργανωμένοι ταξιδιώτες από την Ασία δεν ήξεραν πώς να προχωρήσουν αριστερά φτάνοντας στη γωνία Ιφικράτους και Υμηττού, κι ένας Σβεν από τη Δανία παραξενεύτηκε βλέποντας από τη γαλαρία ενός πούλμαν τόσους φορτωτές, τόσα περονοφόρα, τόσες τσάπες, τόσους γερανούς, σε μια ακτίνα μονάχα 10-15 χιλιομέτρων.

Κι όσο για τους Γάλλους, ω, τους Γάλλους δεν θα τους ξεχάσω σύντομα. Περπατούσαν στον κεντρικό ποδηλατόδρομο της Βούλας με προορισμό την πλατεία, τούτο το πολύπαθο τετράγωνο αστικών βασανιστηρίων. Φρανσουά ή Ολιβιέ αυτός, Σελίν ή Ρενέ εκείνη, χαρωποί, κάπου στα 40, μπλουτζίν, αντιανεμικά, ελβιέλες. Και στο ύψος του Αγίου Ιωάννη το χαμόγελο να χάνεται. Λογική αντίδραση. Δεν είναι και πολύ ωραίο το θέαμα, αν και εμείς το έχουμε συνηθίσει, δυστυχώς. Μια αλουμινένια περίφραξη κυκλώνει την τεράστια αλέα μπροστά στις καφετέριες και τα εστιατόρια. Τα τραπεζάκια είναι στριμωγμένα σ' έναν στενό διάδρομο πλάτους δύο μέτρων το πολύ, τα αυτοκίνητα στη διασταύρωση σχηματίζουν ουρά, ένα πέπλο σκόνης τυλίγει κτίρια και ανθρώπους. Ο Φρανσουά ή Ολιβιέ διερωτάται πού να πάνε, η Σελίν ή Ρενέ τον κοιτάζει προβληματισμένη. Στέκονται αποσβολωμένοι για μερικά λεπτά, έπειτα επιχειρούν να κατευθυνθούν αριστερά, προς την πάνω πλευρά της πλατείας, ένα φορτηγό τούς εμποδίζει, αποφασίζουν να κινηθούν δεξιά, προς τον στενό διάδρομο κατά μήκος της αγοράς, δύο αμάξια του δήμου έχουν φράξει την είσοδο. Θέλω να τους πω *«Λάθος εποχή διαλέξατε, η Βούλα είναι περιχαρακωμένη, έπρεπε να μένατε στη Γαλλία σας»*.

Αναλογίστηκα εκείνη τη στιγμή πόσο έχει διαρκέσει αυτή η πανδαισία βασανιστηρίων. Ένα ολόκληρο καλοκαίρι και βάλε χάθηκε για καταστήματα, περίπτερα, ένα σωρό εμπόρους που είδαν την περιοχή να παραλύει εξαιτίας της λεγόμενης «προόδου» που ευαγγελίζονται οι αρχές. Ποια πρόοδος; Γιατί; Μια χαρά ήταν πριν. Ένας παράδεισος για παιδιά, για δημότες, για τουρίστες. Το Family, το Δέντρο, το Μασάτι, το Κεμπαπτζίδικο, οι τράπεζες, τα ιατρεία, το παρκινγκ – το κέντρο του χωριού έμοιαζε καλαίσθητο κι οργανωμένο. Προς τι αυτή η θηλιά που έκανε ακόμα και δύο Γάλλους να χάσουν τον δρόμο τους; Άβυσσος η ψυχή. Και πες ότι κάποιος έκρινε ότι ορθώς πρέπει να υπάρξει ανάπλαση. Γιατί έχει πάρει τόσο πολύ; Τις προάλλες έγινε συναυλία πλάι στην αλουμινένια περίφραξη, με τίτλο «100 Χρόνια Βούλα». Για μια απειροελάχιστη στιγμή μού φάνηκε ότι ο εορτασμός αφορούσε τα 100 χρόνια από το ξεκίνημα των έργων.

Και κάπως έτσι, οι Αμερικανοί κι οι Ασιάτες κι ο Δανός κι οι Γάλλοι έκαναν τις διακοπές τους στη χώρα μας και γύρισαν σπίτια τους. Και σίγουρα πήραν μαζί τους κάτι από το μεγαλείο της Ελλάδας. Εικόνες που θα τις θυμούνται για πάντα. Τον Παρθενώνα. Τη θάλασσα. Τον ουρανό. Την Πλάκα. Τα μουσεία. Μα και τις μπετονιέρες. Τους οδοστρωτήρες. Τα γκρέιντερ. Τα ανυψωτικά. Όλο το σκηνικό της αντίφασης που καθρεφτίζει έναν τόπο ο οποίος φτιάχτηκε κάποτε για να αντέξει αιώνες και σήμερα φτιάχνεται ξανά και ξανά για να αντέξει μέχρι τις επόμενες δημοτικές εκλογές. **A**

Κάπου ανάμεσα στον 2ο και τον 3ο χρόνο της θητείας τους, οι δημοτικές αρχές συντονίζονται σε ένα κρεσέντο αχρειαστων (συνήθως) ή απαραίτητων (σπανίως) εργασιών, μετατρέποντας την πόλη σ' ένα απέραντο εργοτάξιο

Εθνική Λυρική Σκηνή

Greek National Opera

ΟΠΕΡΑ ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ

Όπερα

ΚΛΑΟΥΝΤΙΟ ΜΟΝΤΕΒΕΡΝΤΙ

ΕΝΟΡΧΗΣΤΡΩΣΗ: ΝΙΚΟ ΜΙΟΥΛΥ

Ορφέας

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: ΟΥΙΛΛΙΑΜ ΚΕΝΤΡΙΤΖ

30 • ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ & 1, 4, 6, 8, 10, 12, 14 • ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ • 2026

ΑΙΘΟΥΣΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΛΥΡΙΚΗΣ ΣΚΗΝΗΣ
ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ

ΣΥΜΠΑΡΑΓΩΓΗ ΜΕ ΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΟΥ ΓΚΛΑΪΝΤΜΠΟΡΝ
ΚΑΙ ΤΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΠΕΡΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

NATIONALOPERA.GR

© William Kentridge

Μουσική διεύθυνση:
Κωνσταντίνος Τερζάκης
Σκηνοθεσία:
Ουίλλιαμ Κέντριτζ
Συνεργάτης σκηνοθέτης, αναβίωση σκηνοθεσίας:
Λυκ Ντε Βιτ
Σκηνικά:
Σαμπίν Τώυνισσεν
Κοστούμια:
Γκρέτα Χόιρις
Χορογραφία:
Γκρέγκορυ Μακόμα
Αναβίωση χορογραφίας:
Τουλάνι Τσάουκε
Φωτισμοί:
Ουρς Σαίνεμπαουμ
Αναβίωση φωτισμών:
Τομ Ουώρρεν, Χάρριετ Ουάιτ
Βίντεο:
Γιάνους Φουσέ
Χειρισμός βιντεοπροβολών:
Κιμ Γκάννινγκ
Διεύθυνση χορωδίας:
Αγαθάγγελος Γεωργακάτος

Ορφέας:
Χρήστος Κεχρής
Μουσική / Ευρυδίκη / Ηχώ:
Μαρία Κωστράκη
Αγγελιαφόρος / Ελπίδα:
Μαίρη-Έλεν Νέζη
Νύμφη:
Μαρία Μητσοπούλου
Χάροντας:
Μάριος Σαραντίδης
Περσεφόνη:
Θεοδώρα Μπάκα
Πλούτωνας:
Πέτρος Μαγουλάς
Α΄ Βοσκός / Πνεύμα:
Γιάννης Καλύβας
Β΄ Βοσκός / Πνεύμα:
Σωτήρης Τριάντης
Γ΄ Βοσκός / Πνεύμα:
Άγγελος Κυδωνιεύς
Δ΄ Βοσκός / Πνεύμα:
Γιώργος Παπαδημητρίου
Απόλλωνας:
Νίκος Κοτενίδης
Χορωδία πνευμάτων:
Παναγιώτης Πρίφτης, Κωνσταντίνος Καραγεωργίου
Χορευτής / ερμηνευτής:
Τουλάνι Τσάουκε (30/10, 1/11) / **Άλμπερτ Φάνα Τσαμπαλάλα** (4, 6, 8, 10, 12, 14/11)
Χορεύτρια / Ευρυδίκη:
Νοσιπίγουο Σαμέντε

Με την **Ορχήστρα** και τη **Χορωδία** της **Εθνικής Λυρικής Σκηνής**

Ώρα έναρξης: 19.30
(Κυριακή 1/11: 18.30, 8/11: 20.00)

Εισιτήρια από: €15
Προπώληση: ticketservices.gr, Ταμεία ΕΛΣ

Η ΕΛΣ επιχορηγείται από
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού

Μέγας Δωρητής ΕΛΣ & Δωρητής παράστασης
ΙΣΝ / SNF ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ STAVROS NIARCHOS FOUNDATION | επίκεντρο ο άνθρωπος humanity at the core

Μεγάλος Χορηγός
ΔΕΗ

STAVROS NIARCHOS FOUNDATION CULTURAL CENTER
ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ AEGEAN
TECHNOLOGY PARTNER centiva
ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ ITALY
ΧΟΡΗΓΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ WELLA
ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΕΡΤ ΣΚΑΪ

FREE VOICES

Η Παλαιστίνη στο Ευρωκοινοβούλιο

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, η ευρωπαϊκή συνείδηση και οι ευρωβουλευτές που θέλουν να βάλουν μπουρλότο στο Ευρωκοινοβούλιο

Της **ΣΩΤΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ**

Την περασμένη εβδομάδα η Γαλλο-παλαιστίνια ευρωβουλεύτρια Rima Hassan, στέλεχος της Ανυπότακτης Γαλλίας, διακρίθηκε για άλλη μια φορά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η Hassan φέρεται να κατέβασε τις ισραηλινές και ευρωπαϊκές σημαίες στο σημείο όπου μνημονευόταν η τρίτη επέτειος της πολύνεκρης επίθεσης της Χαμάς στο νότιο Ισραήλ. Η προεδρία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου επιβεβαίωσε το γεγονός, το οποίο κατεγράφη από το σύστημα κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης του κτιρίου.

Η Rima Hassan —όπως πολλοί ευρωβουλευτές που είτε προέρχονται από την πρόσφατη μετανάστευση είτε ως ακροδεξιοί ή ακροαριστεροί επιδιώκουν να διαλύσουν την Ενωμένη Ευρώπη— δεν θα έπρεπε να βρίσκεται στο Ευρωκοινοβούλιο. Γεννήθηκε το 1992 στη Συρία και το 2010, ορθώς και δικαίως, ως πρόσφυγας, πολιτογραφήθηκε Γαλλίδα· όμως, το ότι της «παραχωρήθηκε» η ιδιότητα του Γάλλου πολίτη δεν την καθιστά αυτομάτως Ευρωπαία. Το να είσαι Ευρωπαίος σημαίνει πως νιώθεις μέρος μιας μακράς παράδοσης και μιας συλλογικής νοητικής κατάστασης: ο Ευρωπαίος αναγνωρίζει τον εαυτό του στις ιουδαιοχριστιανικές ρίζες και στις δημοκρατικές πεποιθήσεις· σε μια ιστορία που ξεκινά από την αρχαία Ελλάδα και τη Ρώμη για να φτάσει σε μεγάλα πολιτικά, ηθικά, επιστημονικά επιτεύγματα, όπως και σε τρομερές τραγωδίες —άρα, σε συλλογική ενοχή και διάθεση αυτοδιόρθωσης. Η Ευρώπη είναι ένας ολόκληρος κόσμος που συνενώνεται με κοινή ταυτότητα, με τη συνείδηση του καθενός από εμάς ότι γεννηθήκαμε και μεγαλώσαμε εντός συγκεκριμένων πολιτισμικών συνόρων. Η Rima Hassan δεν έχει, ούτε θέλει να έχει, ευρωπαϊκή ταυτότητα: είναι Παλαιστίνια που βρήκε καταφύγιο στην Ευρώπη, όπου ανεδείχθη σε χαϊδεμένο παιδί στους κόλπους της αντιευρωπαϊκής άκρας αριστεράς.

> Το να είσαι Ευρωπαίος σημαίνει πως νιώθεις μέρος μιας μακράς παράδοσης και μιας συλλογικής νοητικής κατάστασης

Η πρόσφατη χειρονομία της δεν είναι η πρώτη που δείχνει ότι η ευρωβουλεύτρια αγνοεί την ευρωπαϊκή παράδοση. Όπως είπε η πρόεδρος του Ευρωκοινοβουλίου, Roberta Metsola, «αυτή η Συνέλευση είναι ένας χώρος όπου ο καθένας από εμάς πρέπει να αισθάνεται ασφαλής. Απορρίπτουμε με τον πιο κατηγορηματικό τρόπο κάθε πράξη που θα έκανε οποιονδήποτε να αισθάνεται λιγότερο προστατευμένος [...] Δεν μπορούμε να δεχτούμε πράξεις που μπορεί να κάνουν τους ανθρώπους να φοβούνται να μιλήσουν. Δεν μπορούμε να ανεχθούμε ζημιές σε περιουσιακά στοιχεία. Και δεν μπορούμε να δεχθούμε απόπειρες εκφοβισμού που αντικαθιστούν τη συζήτηση. Σε μια εποχή που ο παγκόσμιος αντισημιτισμός βρίσκεται σε άνοδο, οφείλουμε στην εβραϊκή κοινότητα της Ευρώπης τη διαβεβαίωση ότι [...] αυτός ο θεσμός είναι και δικός τους [...] Το άρθρο στον εσωτερικό κανονισμό είναι αρκετά σαφές: Τα μέλη του Ευρωκοινοβουλίου δεν πρέπει να θέτουν σε κίνδυνο την ορθή διεξαγωγή των κοινοβουλευτικών εργασιών, ούτε την ασφάλεια και την τάξη στα κτίρια του Κοινοβουλίου, ούτε την ορθή λειτουργία του εξοπλισμού του».

Η Rima Hassan πρέπει να εξηγήσει αυτή την επιθετική και αναξιοπρεπή χειρονομία και η πρόεδρος Metsola θα αποφασίσει στη συνέχεια αν θα επιβάλει πειθαρχική κύρωση. Με τη Metsola συμπαρατάχθηκαν η αντιπρόεδρος του Ευρωκοινοβουλίου Pina Picierno (από το Δημοκρατικό Κόμμα της Ιταλίας), το κεντροδεξιό κόμμα των Républicains και εκπρόσωποι από τους Αδελφούς της Ιταλίας. Η Manon Aubry, συμπρόεδρος της αριστερής ομάδας στην οποία περιλαμβάνεται η Ανυπότακτη Γαλλία, εμφανίστηκε αμήχανη και αρνήθηκε ότι η Rima Hassan ποδοπάτησε τις σημαίες. Όσο για την ίδια τη Hassan, στις κατηγορίες για αντισημιτισμό και βανδαλισμό, απάντησε για μία ακόμα φορά καταγγέλλοντας τη γενοκτονία που διαπράττει το Ισραήλ εναντίον των Παλαιστινίων και συγκρίνοντας τη ρωσική σημαία με την ισραηλινή.

Η κλίμακα των κυρώσεων για διατάραξη της τάξης στις εγκαταστάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου είναι μάλλον λογική — από επίπληξη μέχρι απώλεια της αποζημίωσης διαβίωσης (από δύο έως τριάντα ημέρες) και προσωρινή αναστολή συμμετοχής στις εργασίες (επίσης από δύο έως τριάντα ημέρες, χωρίς να επηρεάζεται το δικαίωμα ψήφου στη σύνοδο). Αυτά τα μέτρα μπορούν να διπλασιαστούν σε περίπτωση υποτροπής. Στις πιο σοβαρές περιπτώσεις, ο/η Πρόεδρος μπορεί να προτείνει στη Διάσκεψη των Προέδρων την απομάκρυνση του αιρετού αξιωματούχου από τα κοινοβουλευτικά του καθήκοντα.

Αλλά το θέμα δεν είναι διοικητικής φύσεως. Η Hassan όχι μόνο βρίσκεται εκλεγμένη σε έναν θεσμό τον οποίο περιφρονεί και με τον οποίο δεν έχει τίποτα κοινό, αλλά προωθείται από το κόμμα της σε ευρωπαϊκά αξιώματα. Το 2024 ήταν υποψήφια για την αντιπροεδρία της Υποεπιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων — μια θέση που δεν της ταίριαζε καθόλου· κι όταν ο François-Xavier Bellamy από τους Républicains μπλόκαρε την υποψηφιότητά της, η Hassan απάντησε στο X: «Προς το παρόν, ο @fxbellamy και οι φίλοι του, κολλητοί του ισραηλινού γενοκτονικού καθεστώτος, κοιμούνται ήσυχοι τα βράδια. Όμως, αυτό δεν θα διαρκέσει. Μη νομίζεις ότι θα μου ξεφύγεις». Με λίγα λόγια, τον απείλησε και ο Bellamy υπέβαλε μήνυση. Αλλά η Rima Hassan και ολόκληρο το κόμμα της Ανυπότακτης Γαλλίας που έχουν πολλές τριβές με τον γαλλικό νόμο, θεωρούν πρωισμό το να στηρίζεις την τρομοκρατία και να καταφέρεσαι εναντίον εκλεγμένων αξιωματούχων, εναντίον της Γαλλίας, της Ευρώπης και του δυτικού πολιτισμού.

Ο Μελανσόν χρησιμοποιεί τη Hassan ως σύμβολο αντίστασης: είναι νέα και ευπαρουσίαστη· εκπροσωπεί τέλεια το κοινό στο οποίο έχει επενδύσει η Ανυπότακτη Γαλλία, εκφράζοντας το αυθεντικό, αντιδυτικό βίωμα και προτρέποντας σε πράξεις ηθικά και νομικά απαράδεκτες στην Ευρώπη. Το αποτέλεσμα είναι η Hassan να έχει φορτωθεί κάμποσες μηνύσεις, μία εκ των οποίων προέρχεται από τον ιμάμη του Ντρανσύ Hassen Chalghoumi, έναν άκρως ταλαιπωρημένο μουσουλμάνο που οι ισλαμιστές και η ίδια η Hassan θεωρούν ότι έχει ξεπουληθεί στη Δύση και στο Ισραήλ. Ο Chalghoumi κυκλοφορεί με αστυνομική προστασία επί 17 συναπτά χρόνια και ισχυρίζεται ότι είναι θύμα φατουά από κύκλους γύρω από τη Hassan. Δεν είναι ο μόνος.

Η υπόθεση Rima Hassan φέρνει στη δημόσια συζήτηση ένα ευρύτερο ερώτημα: γιατί άτομα, ομάδες και κόμματα που απορρίπτουν την Ενωμένη Ευρώπη —κομμουνιστές, φασίστες, ακροδεξιοί, εθνικιστές— συμμετέχουν στα όργανά της; Υπολογίζω ότι καμιά 250ριά από τους 720 ευρωβουλευτές που στρογγυλοκάθονται στα έδρανα των Βρυξελλών και του Στρασβούργου (αδρά αμειβόμενοι) θέλουν να βάλουν μπουρλότο στην ΕΕ, όπως περίπου οι κομμουνιστές, οι φασίστες και οι ψεκασμένοι θέλουν να βάλουν μπουρλότο στα εθνικά κοινοβούλια. Α

Επένδυση «Σκου

Θυμάστε εκείνη την αμίμητη φράση του Πάνου Καμμένου *«Λιντσάρετε τον Πάχτα, πρέπει να μην μπορεί να κυκλοφορήσει»;* Ήταν Σεπτέμβριος του 2013, ειπώθηκε σε ομιλία του στη ΔΕΘ, απευθυνόταν στους κατοίκους της Χαλκιδικής και αναφερόταν στον τέως δήμαρχο του Αριστοτέλη, Χρήστο Πάχτα.

Αιτία; Οι βίαιες αντιδράσεις της «προοδευτικής» Ελλάδας για την επένδυση της Ελληνικός Χρυσός στις Σκουριές. Αποτέλεσμα; Πριν από μερικές μέρες ο πρωθυπουργός της χώρας Κ. Μητσοτάκης έκανε, στο σβηστό, τα εγκαίνια λειτουργίας του μεταλλείου. Οι Σκουριές μαζί με το Ελληνικό είναι δύο εμβληματικές και υποδειγματικές επενδύσεις στη χώρα μας, για τις οποίες η δήθεν προοδευτική και οικολογική Ελλάδα έδωσε τον υπέρ πάντων αγώνα, αλλά ευτυχώς ηττήθηκε. Κατά κράτος.

Δεν ξέρω αν αυτό το παρελθόν θα μείνει για πάντα πίσω μας, όπως ευχήθηκε ο πρωθυπουργός, ξέρω όμως ότι η Ιστορία ενίοτε εκδικείται. Και στην προκειμένη περίπτωση ευτυχώς που εκδικείται, και μάλιστα σκληρά. Διότι μιλάμε για μια επένδυση 2 δισ. δολαρίων που απασχολεί 5.000 εργαζόμενους, οι περισσότεροι εκ των οποίων είναι κάτοικοι της περιοχής. Η επένδυση για τα επόμενα 20 χρόνια θα παράγει 140.000 ουγγιές χρυσού και 67 εκατ. λίβρες χαλκού κάθε χρόνο. Η αξία των εξαγωγών εκτιμάται σε 17,5 δισ. ευρώ σε βάθος 25ετίας.Το ελληνικό δημόσιο θα εισπράττει ετησίως 1,3 δισ. ευρώ μόνο από τα μεταλλευτικά τέλη, εκ των οποίων τα 500 εκατ. θα πηγαίνουν στον Δήμο Αριστοτέλη ως ανταποδοτικό όφελος. Προφανώς ψιλοπράγματα (sic) μπροστά στον αγώνα του προοδευτικού λαού μας (sic) για κάθε είδους αποεπένδυση και επιστροφή στην εποχή των σπηλαίων.

Χαλκός και χρυσός είναι δύο μέταλλα απαραίτητα σε κάθε εφαρμογή της σύγχρονης τεχνολογίας και σηματοδοτούν τη λεγόμενη πράσινη μετάβαση. Ο χαλκός βρίσκει εφαρμογή στα ηλεκτρικά αυτοκίνητα, στη μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας, στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, στα data centers και την AI και σε όλα τα ευρείας κατανάλωσης ηλεκτρονικά. Ο δε χρυσός έχει εξαιρετική ηλεκτρική αγωγιμότητα και αντοχή στη διάβρωση και στην οξείδωση και εγγυάται την ακριβή λειτουργία των ηλεκτρονικών εφαρμογών για πολλά χρόνια. Είναι απαραίτητος σε ηλεκτρονικές συσκευές και smartphones, μικροτσίπ και επεξεργαστές, υπολογιστές και

ριές»: Όταν η ιστορία εκδικείται

Του ΛΕΩΝΙΔΑ ΚΑΣΤΑΝΑ

servers, μνήμες RAM και μητρικές κάρτες, κυκλώματα δορυφόρων αλλά και σε σημαντικές εφαρμογές της ιατρικής τεχνολογίας (ιατρικά εμφυτεύματα και rapid tests).

Αλλά για τους σύγχρονους και πάντα «προοδευτικούς» λουδίτες όλα αυτά είναι όργανα του κακού καπιταλισμού και θα κάνουν τη ζωή των λαών χειρότερη. Εξάλλου υπάρχει και ο τελάλης και τα μηνύματα καπνού ως εναλλακτική στη σύγχρονη τεχνολογία. Τελικά ούτε η Χαλκιδική ερήμωσε, ούτε τα ύδατα μολύνθηκαν, ούτε αβιωτη από τη σκόνη έγινε η ζωή των κατοίκων, ούτε οικολογική καταστροφή προκλήθηκε, αν εξαιρέσουμε βεβαίως την κοπή δένδρων και την αλλοίωση του τοπίου. Που είναι πάντοτε το τίμημα για τέτοιου είδους επενδύσεις. Αλλά προφανώς το αποτύπωμα είναι θετικό για την οικονομία της χώρας. Και η εν λόγω επένδυση αποτελεί οδηγό για ανάλογες επενδύσεις στη Βόρεια Ελλάδα. Και όλα αυτά διότι έχουν επιβληθεί ιδιαίτερα αυστηροί περιβαλλοντικοί όροι, η εφαρμογή των οποίων παρακολουθείται στενά από τις αρμόδιες αρχές. Οι οποίες ελπίζω να κάνουν σωστά και αδέκαστα τους ελέγχους τους. Όχι όπως στην υπόθεση των «κβαντικών γιατρών».

> Οι πολιτικές δυνάμεις που έχουν ως στόχο την αποεπένδυση έχουν και διαφορετικές πολιτικές επιδιώξεις, τις οποίες, φυσικά, αποκρύπτουν πίσω από το δήθεν οικολογικό τους ενδιαφέρον

Αλλά οι πολιτικές δυνάμεις που έχουν ως στόχο την αποεπένδυση, εμφορούμενες δήθεν από οικολογικό ενδιαφέρον, έχουν και διαφορετικές πολιτικές επιδιώξεις. Τις οποίες φυσικά και αποκρύπτουν πίσω από το δήθεν οικολογικό τους ενδιαφέρον. Παλιότερα το «αποεπενδυτικό κίνημα» αφορούσε επενδύσεις σε ρυπογόνες μορφές ενέργειας (λιγνίτη, πετρέλαιο) και στροφή στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Και ορθά. Αλλά αυτό ήταν προφανώς ο φερετζές. Διότι, όταν η τεχνολογία προχώρησε και, υπό το βάρος της κλιματικής κρίσης, έγινε η συμφωνία του Παρισιού για το κλίμα, το «προοδευτικό κίνημα» δεν δίστασε να στραφεί και κατά των ΑΠΕ. Και γι' αυτό παρατηρούμε μια συνεχή πολεμική τόσο προς τις ανεμογεννήτριες όσο και προς τα φωτοβολταϊκά. Με διάφορες αιτιάσεις, συνήθως αστήρικτες και διακοσμητικές.

Διότι ο στόχος του λεγόμενου «προοδευτικού» κινήματος σήμερα είναι ο οικονομικός μαρασμός της Δύσης με κάθε κόστος. Αυτός ήταν βεβαίως εμμέσως πλην σαφώς πάντοτε. Και γι' αυτό η αριστερά κάποια στιγμή υιοθέτησε το οικολογικό κίνημα. Διότι ο βιομηχανικός μαρασμός της Δύσης και η οικονομική της κατάρρευση θα έκαναν πιο εύκολη την επικράτηση των Σοβιετικών ορδών επί υπαρκτού σοσιαλισμού. Στις μέρες μας το «αποεπενδυτικό κίνημα» γενικώς στοχεύει στην ανάσχεση της οικονομικής ανάπτυξης και στην επέκταση της φτώχειας, με αποτέλεσμα την ανάπτυξη κινημάτων ανατροπής του καπιταλισμού. Όχι απλώς βελτίωσης του βιοτικού επιπέδου. Αυτό δηλαδή που γίνεται αυτές τις μέρες στη Γαλλία, υπό τον μανδύα των μαθητικών κινητοποιήσεων. Αλλά αναμένεται να επηρεάσει το αποτέλεσμα των προσεχών εκλογών.

Το κίνημα κατά της επένδυσης στις Σκουριές, την εποχή εκείνη, φυσικά και ωφέλησε πολιτικά τον ΣΥΡΙΖΑ και τις αντιευρωπαϊκές δυνάμεις και τους έδωσε την κρίσιμη ώθηση προς την εξουσία. Όπως και ο πολυετής αγώνας κατά της επένδυσης του Ελληνικού. Ήταν η εποχή των τεράτων και του ονείρου της Κούβας της Μεσογείου, υπό τον Έλληνα Κάστρο, άντε Μαδούρο. «Φτωχοί αλλά τίμιοι και ελεύθεροι». Αλλά, ως συνήθως, η φασαρία που δημιουργείται μεταφέρει τη συζήτηση σε απίθανες θεωρίες συνωμοσίας και σε φανταστικές αρνητικές επιπτώσεις, που ευνοούν και βίαιες συμπεριφορές. Δηλαδή σε ένα αντισυστημικό φαντασιακό που γουστάρουν οι συμπολίτες μας. Και όχι στα μετρήσιμα οφέλη για την οικονομία της χώρας και τη συνεπαγόμενη ευημερία της κοινωνίας.

Το χειρότερο, δε, είναι ότι ο δημόσιος διάλογος δεν επικεντρώνεται στην τήρηση των περιβαλλοντικών κανόνων γύρω από κάθε επένδυση, με αποτέλεσμα συχνά να γίνονται παραλείψεις και παραβιάσεις. Φυσικά εκ του πονηρού. Διότι το λεγόμενο προοδευτικό κίνημα ουδόλως ενδιαφέρεται για το περιβάλλον, παρά μόνο για τα εκλογικά του οφέλη. Τότε, αυτά μετουσιώθηκαν στην εξουσία των ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ. Σήμερα δεν ασχολείται κανείς «ευαίσθητος» αριστερός πολιτικός με τέτοια πράγματα. Έχει άλλες έγνοιες. Θα τον πάρει η ΕΛ.Α.Σ στις τάξεις της ή μήπως να πάει στο ΠΑΣΟΚ; *«Έχουμε ο καθένας τα βάσανά του, μην ενοχλείς τον άλλον αν κοιτάει τη δουλειά του»*, που τραγουδούσε κάποτε ο Δημήτρης Πουλικάκος με τους Εξαδάκτυλος. Μόνο που εδώ δεν είναι «εντάξει τα παιδιά». Διότι «έχουν κακούς σκοπούς». A

DISCLAIMER

This content was created entirely by humans without any use of artificial intelligence.

ΚΛΕΙΣΕ ΘΕΣΗ

ONASSIS STEGI
Est. 2010

ATHENS PODCAST
Κάθε εβδομάδα
ιστορίες που θέλουμε να ακούμε

Στο podcast Μαμάδες με Ρούμι by ATHENS VOICE η **Παναγιώτα Στρίκου** μοιράζεται με μαμάδες και γενικότερα γονείς-χρήσιμες συμβουλές, πρακτικές οδηγίες και μικρές αλήθειες για τη γονεϊκότητα, την καθημερινότητα και άλλα πολλά.

Ο **Κυριάκος Μούρτζης** (δάσκαλος εικαστικών και συγγραφέας) αποδομεί μύθους και αλλάζει τον τρόπο που βλέπουμε τις παιδικές ζωγραφιές.

Η **Κρυστάλλη Γλυνιαδάκη** συνομιλεί με ενδιαφέροντες ανθρώπους για ενδιαφέροντα πράγματα, εντός κι εκτός επικαιρότητας - πάντα με βλέμμα λοξό.

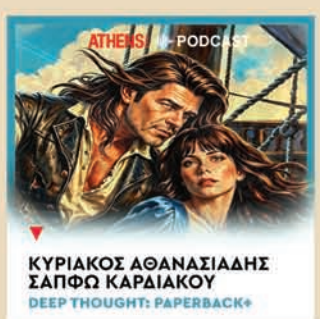

Στη 2η σεζόν του podcast «Deep Thought», ο **Κυριάκος Αθανασιάδης** και η **Σαπφώ Καρδιακού** μιλούν για τις νέες εκδόσεις, και τις νέες σειρές και ταινίες.

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΤΑ PODCAST ΣΤΟ
SPOTIFY | APPLE PODCAST | YOU TUBE
athensvoice.gr/podcasts

Τα νούμερα της εβδομάδας

Του ΣΤΑΜΑΤΗ ΖΑΧΑΡΟΥ

4 δισ. δολάρια ήταν η ανακοινωθείσα αξία των αμερικανικών στρατιωτικών πωλήσεων που συμφωνήθηκαν κατά την επίσκεψη του Μάρκο Ρούμπιο στην Αθήνα. Ανεπιβεβαίωτες πληροφορίες κάνουν λόγο για ραγδαία αύξηση των πωλήσεων Xanax στην ευρύτερη περιφέρεια της Άγκυρας.

37 επιπλέον F-16 προβλέπεται να αναβαθμιστούν, σύμφωνα με το Reuters.

82 F-16 βρίσκονται ήδη σε πρόγραμμα αναβάθμισης.

28 δισ. ευρώ είναι το σύνολο του ευρύτερου σχεδιασμού αμυντικών επενδύσεων της Ελλάδας έως το 2036.

3 data centers της Yandex, που περιγράφεται ως η ρωσική εκδοχή της Google, επλήγησαν από ουκρανικά drones τις προηγούμενες ημέρες.

94% πτώση στην αυτοματοποιημένη κίνηση, δηλαδή σε ό,τι ονομάζουμε χάριν συντομίας «ρωσομπότς», ήταν το αποτέλεσμα των πληγμάτων. Προσωρινά, πσύχασε το timeline μας από φιλοχαμασίτες, αντισυστημικούς, υπερορθόδοξους και νοσταλγούς του Στάλιν (μπρρρ).

5% ήταν ο ετήσιος πληθωρισμός τον Σεπτέμβριο, σύμφωνα με ανακοίνωση της ΕΛΣΤΑΤ. Δηλαδή, αν το καλάθι στοίχιζε πέρυσι 100 ευρώ, φέτος θα στοίχιζε 105.

55,2% ήταν η ετήσια αύξηση στο φυσικό αέριο.

22,5% η αύξηση στη βενζίνη.

5,9% η αύξηση στα ενοίκια.

4,2% ο προβλεπόμενος πληθωρισμός στην Ελλάδα το '26, σύμφωνα με το ΔΝΤ.

© ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΕΡΒΕΡΙΔΗΣ/MOTIONTEAM

4 φορές τουλάχιστον έχουν εκδηλωθεί φέτος πυρκαγιές σε χώρους ανακύκλωσης, σύμφωνα με δημοσιεύματα.

9 σοβαρές πυρκαγιές ξέσπασαν το 2025 σε εγκαταστάσεις διαχείρισης ανακυκλώσιμων υλικών, σύμφωνα με τα *ΝΕΑ*.

24 πυρκαγιές σε Κέντρα Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών εκδηλώθηκαν την τριετία 2018-2020.

40 πυρκαγιές σε χώρους ανακύκλωσης εκτιμάται ότι έχουν ξεσπάσει την τελευταία δεκαετία, ενώ άλλες καταγραφές δίνουν πάνω από 70, με διαφορετικό εύρος εγκαταστάσεων.

100.000 δολάρια για την εξόφληση οφειλής της σε πιστωτική κάρτα American Express φέρεται να ζήτησε από υποστηρικτή του Τραμπ η Κίμπερλι Γκίλφοιλ, με αντάλλαγμα πρόσβαση σε αξιωματούχους της αμερικανικής κυβέρνησης. Την αποκάλυψη έκανε η *Wall Street Journal*, ενώ δικηγόρος της Γκίλφοιλ διέψευσε την πληροφορία.

150.000 δολάρια ισχυρίζεται η πρέσβειρα ότι της οφείλει ο εν λόγω κύριος, ονόματι Έρικ Ντίτερς. Μάλιστα εξετάζονται νομικές ενέργειες για την είσπραξη του ποσού και ενδεχόμενες πρόσθετες αξιώσεις. Οι δικηγόροι της υποστηρίζουν ότι ο Ντίτερς είχε προσλάβει την Γκίλφοϊλ ως κεντρική ομιλήτρια στο «Freedom Fest» στο Κεντάκι με αμοιβή βάσει συμβολαίου 200.000 δολάρια.

500.000 επιπλέον εργαζόμενοι εντάχθηκαν τη Δευτέρα στο σύστημα της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας.

2,5 εκατ. εργαζόμενοι είναι ενταγμένοι συνολικά στο σύστημα.

35,5% ήταν η αύξηση στις δηλωθείσες υπερωρίες το πρώτο οκτάμηνο του '26. Και πριν δούλευαν οι άνθρωποι, αλλά δεν δηλωνόταν η εργασία, με χαμένους και τους εργαζόμενους και το κράτος.

50% μείωση των χρεώσεων Υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας στο ρεύμα σχεδιάζει η κυβέρνηση.

2,07 ευρώ είναι ο μέσος όρος των χρεώσεων ΥΚΟ μηνιαίως σε λογαριασμούς με κατανάλωση 300 KWh.

1.035 ευρώ θα γλιτώσει το κάθε νοικοκυριό. Δεν ξέρω αν τα περίπτερα έχουν ακόμη αυτές τις τσίχλες που έδιναν παλιά αντί για ρέστα, διότι, με τόση εξοικονόμηση, είναι το μόνο που μπορεί να αγοράσει κανείς.

360 δισ. ευρώ είναι το εμπορικό έλλειμμα της ΕΕ με την Κίνα. Αυτό σημαίνει ότι κάθε μέρα η Ευρώπη πληρώνει 1 δισ. ευρώ περισσότερα για αγορές προϊόντων από την Κίνα απ' ό,τι η Κίνα για αγορές από την Ευρώπη.

40% των θέσεων εργασίας παγκοσμίως αναμένεται να επηρεαστεί από την ΤΝ, σύμφωνα με το ΔΝΤ.

60% είναι το αντίστοιχο ποσοστό στις ανεπτυγμένες οικονομίες.

33% των θέσεων εργασίας στις ανεπτυγμένες οικονομίες έχουν υψηλή έκθεση στην ΤΝ και χαμηλή δυνατότητα συμπληρωματικής αξιοποίησής της.

27% των θέσεων έχουν μεν υψηλή έκθεση, αλλά και σημαντικές δυνατότητες αύξησης παραγωγικότητας μέσω AI.

29,6% ήταν η εκτίμηση ψήφου για τη ΝΔ της εταιρείας Interview σε δημοσκόπηση που δημοσιεύθηκε χθες.

15,7% λαμβάνει το ΕΛΑΣ, 14,6% το ΠΑΣΟΚ, 7,6% η Ελληνική Λύση και 6,1% το ΚΚΕ.

25,9% των Ελλήνων ενημερώνονται από ιστοσελίδες, ενώ τα social ακολουθούν από κοντά με 21,7% και έπεται η τηλεόραση με 21,8%.

VERBA VOLANT

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΛΑΤΙΝΟΠΟΥΛΟΥ

«Η απαγόρευση μετρητών είναι οικονομικός φασισμός». Το ασήμαντο γεγονός ότι δεν απαγορεύονται τα μετρητά (απλά περιορίζονται οι συναλλαγές με αντικαταβολή) δεν αποτρέπει τη μαχητική πολιτικό να αδράξει την ευκαιρία για χρήση της λέξης φασισμός. Τώρα μπορεί κάποιος αντιπολιτευόμενος να την καταγγείλει για αντουανετισμό, αφού ασχολείται με τις αντικαταβολές, ενώ ο κοσμάκης «δεν έχει χρήματα για να βγάλει τον μήνα» (sic).

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

«Είχαμε προβλέψει την πείνα από το 2019». Η πείνα είναι τόσο δεδομένη, όσο και η προβλεπτική ικανότητα του προέδρου-δρυΐδη. Οι κακές γλώσσες, μάλιστα λένε ότι η πείνα αναφέρονταν και σε απόρρητες επιστολές. Αν δεν πιστεύετε, μπορείτε πιθανότατα να τις αγοράσετε με αντικαταβολή.

ΑΛΕΞΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ

«Εδώ μιλάμε για ένα καλώδιο τηλεπικοινωνίας. Σύμφωνα με τη Σύμβαση της Θάλασσας, το Διεθνές Δίκαιο δηλαδή, δεν υπάρχει καμία υποχρέωση μια χώρα να ζητάει την άδεια άλλης χώρας». Κανείς δεν μπορεί να τα ξέρει όλα. Ο πρώην πρωθυπουργός παίζει στα δάχτυλα το δίκαιο της θάλασσας και τον κώδικα δεοντολογίας της διεθνούς διπλωματίας. Δεν είναι δα και υποχρεωμένος να ξέρει από καλώδια, γεωγραφία, μονάδες μέτρησης του κύκλου ή εξόρυξη υδατανθράκων.

ΚΩΣΤΑΣ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ

«Τώρα είναι η ώρα για την πανστρατιά». Ο φίλος του *«Τάκη από το Χαλάνδρι και της Μαρίας από την Αγία Παρασκευή»* ανακοίνωσε τη «συμπόρευση» με την ΕΛΑΣ-Αλέξης Τσίπρας, ενισχύοντας την προσπάθεια να μαζευτεί και πάλι η παλιοπαρέα σαν τους Blues Brothers. Το μόνο ερώτημα είναι: γιατί είναι τώρα η ώρα για την πανστρατιά; Δεν ήταν δηλαδή στις εκλογές του 2019 ή του 2023, που επίσης καλούσαν σε πανστρατιά;

ΝΤΟΝΑΛΝΤ ΤΡΑΜΠ

«Δεν είμαστε ευχαριστημένοι». Λακωνικός ο πρόεδρος στην απάντησή του για την Γκίλφοιλ, στον απόηχο των αποκαλύψεων για συναλλαγές κάθε τύπου. Περίεργο που τους απογοήτευσε η επιλογή μιας celebrity δημοσιογράφου-δικηγόρου χωρίς καμία εμπειρία στη διεθνή διπλωματία.

Όλοι ΠΑΣΟΚ είμαστε!

Του **ΠΑΝΤΕΛΗ ΚΑΨΗ**

Ανοίγεις την τηλεόραση να παρακολουθήσεις μια πολιτική συζήτηση. Απέναντί σου στην οθόνη εκπρόσωποι από τα τρία κόμματα που διεκδικούν την εξουσία: ΝΔ, ΠΑΣΟΚ, ΕΛΑΣ. Και τότε παθαίνεις ένα μικρό σοκ. Συνειδητοποιείς ότι και οι τρεις συνομιλητές προέρχονται από το ΠΑΣΟΚ! Ανδρέας Λοβέρδος, ιστορικό στέλεχος του ΠΑΣΟΚ, εκπροσωπεί τη ΝΔ. Μαριζέτα Αντωνοπούλου, υποψήφια ευρωβουλευτής με το ΠΑΣΟΚ, εκπροσωπεί την ΕΛΑΣ. Και ένας τρίτος, νέος, άγνωστος στους περισσότερους εξ ημών, δυστυχώς ξεχνάω το όνομά του, εκπροσωπεί το ΠΑΣΟΚ. Με μια έννοια, είναι ο λιγότερο αναγνωρίσιμος ως ΠΑΣΟΚ. Για τους άλλους δύο δεν είναι δύσκολο να ξεχάσεις ότι έφυγαν, να τους μπερδέψεις, να νομίσεις ότι παραμένουν στο ΠΑΣΟΚ.

Πολλά μπορεί να σκεφτεί κανείς από μια τέτοια τηλεοπτική συνύπαρξη εκτός από ένα: πως είναι λογικό να υποστηρίζουν ότι οι διαφορές ανάμεσα στα κόμματα είναι τόσο μεγάλες,ώστε να αποκλείουν τη συνεργασία. Ότι μέχρι χθες ήταν σύντροφοι, αλλά τώρα έχουν υποστεί κάποια μετάλλαξη στο DNA τους κι έγιναν ορκισμένοι αντίπαλοι. Ιδίως όταν όλοι θυμόμαστε πως και τα τρία κόμματα συνεργάστηκαν με τους ιδεολογικούς τους αντιπάλους όταν το απαιτούσε η συγκυρία. Και μια παρόμοια συγκυρία πλησιάζει.

Αυτές τις μέρες κυκλοφόρησε το βιβλίο-συλλογή άρθρων *«Μετά τα Μνημόνια: Οι χαμένες ευκαιρίες»* του Νίκου Χριστοδουλάκη. Ήταν υπουργός Οικονομικών στην κυβέρνηση Σημίτη και συνέβαλε το 2022 στη διαμόρφωση των προτάσεων του ΠΑΣΟΚ για την οικονομία. Ξεχώρισα ένα άρθρο του από το 2018, όπου θέτει το ερώτημα αν η «εσπευσμένη» έξοδος από τα Μνημόνια θα μας οδηγήσει σε νέο Μνημόνιο, σε νέα χρεοκοπία δηλαδή. Το πρόβλημα, εξηγεί, είναι διπλό. Το πρώτο ότι εκτός μνημονιακής προστασίας η χώρα θα δανείζεται με επιτόκιο περίπου 4% αντί του 1,5% που δανειζόταν από τους θεσμούς. Και το δεύτερο ότι δεν έγινε διαγραφή χρέους για τον περιορισμό των μελλοντικών δανειακών της υποχρεώσεων. Προχωρά μάλιστα και σε συγκεκριμένες προτάσεις για την εξάλειψη του κινδύνου με ένα «δεσμευτικό πλαίσιο συναίνεσης», όπως το ονομάζει. Προβλέπει την αλλαγή του (τότε) εκλογικού νόμου και θεσμικές αλλαγές στις περιφέρειες και τον αριθμό των βουλευτών, οι οποίες θα εξαλείψουν «τον φόβο ακυβερνησίας και χάους». Και μαζί την καθιέρωση συνταγματικής πρόβλεψης η οποία θα απαγορεύει «τα προεκλογικά ελλείμματα και την αύξηση του χρέους».

Ως έναν βαθμό η κυβέρνηση Μητσοτάκη ακολούθησε την πολιτική Χριστοδουλάκη. Για παράδειγμα, δεν έγινε διαγραφή του χρέους, καταβάλλεται όμως προσπάθεια να μειωθεί με τις πρόωρες αποπληρωμές. Ταυτόχρονα άλλαξε ο εκλογικός νόμος, ενώ στις συνταγματικές προτάσεις της κυβέρνησης προβλέπεται και η θεσμοθέτηση φρένου χρέους.

Εννοείται πως με τις θέσεις αυτές ο καθένας μπορεί να διαφωνήσει. Το ΠΑΣΟΚ άλλωστε είχε ασκήσει κριτική και στα δύο. Η ουσία ωστόσο βρίσκεται αλλού: στην ανάγκη ενός πλαισίου συναίνεσης γύρω από το χρέος, η οποία προβάλλει πλέον επιτακτική για πολλούς λόγους. Ο πρώτος και προφανής είναι η ενεργειακή κρίση, η οποία όλα δείχνουν ότι θα κρατήσει καιρό. Ο δεύτερος είναι η αύξηση των επιτοκίων λόγω της άλλης σοβαρής κρίσηςπου χτυπά την παγκόσμια οικονομία στα ομόλογα. Ήδη το επιτόκιο στα ελληνικά ομόλογα ξεπερνά το 4%. Το κόστος θα επιβαρύνει την οικονομία με αρκετά δισεκατομμύρια στο επόμενο διάστημα. Και ο τρίτος είναι ότι πλησιάζει το 2032, όταν στο χρέος θα προστεθούν κοντά 25 δισ. από το τέλος της περιόδου χάριτος για τα δάνεια από την ΕΕ.

Υπό κανονικές συνθήκες, η θητεία της επόμενης κυβέρνησης λήγει το 2031. Θα είναι η τελευταία που θα μπορεί και θα πρέπει να πάρει όλα τα μέτρα που απαιτούνται για να μη βρεθούμε ξαφνικά μπροστά σε μια νέα κρίση δανεισμού όπως το 2010. Θεωρητικά, το 2032 θα επανεξεταστεί η βιωσιμότητα του ελληνικού χρέους. Μπορεί δηλαδή να υπάρξουν και νέες διευκολύνσεις. Με δεδομένη την άνοδο της ακροδεξιάς, όμως, και πολύ περισσότερο με μια ενδεχόμενη νίκη της Λεπέν στη Γαλλία, θα αποτελεί ασυγχώρητη απρονοησία το να βασιστούμε εκ νέου στην «καλοσύνη των ξένων».

> Με δεδομένη την άνοδο της ακροδεξιάς, και πολύ περισσότερο με μια ενδεχόμενη νίκη της Λεπέν στη Γαλλία, θα αποτελεί ασυγχώρητη απρονοησία το να βασιστούμε εκ νέου στην «καλοσύνη των ξένων»

Αν είχαμε συνείδηση των κινδύνων, η αντιμετώπισή τους θα έπρεπε να είναι το κύριο μέλημα των πολιτικών ηγεσιών. Υπερβάλλοντας, θα ήταν λογικό να ψηφίσουμε έναν υπερκομματικό υπουργό Οικονομικών με μόνο καθήκον να κρατήσει τη χώρα σε βιώσιμη δημοσιονομική πορεία. Αντ' αυτού, το ζήτημα του χρέους απουσιάζει σχεδόν ολοκληρωτικά από τον πολιτικό λόγο πρωτίστως της αντιπολίτευσης. Αντί δε να νοιάζονται για την πολιτική σταθερότητα, κάνουν τα πάντα για να μας πείσουν ότι το μόνο που τους απασχολεί είναι η κομματική τους επιβίωση. Η εικόνα των εκπροσώπων ΠΑΣΟΚ και ΕΛΑΣ να καβγαδίζουν για το «βλάκας» του Καρτερού αγγίζει τα όρια του κωμικού. Αυτό, ωστόσο, δεν τους εμποδίζει την ίδια στιγμή να φαντασιώνονται λαϊκά μέτωπα με τα οποία θα διώξουν τη δεξιά και θα φέρουν την πολιτική αλλαγή. Βλέπουν πακτωλούς χρημάτων από τη φορολόγηση των υπερκερδών, χωρίς να έχουν την παραμικρή συνείδηση ότι μιλάμε για μια χώρα με την πιο ασθενή παραγωγική βάση, που αναζητά αγωνιωδώς κεφάλαια για να καλύψει το επενδυτικό κενό. Φτερό στον άνεμο κυριολεκτικά, με δύο πολέμους στην περιοχή, την ώρα που ο τουρισμός είναι, τρομάρα μας, η «βαριά» βιομηχανία της χώρας. Κι εμείς να έχουμε αγωνία για το ποιο από τα τρία ΠΑΣΟΚ θα επικρατήσει.

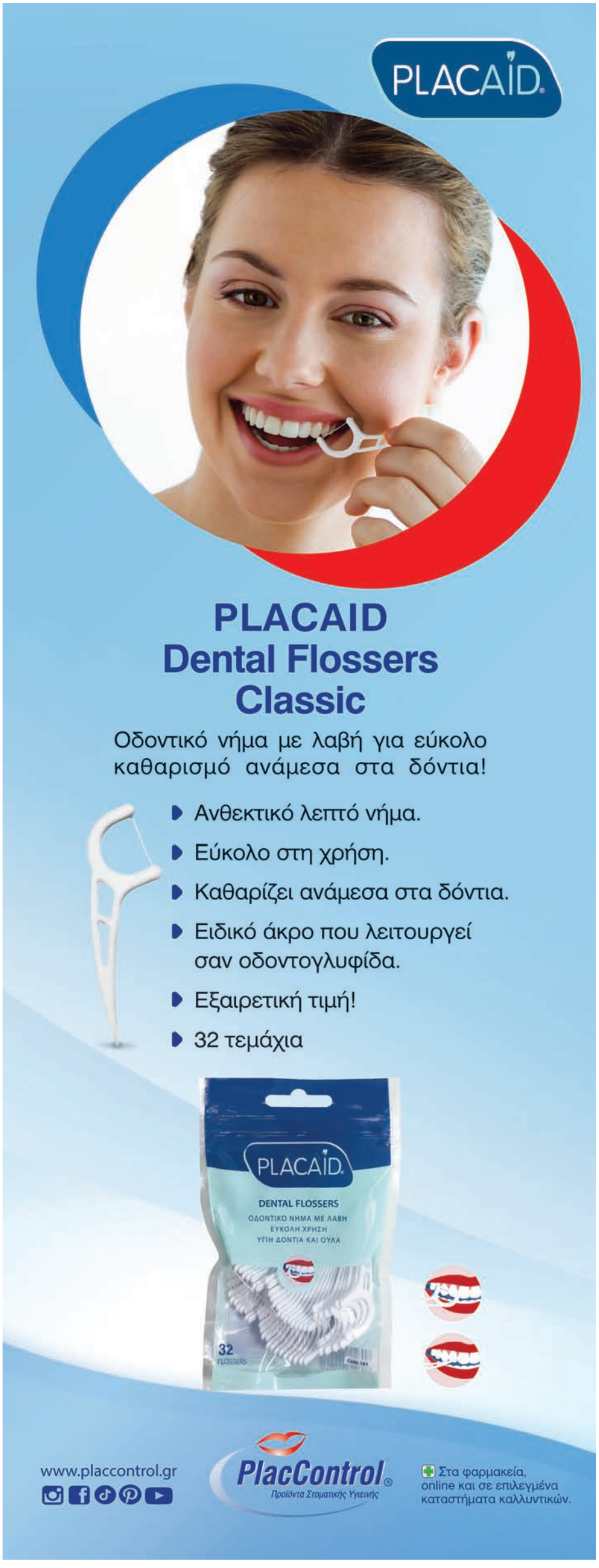

ATHENS VOICE

VOICE RADIO

Κυριακή 18 Οκτ. **10:00 - 16:00** **Φωκιανός**

Wellness Festival

Η ATHENS VOICE διοργανώνει ένα φεστιβάλ αθλητισμού, ευεξίας & κοινότητας μέσα από συμμετοχικές δράσεις, συζητήσεις και live experiences.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

10:00 - 10:15 WELCOME / ΕΝΑΡΞΗ

10:20 - 11:00 RUN & WALK

Δυναμική έναρξη της ημέρας με οργανωμένο run & walk, ανοιχτό σε όλους, ανεξαρτήτως φυσικής κατάστασης. Στόχος είναι η ενεργοποίηση του σώματος και συμμετοχή σε μια κοινή εμπειρία κίνησης.

10:30 - 15:30 PARALLEL ACTIVITIES

Οι παρακάτω δράσεις λειτουργούν παράλληλα

Basketball Challenge

Γιώργος Ψύχας *Συντονιστής*

Ένα διαδραστικό basketball challenge που προσκαλεί το κοινό να τεστάρει τις ικανότητές του μέσα από σύντομες και fun αθλητικές δοκιμασίες.

Football Challenge

Γιώργος Ψύχας *Συντονιστής*

Μια συμμετοχική ποδοσφαιρική δράση με challenges δεξιοτεχνίας και στόχων, σχεδιασμένη ώστε να διευκολύνει τη συμμετοχή του κοινού.

Fitness-Longevity Challenge

Θεοδώρα Σπυρέλη *Συντονίστρια*

Σύντομα fitness challenges, όπως plank, wall sit και dead hang, που δίνουν στους συμμετέχοντες τη δυνατότητα να τεστάρουν τη δύναμη, την αντοχή και τη φυσική τους κατάσταση με διασκεδαστικό τρόπο.

11:40 - 13:40 BREATHWORK SESSIONS

Αλεξάνδρα Σαρηγιάννη *9D Breathwork Facilitator*

Μικρά οργανωμένα sessions αναπνοής και χαλάρωσης, με στόχο την αποφόρτιση, τη συγκέντρωση και την καλύτερη σύνδεση σώματος και αναπνοής.

4 sessions διάρκειας 30΄ 11:40 - 12:10 · 12:10 - 12:40 · 12:40 - 13:10 · 13:10 - 13:40

11:15 - 12:00 PILATES SESSION

Street Workout Club *Team*

Ένα ολοκληρωμένο Pilates session με έμφαση στη σωστή στάση σώματος, την ενδυνάμωση, την ευλυγισία και τον έλεγχο της κίνησης.

powered by protergia

Supporters

ευρωστία προγράμματα προαγωγής υγείας

STREET WORKOUT

13:00 - 14:30 WELLNESS TALKS & Q&A

TALK 3 **13:00 - 13:30**

Women in Strength

Δύναμη σε κάθε φάση

Τόνια Γουνιτσιώτη
Founder του Street Workout Club

Χαρά Αλεξανδροπούλου
Συντονίστρια

Μια συζήτηση για το πώς η προπόνηση με αντιστάσεις και η μυϊκή ενδυνάμωση μπορούν να υποστηρίξουν το γυναικείο σώμα πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την εμμηνόπαυση.

TALK 2 **13:30 - 14:00**

Lifestyle Medicine

Η υγεία στις καθημερινές μας συνήθειες

Άννα Παπαγεωργίου & Αστερία Σταματάκη
Κλινικοί Διαιτολόγοι

Κατερίνα Καμπόσου
Συντονίστρια

Μια συζήτηση γύρω από την Ιατρική του Τρόπου Ζωής, τη διατροφή και τις μικρές καθημερινές αλλαγές που μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά στην υγεία και την ευεξία.

TALK 1 **14:20 - 14:50**

Άσκηση & Μεταβολική Υγεία

Τι αλλάζει στο σώμα μας όταν κινούμαστε

Αριστείδης Λύτρας
Ενδοκρινολόγος

Λουκάς Βελιδάκης
Συντονιστής

Πώς η κίνηση και η μυϊκή ενδυνάμωση επηρεάζουν τον μεταβολισμό, τη ρύθμιση του σακχάρου και τη συνολική υγεία μας.

14:00 - 14:20 Ακολουθεί Q&A

14:50 - 15:10 SMART BODY

Σωστή στάση σώματος & εργονομία στην εργασία

Μιμή Μαρσέλλου
Φυσιοθεραπεύτρια

Ένα πρακτικό session εκπαίδευσης στην εργονομία για τη σωστή θέση του σώματος και τη μείωση της μυοσκελετικής επιβάρυνσης που προκαλείται από παρατεταμένη λανθασμένη στάση.
Οι συμμετέχοντες θα μάθουν να αναγνωρίζουν καθημερινές συνήθειες που αυξάνουν την καταπόνηση και να εφαρμόζουν μικρές διορθώσεις για την πρόληψη ενοχλήσεων και πόνου.

«Το σώμα μας εργάζεται μαζί μας. Η κίνηση, η σωστή στάση και η εργονομία είναι μέρος μιας υγιούς εργάσιμης ημέρας.»

15:10 - 15:30 MOVE & RESET

Μαργαρίτα Βεντούρη
Επιστημονική Συνεργάτιδα της Ευρωστίας

20΄ κίνησης και αποφόρτισης με απλές ασκήσεις για αυχένα, πλάτη και μέση, με στόχο την κινητοποίηση του σώματος και τη μείωση της επιβάρυνσης από την ακινησία.

11:10 - 13:00
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ
ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΡΥΘΡΟ ΣΤΑΥΡΟ

Σεμινάριο πάνω στις βασικές αρχές των πρώτων βοηθειών.

15:30 - 16:00
CLOSING DJ SET BY VOICE RADIO

Το Athens Moves ολοκληρώνεται με ένα DJ set από τον Voice Radio και η ημέρα κλείνει με μουσική και χαλαρή festival διάθεση.

ΠΟΛΛΑ ΔΩΡΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ

Δώρα για τους πρώτους νικητές

- Ο νικητής στο RUN & WALK κερδίζει μία 2μηνη συνδρομή στο Street Workout Club (Personal Training)
- Ο νικητήςστο PILATES κερδίζει μία 2μηνη συνδρομή στο Street Workout Club (Personal Training)
- Ο νικητής στο Fitness Challenge κερδίζει 10 μαθήματα στο Street Workout Club (Small Group Training)
- Ο νικητής στο FOOTBALL CHALLENGE κερδίζει ένα ζευγάρι αθλητικά παπούτσια PUMA Suede Classic
- Ο νικητής στο BASKETBALL CHALLENGE κερδίζει ένα ζευγάρι αθλητικά παπούτσια PUMA Suede Classic

Δώρα για τους 5 επόμενους νικητές

- Οι 5 καλύτεροι στο RUN & WALK κερδίζουν από ένα ρολόι γυμναστικής - προπόνησης
- Οι 5 καλύτεροι στο PILATES κερδίζουν από ένα λάστιχο ενδυνάμωσης με λαβές
- Οι 5 καλύτεροι στο FITNESS CHALLENGE κερδίζουν από ένα ανοξείδωτο παγούρι με στόμιο
- Οι 5 καλύτεροι στο FOOTBALL CHALLENGE κερδίζουν από 5 μπάλες ποδοσφαίρου
- Οι 5 καλύτεροι στο BASKETBALL CHALLENGE κερδίζουν από 5 μπάλες μπάσκετ

Δώρα για όλους τους συμμετέχοντες

- Antistress μπάλες

Μαρκ Ράιμπερτ

«Είμαι αισιόδοξος για το μέλλον της ρομποτικής και της τεχνητής νοημοσύνης»

© AI EVERYTHING ABU DHABI

Συναντήσαμε τον σούπερ σταρ της ρομποτικής, τον θρυλικό ιδρυτή της **Boston Dynamics**, στο Άμπου Ντάμπι και μιλήσαμε για την επόμενη ημέρα της ρομποτικής και τα όρια της physical AI

Του **ΛΟΥΚΑ ΒΕΛΙΔΑΚΗ**

Αν έχετε δει ένα ρομπότ να κάνει ανάποδη τούμπα, να χορεύει ή να μένει όρθιο αφού κάποιος το σπρώξει με δύναμη, έχετε δει τη δουλειά του Μαρκ Ράιμπερτ. Ο Αμερικανός μηχανικός είναι ο άνθρωπος που, περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο, έμαθε στις μηχανές να ισορροπούν, να τρέχουν και να πηδούν. Είναι αυτός που επί τέσσερις δεκαετίες καθορίζει τι είναι αυτό που φανταζόμαστε ακούγοντας τη λέξη «ρομπότ».

Η διαδρομή του ξεκινά τη δεκαετία του '80, στο Carnegie Mellon και στη συνέχεια στο MIT, όπου ίδρυσε το LegLab. Σε μια εποχή που η ρομποτική σήμαινε κυρίως βιομηχανικούς βραχίονες, ο Ράιμπερτ κατασκεύαζε ρομπότ που χοροπηδούσαν στο ένα πόδι, θέτοντας έτσι τις βάσεις της δυναμικής ισορροπίας — της ιδέας ότι μια μηχανή μπορεί να σταθεί όρθια όχι μένοντας ακίνητη αλλά διορθώνοντας διαρκώς την κίνησή της, όπως κι ο άνθρωπος.

Το 1992 ίδρυσε την Boston Dynamics, από τα εργαστήρια της οποίας βγήκαν το τετράποδο Big Dog, ο ανθρωποειδής Atlas και ο «σκύλος» Spot — το πρώτο ρομπότ της εταιρείας που πωλήθηκε και που σήμερα επιθεωρεί εργοστάσια, εξέδρες και ενεργειακές εγκαταστάσεις. Τα video τους έγιναν viral, προκάλεσαν θαυμασμό μα και ανησυχία, ενώ η εταιρεία άλλαξε τρεις φορές ιδιοκτήτη: την εξαγόρασε η Google το 2013, η Soft Bank το 2017 και η Hyundai το 2021.
Το 2022, με χρηματοδότηση της Hyundai, ο Ράιμπερτ ίδρυσε στο Κέιμπριτζ της Μασαχουσέτης το Robotics & AI Institute (RAI Institute), ένα ερευνητικό κέντρο που δεν φτιάχνει τα προϊόντα τού σήμερα αλλά επιχειρεί να λύσει τα μακροπρόθεσμα προβλήματα από τα οποία εξαρτώνται οι επόμενες γενιές ρομπότ.

Στο AI Everything του Άμπου Ντάμπι, μετά την ομιλία του, ο κόσμος περίμενε στη σειρά για μια φωτογραφία ή μια χειραψία μαζί του, σαν να επρόκειτο για ροκ σταρ. *«Οι άνθρωποι είναι ευγενικοί»*, απάντησε ο ίδιος, όταν τον ρώτησα αν νιώθει πλέον και λίγο σταρ.

— Πώς θα συστηνόσασταν στο ελληνικό κοινό;
Είμαι άνθρωπος της ρομποτικής όλη μου τη ζωή. Σήμερα είμαι εκτελεστικός διευθυντής του Robotics & AI Institute, μιας ομάδας που προσπαθεί να λύσει μερικά από τα πιο δύσκολα προβλήματα της ρομποτικής. Δεν μας απασχολεί τόσο το να φτιάξουμε τα σημερινά προϊόντα, όσο το να κάνουμε εφικτές τις μελλοντικές γενιές ρομπότ. Νομίζω ότι μας ενδιαφέρουν εξίσου δύο πράγματα: η καθαρή χαρά τού να καταλαβαίνεις πώς να κάνεις αυτές τις μηχανές να δουλέψουν και η πρακτική αξία που μπορεί να προκύψει από ρομπότ με περισσότερες δυνατότητες.
Πώς έχει αλλάξει το τοπίο της ρομποτικής μετά την έκρηξη της τεχνητής νοημοσύνης; Η έκρηξη της τεχνητής νοημοσύνης, που στην πραγματικότητα είναι μόλις δύο ή τριών ετών, έχει οδηγήσει τους επενδυτές στο να πιστεύουν ότι θα μπορούσε να υπάρξει μια αντίστοιχη έκρηξη και στη ρομποτική. Γι' αυτό γίνονται πολλές επενδύσεις, ιδρύονται πολλές startups. Το γραφείο μου βρίσκεται στο Κέιμπριτζ της Μασαχουσέτης, δίπλα στο MIT, σ' εκείνο το κέντρο καινοτομίας. Σε ακτίνα μισού μιλίου από εκεί υπάρχουν καμιά τριανταριά startups που δουλεύουν σε διάφορες πτυχές της ρομποτικής.

— Μπορούσατε αυτό να το προβλέψετε πριν από πέντε χρόνια;
Όχι. Είμαι σ' αυτόν τον χώρο πολύ καιρό, από τη δεκαετία του '80, και ως φοιτητής ήδη από τη δεκαετία του '70. Πάντα υπήρχε ενδιαφέρον, και πάντα μ' ενδιέφερε και σε προσωπικό επίπεδο, αλλά όχι όπως σήμερα. Πολλοί πιστεύουν ότι το κύμα της ΤΝ θα περάσει και στη ρομποτική. Νομίζω ότι θα βοηθήσει, αλλά δεν πιστεύω ότι τα πράγματα θα κινηθούν τόσο γρήγορα όσο με τα μεγάλα γλωσσικά μοντέλα κι όλα αυτά.

— Πλησιάζουμε σε μια «στιγμή ChatGPT» για τη ρομποτική;
Αυτό είναι το ερώτημα. Κάποιοι πιστεύουν ότι ίσως ναι. Η δική μου άποψη είναι ότι έχουμε διανύσει πολύ δρόμο, αλλά έχουμε ακόμη αρκετό μπροστά μας. Εξαρτάται από το ποιος είναι ο στόχος σου. Κάποιοι θέλουν να φτιάξουν ένα προϊόν που θα είναι ένα βήμα μπροστά από το προηγούμενο. Άλλοι θέλουν να φτάσουν τα ρομπότ τους σε ανθρώπινο επίπεδο, σε όλα όσα μπορεί να κάνει σωματικά ένας άνθρωπος, κι αυτό είναι πολύ δύσκολο. Οι άνθρωποι είμαστε πολύ επιδέξιοι. Νομίζω, όμως, ότι αρχίζουμε να αποτυπώνουμε στις μηχανές κάποιες από αυτές τις δεξιότητες.

— Τα ρομπότ που παρουσιάσατε στην ομιλία σας εκπαιδεύτηκαν αποκλειστικά σε προσομοίωση;
Αυτό που είδατε, ναι, έγινε με προσομοίωση. Υπάρχουν όμως διάφορα στοιχεία, δεν τα ανέλυσα όλα. Υπάρχει μια τεχνική που λέγεται retargeting, υπάρχει η προσομοίωση που βασίζεται στη φυσική και μετά συνδυάζεις επιμέρους λύσεις μεταξύ τους. Φανταστείτε όμως ότι ερχόσασταν στο Κέιμπριτζ. Θα μπορούσατε να διασχίσετε την πόλη: να βγείτε από το κτίριό μου, να βρείτε το μετρό, να κατεβείτε στο κέντρο της Βοστώνης και να επισκεφτείτε ένα εστιατόριο. Τα ρομπότ δεν μπορούν ακόμη να κινηθούν σ' αυτό το επίπεδο καθοδηγούμενα από την κατανόηση του κόσμου γύρω τους. Πάνω σε τέτοια προβλήματα δουλεύουμε.

— Πόσο απέχουμε απ' αυτό;
Θα φτιάξουμε απλές εκδοχές του. Θα προτιμούσα να το πω στόχο. Δουλεύουμε γι' αυτό και θα σημειώσουμε πρόοδο. Ακόμη και ανάμεσα στους ανθρώπους, κάποιοι τα καταφέρνουν σ' αυτό που περιέγραψα καλύτερα από άλλους και κάποιοι δεν μπορούν να τα κάνουν όλα αυτά. Δεν είμαι σε θέση να πω πότε ακριβώς, αλλά σε λίγα χρόνια τα ρομπότ θα μπορούν να κάνουν περισσότερα απ' αυτά. Φυσικά πρέπει να είναι και ασφαλή έξω στους δρόμους, αυτό όμως δεν ξέρω πότε θα συμβεί.

— Στο Άμπου Ντάμπι έγινε λόγος για 10.000 αυτόνομα αυτοκίνητα στους δρόμους μέσα στον επόμενο χρόνο. Είναι η αυτόνομη οδήγηση ο προθάλαμος της φυσικής τεχνητής νοημοσύνης;
Αν μιλάμε για ρομπότ, να έχετε υπόψη ότι ένα αυτοκίνητο κινείται σε δρόμους με κανόνες πολύ καλά δομημένους και ότι οι άνθρωποι που οδηγούν σ' αυτούς υπακούουν επίσης σε παρόμοιους κανόνες. Δεν ισχύουν βέβαια οι ίδιοι κανόνες για κάποιον που κινείται στο πεζοδρόμιο. Εκεί όλα είναι πολύ πιο αυθαίρετα. Οι προκλήσεις στην αντίληψη, στην κατανόηση και στον σχεδιασμό είναι μεγαλύτερες.

— Ποιο είναι σήμερα το μεγαλύτερο εμπόδιο για τη ρομποτική; Το hardware, η νοημοσύνη, τα δεδομένα ή η κατανόηση του φυσικού κόσμου;
Θα σας δώσω δύο απαντήσεις. Η πρώτη: δεν έχουμε πρόσβαση σε δεδομένα στην κλίμακα του διαδικτύου, όπως ένα μεγάλο γλωσσικό μοντέλο. Όσοι δουλεύουν σε αυτά μπορούν να σαρώσουν ηλεκτρονικά όλη την πληροφορία που υπάρχει στο ίντερνετ, να την αφομοιώσουν, με το ζήτημα των πνευματικών δικαιωμάτων βέβαια, και μετά να δουλέψουν τις λύσεις τους. Σκεφτείτε όμως τις δυνάμεις που ασκούν τα δάχτυλά σας στα αντικείμενα που πιάνετε ή όλες τις αλληλεπιδράσεις ενός εργάτη με τα εξαρτήματα όταν συναρμολογεί κάτι. Δεν έχουμε δεδομένα γι' αυτά. Υπάρχουν εταιρείες που συλλέγουν τέτοιου είδους δεδομένα – λαμβάνω κάθε εβδομάδα email από δύο που θέλουν να μας τα πουλήσουν. Εμείς χρησιμοποιούμε προσομοίωση βασισμένη στη φυσική, ώστε σε ορισμένες περιπτώσεις να μη χρειάζεται να συλλέγουμε τέτοια δεδομένα. Δουλεύουμε λοιπόν πάνω σ' αυτό το πρόβλημα. Η δεύτερη απάντηση είναι πιο πρακτική. Η ανθρώπινη επιδεξιότητα, που μας επιτρέπει να κάνουμε τη δουλειά μας και πολλά άλλα, είναι εξαιρετικά σύνθετη. Δεν ξέρουμε ακόμη πώς να την πετύχουμε, παρότι δουλεύουμε πάνω σ' αυτό.

— Πώς άλλαξε η τεχνητή νοημοσύνη τη δουλειά στο ινστιτούτο σας;
Όταν ξεκίνησα το RAI Institute, μιλούσαμε για «γνωστική τεχνητή νοημοσύνη» και «φυσική τεχνητή νοημοσύνη» και θέλαμε να συνδυάσουμε τις δύο. Αυτό ήταν πριν από το ChatGPT. Η γνωστική τεχνητή νοημοσύνη προχώρησε πολύ, οπότε εμείς επικεντρωνόμαστε στη φυσική, η οποία, κατά τη γνώμη μου, δεν έχει γνωρίσει ακόμη την ίδια επιτάχυνση, ούτε έχει φτάσει σε λύσεις του επιπέδου της γνωστικής.

— Τι θα αλλάξει όταν η προηγμένη τεχνητή νοημοσύνη αποκτήσει χέρια και πόδια;
Απλώς δεν ξέρω αν θα αλλάξει τη ρομποτική τόσο όσο πιστεύουν κάποιοι άνθρωποι της τεχνητής νοημοσύνης. Βοηθάει, αλλά δεν φτάνει πραγματικά στην ουσία, στο πώς ακριβώς συμβαίνουν οι φυσικές αλληλεπιδράσεις με τον κόσμο.

— Πόσο κοντά είμαστε σε ένα ρομπότ γενικής χρήσης;
Δεν ξέρω. Είναι δύσκολη ερώτηση.

— Λέγεται συχνά ότι η μεγάλη πρόκληση για τη ρομποτική δεν είναι πια η κίνηση αλλά η νοημοσύνη. Ισχύει;
Αυτό είναι πολύ απλουστευμένο. Τι εννοούμε όταν λέμε νοημοσύνη; Τον τρόπο που καταλαβαίνουμε και συμπεριφερόμαστε; Μα ο τρόπος που καταλαβαίνουμε και συμπεριφερόμαστε οφείλεται εν μέρει στην ικανότητά μας να βλέπουμε και να αντιλαμβανόμαστε. Πώς λειτουργούν τα μάτια μας; Πρέπει να λύσεις κι αυτό το πρόβλημα. Είναι αλήθεια ότι το κινητό σας μπορεί να βρει μια γάτα σε μια φωτογραφία, κι αυτό είναι ένα είδος όρασης. Όταν όμως βγαίνετε σε ένα πλήθος και κινείστε ο ένας σε σχέση με τον άλλον, επεξεργαζόμενοι τα πάντα σε πραγματικό χρόνο, πρόκειται για ένα εντελώς διαφορετικό είδος οπτικής ικανότητας. Και τα ρομπότ θα χρειαστούν τέτοιες ικανότητες. Τα δάχτυλά μας είναι ευαίσθητα και μας επιτρέπουν να αντιλαμβανόμαστε και να κατανοούμε. Κανείς δεν έχει βρει τη σωστή λύση για το πώς νιώθεις αυτό που αγγίζεις. Υπάρχουν λοιπόν πολλά επίπεδα. Σε πολλά από αυτά κάνουμε πρόοδο, κάποια χρειάζονται δουλειά ακόμη.

— Ποιες δουλειές και ποιους κλάδους θα μεταμορφώσει πρώτη η ρομποτική;
Νομίζω ότι υπάρχουν τρία επίπεδα. Το πρώτο είναι οι αποθήκες. Υπάρχουν αμέτρητες αποθήκες μέσα από τις οποίες τα προϊόντα φτάνουν από τους κατασκευαστές στους πωλητές και σ' εμάς. Εκεί τα ρομπότ παίζουν ήδη μεγάλο ρόλο, αναπτύσσονται εδώ και περίπου δέκα χρόνια και γίνονται όλο και πιο εξελιγμένα. Μπορούν, βέβαια, να γίνουν ακόμη περισσότερα, αλλά αυτά ισχύουν σήμερα. Το δεύτερο είναι τα εργοστάσια, οι χώροι όπου φτιάχνονται πράγματα. Τα παραδοσιακά ρομπότ, που εκτελούν επαναλαμβανόμενες, πολύ ακριβείς εργασίες, παίζουν ρόλο σ' αυτό εδώ και πολύ καιρό. Το να τα κάνεις όμως να εκτελούν πιο ευέλικτες και πιο σύνθετες εργασίες, αυτό είναι το επόμενο σύνορο. Και, τέλος, η είσοδος των ρομπότ στα σπίτια μας, που νομίζω πως θα αργήσει περισσότερο. Η πρόκληση είναι να πετύχεις αρκετά χαμηλό κόστος, αρκετά υψηλή ασφάλεια και αρκετά υψηλή αξία για τον καταναλωτή, και τα τρία ταυτόχρονα. Γι' αυτό πιστεύω ότι θα πάρει καιρό. Κάποιες εταιρείες προσπάθησαν να φέρουν ρομπότ στα σπίτια και δεν τα πήγαν πολύ καλά. Έπεσαν όλες έξω.

— Με όλες αυτές τις προκλήσεις μπροστά σας, παραμένετε αισιόδοξος;
Ας απαντήσω σε μια λίγο διαφορετική ερώτηση: αν είμαι αισιόδοξος για το μέλλον της ρομποτικής και της τεχνητής νοημοσύνης. Ναι, είμαι. Νομίζω ότι είναι κάτι πολύ συναρπαστικό. Είμαι άνθρωπος που απλώς λατρεύει τη δουλειά, την ανάπτυξη, την καινοτομία. Και αυτό που μαθαίνεις όταν κάνεις αυτή τη δουλειά είναι ότι κάθε φορά που λύνεις ένα πρόβλημα ή κάνεις ένα βήμα μπροστά, εμφανίζονται άλλα δέκα ενδιαφέροντα πράγματα για να δουλέψεις. Δεν υπάρχει τέλος. Είναι ένα ταξίδι, όχι ένας προορισμός. **A**

Είμαι άνθρωπος της ρομποτικής όλη μου τη ζωή. Στο Robotics & AI Institute δεν μας απασχολεί τόσο το να φτιάξουμε τα σημερινά προϊόντα, όσο το να κάνουμε εφικτές τις μελλοντικές γενιές ρομπότ.

Η ζωή μου σε 1

ΜΙΚΡΑ ΣΠΙΤΙΑ: ΕΠΙΛΟΓΗ Ή ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ; ΜΙΑ ΑΚΤΙΝΟΓΡΑΦΙΑ

Του **Τάκη Σκριβάνου**

© NATHAN HUON, UNSPLASH

19 τετραγωνικά

Α ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΣΕ ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ

Το σπίτι όπου ζει η Κατερίνα είναι 19 τετραγωνικά. Τη ρωτάω: Αν έπρεπε να περιγράψεις τη ζωή σε ένα τόσο μικρό σπίτι, τι θα έλεγες; *«Πόσο τέλειο είναι που μπορώ να πάρω την μπίρα μου από το ψυγείο χωρίς καν να σηκωθώ από τον καναπέ!»* Η Κατερίνα έχει χιούμορ, αλλά δεν έχει μεγάλη ντουλάπα ούτε ευρύχωρο καναπέ – πού να χωρέσουν; Στις πλατφόρμες ενοικιάζονται και πωλούνται εκατοντάδες σπίτια από 9 έως 20τ.μ. Πώς είναι η ζωή σε ένα τόσο μικρό σπίτι; Είναι ακριβά ή φθηνά; Υπάρχουν τρικ που διευκολύνουν τη διαβίωση; Το να μένει κανείς σε 15τ.μ. μπορεί να έχει επιπτώσεις στην ψυχική του υγεία; Και, τελικά, πόσο διαφορετικό είναι να ζεις σε ένα τόσο μικρό σπίτι από επιλογή ή από ανάγκη; Εκτός από την Κατερίνα, η οποία για ευνόητους λόγους θέλει να διατηρήσει την ανωνυμία της, για το θέμα μιλούν στην ATHENS VOICE ο Θεμιστοκλής Μπάκας, πρόεδρος του Πανελλαδικού Δικτύου E-Real Estate, η Ειρήνη Μπονίκου, κλινική κοινωνική λειτουργός, ψυχοθεραπεύτρια και πραγματογνώμονας Πρωτοδικείου Αθηνών και η Κίρκη Μαριολοπούλου, αρχιτέκτων, ιδρύτρια του Kipseli Architects.

ΣΕ ΜΙΣΗ ΩΡΑ ΕΧΕΙΣ ΚΑΘΑΡΙΣΕΙ ΟΛΟ ΤΟ ΣΠΙΤΙ!

Το σπίτι της Κατερίνας είναι πραγματικά φωτεινό. Είναι το δώμα μιας επταώροφης πολυκατοικίας επί της Γ΄ Σεπτεμβρίου. Κι επειδή τα λέει ωραία, να δούμε τι μας είπε σε ερώτηση-απάντηση.

— Πόσο σημαντικό ρόλο έπαιξε το οικονομικό κομμάτι στην απόφασή σου να ζήσεις σε ένα μικρό σπίτι 19τ.μ.;
Καταλυτικό. Δεν νομίζω ότι πολλοί άνθρωποι θα σκέφτονταν σοβαρά να μείνουν σε ένα τόσο μικρό σπίτι αν δεν υπήρχε το οικονομικό κομμάτι στη μέση.

— Θυμάσαι την πρώτη φορά που μπήκες στο σπίτι; Τι σκέφτηκες όταν είδες τον χώρο;
Ναι. Σκέφτηκα ότι αυτό ήταν το σπίτι μου.Ήταν το πρώτο που είδα ενώ έψαχνα να νοικιάσω, δεν είχα δει κανένα άλλο, κι όμως ήμουν σίγουρη ότι αυτό το σπίτι ήθελα. Και ήμουν τυχερή: παρά το μικρό του μέγεθος, είναι ένα πραγματικά πολύ όμορφο και λειτουργικό σπίτι.

— Ποιο είναι το μεγαλύτερο πλεονέκτημα του να ζεις σε τόσο μικρό σπίτι; Υπήρξε κάτι που τελικά σου άρεσε περισσότερο απ' όσο περίμενες;
Το καθάρισμα! Σε μισή ώρα έχεις καθαρίσει όλο το σπίτι. Δύο φορές.

— Και ποιο είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα; Υπάρχει κάποια καθημερινή ανάγκη που γίνεται δύσκολη λόγω του χώρου;
Νομίζω ότι απλώς πρέπει να γίνεις εφευρετικός. Το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι το πού θα χωρέσεις τα πράγματά σου. Οπότε, αρχίζεις και παρατηρείς προσεκτικά κάθε εκατοστό διαθέσιμου χώρου: κάτω απ' το κρεβάτι, πάνω απ' τα ντουλάπια της κουζίνας, πίσω απ' την πόρτα του μπάνιου... οπουδήποτε μπορείς να χωρέσεις ακόμη κι ένα ραφάκι, μια κρεμάστρα, έστω ένα κουτί!

— Πώς έχει αλλάξει ο τρόπος που αγοράζεις και κρατάς πράγματα; Υπάρχουν πράγματα που πλέον δεν αγοράζεις επειδή απλώς δεν χωράνε;
Εννοείται! Γενικώς, για να την παλέψεις σε έναν τόσο μικρό χώρο, πρέπει να γίνεις φίλος με το κίνημα του μινιμαλισμού. Αλλά αυτό έχει και τα καλά του, γιατί πραγματικά βλέπεις τη ζωή αλλιώς: όχι, δεν χρειάζεσαι ακόμη ένα ζευγάρι παπούτσια ή μία ακόμη τσάντα ή κι άλλο ένα παλτό. Άσε που δεν έχεις και πού να τα βάλεις...

— Τι γίνεται όταν θέλεις να καλέσεις φίλους ή κάποιον άνθρωπο στο σπίτι; Μπορείς να φιλοξενήσεις κόσμο;
Έχω έναν μικρό (πραγματικά λιλιπούτειο) καναπέ όπου χωρούν δύο άνθρωποι, κι ένα μικρό σκαμπό. Αλλά καθώς το σπίτι μου είναι ουσιαστικά το δώμα της πολυκατοικίας, ουσιαστικά έχω στη διάθεσή μου και ολόκληρη την ταράτσα! Οπότε, χμ, ναι, μπορώ να καλέσω από 2 άτομα μέχρι να κάνω ένα μεγάλο πάρτι! Και μπορώ να φιλοξενήσω οποιονδήποτε είναι πρόθυμος να στριμωχτεί μαζί μου στο ημίδιπλο κρεβάτι μου.

— Υπήρξαν στιγμές που ένιωσες ότι τα 19 τ.μ. ήταν αρκετά και άλλες που ένιωσες ότι δεν σου έφταναν καθόλου;
Ζω ήδη έναν χρόνο σ' αυτό το σπίτι και δεν νιώθω ότι μου λείπει χώρος. Αλλά το σκέφτομαι κάπως σαν φωλιά, σαν το δικό μου, ενήλικο «κουκλόσπιτο» (πολλοί φίλοι μου το λένε επίσης κουκλόσπιτο).

— Αν είχες άλλα 5-10 τ.μ., πού θα τα αξιοποιούσες; Τι σου έλειψε περισσότερο;
Σε μια ντουλάπα. Τώρα έχω μια πραγματικά μικρή ντουλάπα, τη μικρότερη που έχεις δει ποτέ, και είναι στ' αλήθεια δύσκολο να χωρέσουν όλα μου τα ρούχα. Πολλά από αυτά βρίσκονται σε σπίτια φίλων. Το ίδιο ισχύει και για τα βιβλία μου. Οπότε, ναι: λίγος επιπλέον χώρος για μια νορμάλ ντουλάπα και μια μεγάλη βιβλιοθήκη θα ήταν ό,τι έπρεπε!

Ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά των πολύ μικρών κατοικιών είναι το παράδοξο της τιμολόγησής τους: μπορεί να έχουν χαμηλότερο συνολικό μίσθωμα, λόγω της περιορισμένης επιφάνειάς τους, όμως σε όρους τιμής ανά τ.μ. είναι συχνά αισθητά ακριβότερα από μεγαλύτερα διαμερίσματα, λέει ο Θεμιστοκλής Μπάκας.

ΛΙΓΟΤΕΡΑ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΧΡΗΜΑΤΑ

Αυτή την περίοδο σε γνωστή πλατφόρμα υπάρχουν 44 διαμερίσματα έως 20τ.μ. προς ενοικίαση στο κέντρο της Αθήνας. Το πιο φθηνό είναι 20τ.μ. και δεν έχει κουζίνα, αλλά αυτό παρουσιάζεται ως πλεονέκτημα: «είναι καλό για κάποιον που δεν μαγειρεύει». Το πιο ακριβό είναι 10τ.μ., βρίσκεται στο Κολωνάκι και ενοικιάζεται 1.200 ευρώ τον μήνα.

Ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά των πολύ μικρών κατοικιών είναι το παράδοξο της τιμολόγησής τους: μπορεί να έχουν χαμηλότερο συνολικό μίσθωμα, λόγω της περιορισμένης επιφάνειάς τους, όμως σε όρους τιμής ανά τ.μ. είναι συχνά αισθητά ακριβότερα από μεγαλύτερα διαμερίσματα, λέει ο Θεμιστοκλής Μπάκας. «Τα ακίνητα κάτω των 20 τ.μ.», συνεχίζει, «δεν αποτελούν τον κύριο όγκο της ελληνικής αγοράς κατοικίας, ωστόσο τα τελευταία χρόνια τα συναντάμε συχνότερα στις αγγελίες, ιδιαίτερα στην Αθήνα και σε περιοχές όπου υπάρχει αυξημένη ζήτηση για μικρές και οικονομικότερες –σε απόλυτο ποσό– κατοικίες. Πρόκειται κυρίως για studios, παλαιές γκαρσονιέρες, δώματα και μικρούς χώρους που έχουν ανακαινιστεί ή, σε ορισμένες περιπτώσεις, έχουν προκύψει από διαφορετική προηγούμενη χρήση ή διαχωρισμό μεγαλύτερων ιδιοκτησιών».

Όπως λέει ο Θ. Μπάκας, σε ενδεικτικό έλεγχο ενεργών αγγελιών τον Σεπτέμβριο του 2026 καταγράφονται περιπτώσεις μικροκατοικιών όπου η ζητούμενη τιμή προσεγγίζει ή ακόμη και ξεπερνά τα 40€/τ.μ. τον μήνα. «Συναντάμε, ωστόσο, και αισθητά οικονομικότερες επιλογές, γεγονός που αναδεικνύει τη μεγάλη διαφοροποίηση ακόμη και μεταξύ κατοικιών παρόμοιας επιφάνειας. Η περιοχή, ο όροφος, η κατάσταση, η ανακαίνιση, η επίπλωση και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ακινήτου μπορούν να μεταβάλουν εντυπωσιακά τη ζητούμενη τιμή. Δεν μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι κάθε κατοικία κάτω των 20 τ.μ. είναι ακριβή. Μπορούμε όμως να διαπιστώσουμε ότι η πολύ μικρή επιφάνεια συνοδεύεται συχνά από σημαντικό premium στην τιμή ανά τετραγωνικό μέτρο».

Και κάποιες ακόμη ερωτήσεις προς τον Θ. Μπάκα:

— Τα μικρά σπίτια «φεύγουν» γρηγορότερα από τα μεγαλύτερα;
Εκείνο που βλέπουμε στην αγορά είναι ότι ένα σωστά τιμολογημένο, ανακαινισμένο και λειτουργικό μικρό διαμέρισμα, κοντά σε μετρό, πανεπιστήμιο ή μεγάλο εργασιακό κέντρο, μπορεί να παρουσιάσει ιδιαίτερα αυξημένη ζήτηση. Ο λόγος είναι απλός: υπάρχει ένα μεγάλο κοινό που δεν αναζητά 60 ή 80 τ.μ. Αναζητά το μικρότερο δυνατό αυτοτελές σπίτι που μπορεί να πληρώσει.
Από την άλλη πλευρά, όταν ένα studio 15 ή 18 τ.μ. προσεγγίζει σε συνολικό μίσθωμα την τιμή μιας κατοικίας 30-40 τ.μ. στην ίδια ή σε γειτονική περιοχή, το πλεονέκτημά του περιορίζεται σημαντικά.
Άρα, δεν πωλείται ή νοικιάζεται γρήγορα επειδή απλώς είναι μικρό. Πρέπει να είναι και οικονομικά λογικό σε σχέση με τις εναλλακτικές επιλογές του ενδιαφερόμενου.

— Ποιοι είναι οι ενοικιαστές;
Δεν υπάρχει ένα ενιαίο προφίλ. Η ζήτηση μπορεί να προέρχεται από φοιτητές, νέους εργαζομένους, ανθρώπους που ζουν μόνοι, εργαζομένους που βρίσκονται προσωρινά σε μια πόλη, αλλοδαπούς εργαζομένους ή ανθρώπους που, λόγω εισοδήματος, αναζητούν τη χαμηλότερη δυνατή συνολική στεγαστική δαπάνη.
Θα απέφευγα, όμως, να τα χαρακτηρίσουμε συλλήβδην «κατοικίες φτωχών» ή «κατοικίες μεταναστών». Αυτό ούτε τεκμηριώνεται ούτε αποτυπώνει ολόκληρη την αγορά.
Υπάρχει και ένα δεύτερο κοινό: άνθρωποι που επιλέγουν συνειδητά λιγότερα τετραγωνικά προκειμένου να κατοικούν στο κέντρο ή κοντά στη δουλειά ή στις σπουδές τους.
Για κάποιους μπορεί να πρόκειται για μεταβατική κατοικία: το πρώτο σπίτι ενός φοιτητή, ενός νέου εργαζομένου ή ενός ανθρώπου που μετακινήθηκε στην Αθήνα και επιδιώκει αργότερα να μεταφερθεί σε μεγαλύτερη κατοικία.
Υπάρχει όμως και μια κοινωνική διάσταση που δεν πρέπει να αγνοούμε. Για ένα μέρος των μισθωτών, τα 15 ή 20 τ.μ. δεν αποτελούν επιλογή τρόπου ζωής αλλά συμβιβασμό με βάση το διαθέσιμο εισόδημα.

— Ποιοι αγοράζουν τέτοια ακίνητα; Ιδιώτες για ιδιοκατοίκηση ή για μακροχρόνια μίσθωση, επενδυτές για Airbnb;
Και οι δύο κατηγορίες υπάρχουν, αλλά θεωρώ ότι η επενδυτική λογική είναι ιδιαίτερα σημαντική σ' αυτή την κατηγορία. Ένα ακίνητο 15-20 τ.μ. έχει χαμηλότερο συνολικό κόστος εισόδου σε σχέση με ένα μεγαλύτερο. Αυτό το καθιστά προσιτό σε περισσότερους μικρούς επενδυτές, οι οποίοι μπορεί να εξετάζουν μακροχρόνια ή βραχυχρόνια μίσθωση, επιπλωμένη μίσθωση σε φοιτητές ή νέους εργαζομένους.
Δεν θα συνέδεα, όμως, κάθε αγορά μικρού ακινήτου με το Airbnb. Μάλιστα, από την 1η Οκτωβρίου 2025 το θεσμικό πλαίσιο για τις βραχυχρόνιες μισθώσεις έχει γίνει αυστηρότερο: το ακίνητο πρέπει να αποτελεί χώρο κύριας χρήσης και να πληροί συγκεκριμένες απαιτήσεις φυσικού ▶

CrediaBank
Η τράπεζά σου

Κάνε μια στάση στην CrediaBank

Ανακαίνιση; Αναβάθμιση; Εξοικονόμηση ενέργειας;
Χωρίς έξοδα τεχνικού σχεδίου παρεμβάσεων
(σε συνεργασία με το ΤΜΕΔΕ)

- **Προσκόμισε βεβαίωση επιλεξιμότητας**
- Άνοιξε λογαριασμό CrediaBank **Prime** Savings **με επιτόκιο έως 1,15%***
- Αξιοποίησε **αποκλειστικές προσφορές**
  από EUROPA, VOLTON, MALTEZOS

*Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

Μάθε περισσότερα
στο crediabank.com ή έλα
σε ένα κατάστημά μας
χωρίς ραντεβού

Πίνακας 1 – Μικροκατοικίες με υψηλότερες ζητούμενες τιμές ενοικίασης

Ενεργές αγγελίες – Σεπτέμβριος 2026

Περιοχή	Επιφάνεια	Ζητούμενο ενοίκιο	Ζητούμενη τιμή/τ.μ.
Αμπελόκηποι	**15** τ.μ.	**360**€/μήνα	**24,0**€/τ.μ.
Καισαριανή	**18** τ.μ.	**750**€/μήνα	**41,7**€/τ.μ.
Καισαριανή	**19** τ.μ.	**730**€/μήνα	**38,4**€/τ.μ.
Κέντρο Αθήνας – Καρύτση	**19** τ.μ.	**700**€/μήνα	**36,8**€/τ.μ.

Κύριο εύρημα: Στις ακριβότερες περιπτώσεις του ενδεικτικού δείγματος, η ζητούμενη τιμή για κατοικίες κάτω των 20 τ.μ. προσεγγίζει ή ακόμη και ξεπερνά τα 40€/τ.μ. τον μήνα.

φωτισμού, αερισμού, κλιματισμού και ασφάλειας. Άρα ένας επενδυτής που αγοράζει σήμερα ένα υπόγειο, μια αποθήκη ή έναν άλλο πολύ μικρό χώρο με τη λογική «θα τον ανακαινίσω και θα τον κάνω Airbnb» οφείλει πρώτα να ελέγξει εάν νομικά και πολεοδομικά μπορεί πράγματι να χρησιμοποιηθεί γι' αυτόν τον σκοπό.

ΑΛΛΟ ΜΙΚΡΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ, ΑΛΛΟ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΜΕΝΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ

Ο Θ. Μπάκας λέει ότι η αυξανόμενη παρουσία κατοικιών 15, 18 ή 20 τ.μ. στην αγορά δεν αποτελεί απλώς μια ιδιαιτερότητα του real estate αλλά, σε έναν βαθμό, καθρέφτη της σημερινής στεγαστικής πραγματικότητας. «Όταν δημιουργείται ζήτηση ακόμη και για κατοικίες τόσο περιορισμένης επιφάνειας, το ερώτημα δεν είναι μόνο πόσο κοστίζουν ή πόσο γρήγορα μισθώνονται. Το ουσιαστικό ερώτημα είναι γιατί τις αναζητούν οι άνθρωποι και κατά πόσο το διαθέσιμο εισόδημά τους τους επιτρέπει να αποκτήσουν πρόσβαση σε μια κατοικία που ανταποκρίνεται πραγματικά στις ανάγκες και στην καθημερινότητά τους. Δεν πρέπει, βέβαια, να ταυτίζουμε τη μικρή κατοικία με την υποβαθμισμένη κατοικία. Ένα σωστά σχεδιασμένο studio, με φυσικό φωτισμό, επαρκή αερισμό και λειτουργική διαρρύθμιση, μπορεί να αποτελέσει μια απολύτως αξιοπρεπή και συνειδητή στεγαστική επιλογή».

ΖΩΝΤΑΣ ΣΕ «ΚΟΥΤΙΑ» ΟΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΣΕ ΣΠΙΤΙΑ ΚΑΤΩ ΤΩΝ 20Τ.Μ.

Η Ειρήνη Μπονίκου αναφέρει για τα micro-apartments (ή micro-units) ότι, αν και για πολλούς προβάλλονται ως μια οικονομική ή «μινιμαλιστική» λύση, η επιστημονική βιβλιογραφία κρούει τον κώδωνα του κινδύνου για τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις αυτών των χώρων στην ψυχική υγεία: «Ο περιορισμός σε υπερβολικά μικρούς χώρους λειτουργεί ως διαρκές περιβαλλοντικό στρεσογόνο ερέθισμα, ενώ όταν ο χώρος ύπνου, φαγητού, ξεκούρασης, ενδεχομένως και εργασίας συμπίπτει στα ίδια 2-3 μέτρα, ο εγκέφαλος δυσκολεύεται να μεταβεί σε κατάσταση χαλάρωσης, κάτι που οδηγεί σε αύξηση της κορτιζόλης (ορμόνη του στρες) και σε διαταραχές ύπνου. Όπως έχει πει ο Gary W. Evans, καθηγητής Περιβαλλοντικής Ψυχολογίας, "ο χώρος στον οποίο ζούμε δεν είναι απλώς ένα καταφύγιο, αλλά ένας προστατευτικός μηχανισμός του εγώ. Όταν ο χώρος συρρικνώνεται πέρα από ένα όριο, ο εγκέφαλος προσλαμβάνει το περιβάλλον ως απειλή ή εγκλεισμό"».

Η Ε. Μπονίκου υπογραμμίζει, επίσης, την υπόθεση της «κοινωνικής απόσυρσης», μέσω της απουσίας δυνατότητας φιλοξενίας: «Οι ένοικοι μικρο-διαμερισμάτων συχνά ντρέπονται ή αδυνατούν πρακτικά να φιλοξενήσουν φίλους ή σύντροφο, με αποτέλεσμα τη σταδιακή απομόνωση – η έλλειψη κοινωνικών αλληλεπιδράσεων εντός του οικιακού ασύλου οδηγεί σε αισθήματα μοναξιάς, κατάθλιψης και κοινωνικού αποκλεισμού». Ακόμα όμως κι αν υπάρχει συγκατοίκηση σε έναν χώρο 20τ.μ. και λιγότερο «τα επίπεδα τριβής, επιθετικότητας και συναισθηματικής εξάντλησης πολλαπλασιάζονται εκθετικά λόγω παντελούς έλλειψης ιδιωτικότητας».

«Η βιβλιογραφία δείχνει ότι τα 20 τ.μ. δεν επηρεάζουν όλους τους ανθρώπους το ίδιο», λέει η Ε. Μπονίκου, «καθώς συγκεκριμένα αρχιτεκτονικά και περιβαλλοντικά στοιχεία μπορούν είτε να μετριάσουν είτε να επιδεινώσουν το ψυχολογικό βάρος: Η ύπαρξη μεγάλων παραθύρων με θέα σε πράσινο ή σε ανοιχτό ορίζοντα λειτουργεί ως σημαντικός παράγοντας μείωσης του στρες. Αντίθετα, οι σκοτεινοί χώροι με παράθυρα που βλέπουν σε στενούς φωταγωγούς επιβαρύνουν σημαντικά τη συναισθηματική διάθεση. Παράλληλα, η αξιοποίηση επίπλων πολλαπλών χρήσεων (όπως κρυφά κρεβάτια ή έξυπνες λύσεις αποθήκευσης) βοηθά στη διατήρηση της τάξης. Στον αντίποδα, η οπτική οχλαγωγία (clutter) και η ακαταστασία αυξάνουν τα επίπεδα άγχους».

ΕΘΕΛΟΥΣΙΟΣ ΜΙΝΙΜΑΛΙΣΜΟΣ VS ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΦΤΩΧΕΙΑ

«Υπάρχει», προσθέτει, «μια τεράστια ψυχολογική διαφορά ανάμεσα σ' αυτόν που επιλέγει να ζήσει σε ένα tiny home στο πλαίσιο ενός οικολογικού/μινιμαλιστικού lifestyle και σ' αυτόν που εξαναγκάζεται λόγω οικονομικής αδυναμίας: Όταν η επιλογή είναι εθελούσια, το άτομο νιώθει αυτονομία και υπερηφάνεια για τις αξίες του. Όταν, όμως, τα 20 τ.μ. είναι η μόνη επιλογή επιβίωσης, η αίσθηση παγίδευσης συνδυάζεται με το άγχος της στεγαστικής ανασφάλειας, αυξάνοντας δραματικά τις πιθανότητες εμφάνισης καταθλιπτικών επεισοδίων. Συμπερασματικά, τα διαμερίσματα των 20 τ.μ. δεν είναι a priori ακατάλληλα για κατοίκηση, αλλά θέτουν αυστηρά ψυχολογικά όρια, με τη διαβίωση σε "μικρο-κουτιά" να κινδυνεύει να μετατραπεί από μια μοντέρνα τάση σε μια σιωπηλή κρίση δημόσιας ψυχικής υγείας».

Η ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΤΗΣ ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ

Κλείνοντας πίσω μου την εξώπορτα της πολυκατοικίας στην Γ' Σεπτεμβρίου σκεφτόμουν ότι στα «νιάτα» της θα ήταν σίγουρα μία από τις «καλές» πολυκατοικίες του κέντρου της Αθήνας. Να που και στα 70 της σχεδόν χρόνια παραμένει και μία από τις ακριβές. Κίνηση και κορναρίσματα στον δρόμο, αλλά στον 7ο όροφο λίγα από αυτά θα ακούγονται.

Να και η συμβουλή της Κατερίνας σε κάποιον που σκέφτεται να ζήσει σε 19 τετραγωνικά: «Για να είμαι ειλικρινής, ένα πράγμα σού είναι απολύτως αναγκαίο στα 19 τετραγωνικά: το φως. Το σπίτι μου έχει 3 μεγάλα παράθυρα και μία μπαλκονόπορτα. Είναι κυριολεκτικά συνεχώς λουσμένο στο φως. Επίσης, καθώς βρίσκεται στον 7ο όροφο, έχει θέα στον ορίζοντα της πόλης (και το ηλιοβασίλεμα από εδώ είναι μοναδικό). Αν δεν υπήρχαν, όμως, το φως και η θέα, μάλλον θα ένιωθα εγκλωβισμένη. Οπότε η συμβουλή μου είναι αυτή: μην επιχειρήσετε να ζήσετε σε 19 τ.μ. αν δεν έχετε ήλιο και ορίζοντα!».

Πίνακας 2 – Μικροκατοικίες με χαμηλότερες ζητούμενες τιμές ενοικίασης

Ενεργές αγγελίες – Σεπτέμβριος 2026

Περιοχή	Επιφάνεια	Ζητούμενο ενοίκιο	Ζητούμενη τιμή/τ.μ.	Χαρακτηριστικό
Πατήσια – Αχαρνών	**20** τ.μ.	**300**€/μήνα	**15,0**€/τ.μ.	Studio
Ζωγράφου	**13** τ.μ.	**350**€/μήνα	**26,9**€/τ.μ.	Ανακαινισμένο, επιπλωμένο, ημιυπόγειο
Πλατεία Αμερικής*	**22** τ.μ.	**300**€/μήνα	**13,6**€/τ.μ.	Ανακαινισμένο, ισόγειο

Η σύγκριση των δύο πινάκων δείχνει ότι δεν υπάρχει μία ενιαία «τιμή των 20 τ.μ.». Η περιοχή, ο όροφος, η κατάσταση, η ανακαίνιση, η επίπλωση και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ακινήτου μπορούν να μεταβάλουν εντυπωσιακά τη ζητούμενη τιμή.

Τα διαμερίσματα των 20 τ.μ. δεν είναι a priori ακατάλληλα για κατοίκηση, αλλά θέτουν αυστηρά ψυχολογικά όρια, με τη διαβίωση σε «μικρο-κουτιά» να κινδυνεύει να μετατραπεί από μια μοντέρνα τάση σε μια σιωπηλή κρίση δημόσιας ψυχικής υγείας.

Η αρχιτεκτονική του «λίγου»

Γράφει η **Κίρκη Μαριολοπούλου**

Η μικρή κατοικία δεν είναι απαραίτητα μια λύση ανάγκης. Αν είναι σωστά σχεδιασμένη και βρίσκεται στο σωστό σημείο της πόλης, μπορεί να αποτελέσει μια πολύ συνειδητή επιλογή κατοίκησης. Θα μπορούσαμε να δούμε αυτές τις μικρές κατοικίες σαν κυψέλες μέσα στην πόλη, αυτόνομες μονάδες κατοίκησης με λιγότερα τετραγωνικά, αλλά με ολόκληρη την πόλη γύρω τους. Για κάποιον που ζει μόνος, ένα σπίτι σε κεντρικό σημείο μπορεί να τον φέρνει κοντά στη δουλειά, στις μετακινήσεις, στους ανθρώπους του και στη ζωή που συμβαίνει έξω απ' την πόρτα του.

Σ' αυτή την κλίμακα τίποτα δεν είναι ουδέτερο. Κάθε αντικείμενο, κάθε άνοιγμα, κάθε εκατοστό χρειάζεται να έχει λόγο ύπαρξης. Γι' αυτό, ιδανικά, τέτοια σπίτια θα έπρεπε να διατίθενται ήδη ανακαινισμένα, εξοπλισμένα και επιπλωμένα, με την αποθήκευση και τις βασικές λειτουργίες ενσωματωμένες στον σχεδιασμό τους. Εδώ η επίπλωση είναι κομμάτι της ίδιας της αρχιτεκτονικής και απ' αυτήν εξαρτάται το αν ο χώρος θα σε υποδεχτεί ή θα σε περιορίσει.
Υπάρχει όμως και κάτι πιο βαθύ σ' αυτή την εμπειρία κατοίκησης. Θυμίζει ένα παιδικό δωμάτιο που αποσπάστηκε από το πατρικό σπίτι και βρήκε τη δική του θέση στην πόλη. Ή ένα δωμάτιο ξενοδοχείου που έπαψε να είναι προσωρινό και άρχισε να κρατά τις δικές σου αναμνήσεις. Όταν είναι σωστά οργανωμένο, μετατρέπεται σε μια χωρική φωλιά. Τα έχεις όλα γύρω σου, το σπίτι χωράει σε μία ματιά και μέσα σ' αυτή την εγγύτητα γεννιέται μια ιδιαίτερη αίσθηση οικειότητας και ασφάλειας. Τα λιγότερα τετραγωνικά δεν σημαίνουν απαραίτητα λιγότερη ζωή.

** Η **Κ.Μ.** είναι αρχιτέκτων και ιδρύτρια του Kipseli Architects. Το έργο της επικεντρώνεται στην κατοικία και στη σχέση του ανθρώπου με τον χώρο, με στόχο τη δημιουργία χώρων με ισχυρή ταυτότητα και αίσθηση οικειότητας.* **Α**

Εταιρική Υπευθυνότητα

EQU**ALL**

Piraeus

Ο κόσμος που φτιάχνουμε σήμερα, είναι ο κόσμος που θα αφήσουμε πίσω μας αύριο.

Στην Πειραιώς, μέσω της Εταιρικής Υπευθυνότητας EQU**ALL**, δημιουργούμε προγράμματα και δράσεις για μια Κοινωνία πιο ίση, ένα Περιβάλλον πιο βιώσιμο και έναν Πολιτισμό δημιουργικό και ανοιχτό. Έναν κόσμο ίσων ευκαιριών που μας χωράει όλους και όλες. Έναν κόσμο EQU**ALL**.

equall.gr

EUROMONEY AWARDS FOR EXCELLENCE 2026 EUROPE
BEST BANK FOR CORPORATE RESPONSIBILITY

Καλύτερη Ευρωπαϊκή Τράπεζα στην Εταιρική Υπευθυνότητα EQU**ALL**, για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά.

Euromoney Awards for Excellence 2026.

Από την εξυπηρέτηση πελατών και τα χρηματοοικονομικά στη σκηνή του stand up, η κωμικός και συγγραφέας μιλά για τη

ΛΙΛΙΑ ΤΣΙΓΑΡΑ

«Άμα δεν **ενοχλήσεις** και κανέναν, είσαι αδιάφορος»

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ** - Φωτό: **ΤΑΣΟΣ ΑΝΕΣΤΗΣ**

ζωή πίσω από τα viral, τον μισογυνισμό, την ανάγκη αποδοχής και την ελευθερία να μεγαλώνεις με τους δικούς σου όρους

Πες το staycation και ξαφνικά το να μην έχεις λεφτά για διακοπές αποκτά έναν αέρα κοσμοπολιτισμού. Μόνο που βρίσκεσαι στη Λάρισα, το καλοκαίρι σε ψήνει και η αγγλική λέξη δεν κατεβάζει τη θερμοκρασία. Κάπου εκεί η **Λίλια Τσιγάρα** άνοιξε την κάμερα του κινητού της. Είχε πεντακόσιους ακολούθους. Δύο μέρες αργότερα, το βίντεο μετρούσε οκτακόσιες χιλιάδες προβολές. Η δυσφορία είχε βρει το κοινό της.

Πριν απ' αυτό υπήρχαν ένα πτυχίο χρηματοοικονομικών, ένα απλησίαστο μεταπτυχιακό δεκατριών χιλιάδων ευρώ και μια δουλειά στην εξυπηρέτηση πελατών. Εκεί μαθαίνεις πράγματα που δύσκολα χωράνε σε πανεπιστημιακό σύγγραμμα. Πόση υπομονή διαθέτεις. Πώς καταπίνεις το κλάμα. Πότε χρειάζεται να ελιχθείς για να βγάλεις τη μέρα. Όταν έχασε τη δουλειά της, άδικα όπως λέει, δοκίμασε το μικρόφωνο. Ήταν το 2019. Τα βίντεο ήρθαν αργότερα.

Μεγάλωσε στο Ζάππειο της Λάρισας. Έγραφε ιστορίες για την κρυφή ζωή των λούτρινων ζώων της, προσπαθώντας να ησυχάσει τον φόβο του θανάτου. Σήμερα γράφει αστεία, θεατρικά, ξαναπιάνει το βιβλίο που εξέδωσε στα είκοσι δύο της. Μπορεί να μιλήσει για τη Βιρτζίνια Γουλφ και λίγο μετά να εξηγήσει γιατί θα ήθελε να είναι λαϊκή τραγουδίστρια. Στον δικό της κόσμο, αυτές οι συγγένειες βγάζουν νόημα. Στο τέλος της περιοδείας θέλει τις γεμιστές πιπεριές της μητέρας της. Υπάρχουν πράγματα που καμία επιτυχία δεν κάνει περιττά.

Το ***«Μεγαλώνω, εντάξει;»*** την ταξιδεύει στην Ελλάδα και τη φέρνει στην Αρχιτεκτονική, στον Κεραμεικό. Στη συζήτησή μας χωράνε οι αριθμοί που σε κυνηγούν ακόμη κι όταν κάνουν τους άλλους να σε θεωρούν πετυχημένο, τα μηνύματα αγνώστων που σε στηρίζουν, η απώλεια του πατέρα της. Χωράει και η φιλοδοξία. Θέλει να γίνει σταρ, το λέει καθαρά. Θέλει όμως και να συνεχίσει να αναγνωρίζει τον εαυτό της. Στα τριάντα τέσσερά της προσπαθεί να τον πατάει λιγότερο κάτω. Κι αυτό, μέσα στην τόση φασαρία για το πώς οφείλουμε να ζούμε, ακούγεται σαν μια αρκετά καλή αρχή.

Από την εξυπηρέτηση πελατών στο πρώτο μικρόφωνο

— Πώς πηγαίνει η πρώτη μεγάλη περιοδεία; Τι σημαίνει αυτό το άνοιγμα; Είναι ένα πολύ μεγάλο ρίσκο. Θέλω να βγω από την κάμερα, να πάω στις πόλεις, στα χωριά, στα νησιά και να δω αν η ανταπόκριση που πιστεύω ότι υπάρχει στα social υπάρχει και στον πραγματικό κόσμο.

— Ποιες είναι οι πρώτες αντιδράσεις; Δύο άκρα. Κόσμος που έρχεται με τρέλα, για υπογραφές και μπλουζάκια, και άνθρωποι δύσπιστοι: «Είναι το κορίτσι που κάνει βιντεάκια». Δυσκολεύονται να μεταφράσουν αυτό που βλέπουν στην οθόνη σε εισιτήριο για μια ζωντανή παράσταση.

— Πώς ξεκίνησαν όλα; Από την απόγνωση. Νομίζω ότι εκεί γεννιέται η τέχνη, όταν ζοριστείς, πονέσεις, φτάσεις στα όριά σου. Είχα χάσει τη δουλειά μου με πολύ άδικο τρόπο.

— Τι δουλειά έκανες; Εξυπηρέτηση πελατών σε λογιστικά γραφεία και κατάστημα κινητής τηλεφωνίας, με πολλές ευθύνες από τα είκοσι τέσσερά μου. Είχα ήδη τελειώσει χρηματοοικονομικά, στα τέσσερα χρόνια. Μέσα στην κρίση δεν δούλεψα στο αντικείμενό μου. Το μεταπτυχιακό κόστιζε δεκατρείς χιλιάδες ευρώ. Ήταν άπιαστο.

— Γιατί επέλεξες χρηματοοικονομικά στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας; Ήθελα μια βάση, να καταλάβω την επιχειρηματικότητα και πώς κινείται ο κόσμος. Πέρασα το 2010, μέσα στην κρίση. Δεν μετάνιωσα γι' αυτή την επιλογή.

— Τι σου έμεινε από το πανεπιστήμιο; Καταρχάς καταλαβαίνω τα τιμολόγια των εισιτηρίων και τον ΕΦΚΑ που πληρώνω! Καταλαβαίνω την οικονομία, το μάρκετινγκ, πράγματα της πολιτικής και κοινωνικής ζωής, που διαφορετικά θα δυσκολευόμουν να παρακολουθήσω.

— Είμαστε οικονομικά αναλφάβητοι; Ναι. Έγραφα κείμενα για ανθρώπους που εξηγούν οικονομικά στα social και βλέπαμε πόσο διψούσε ο κόσμος να καταλάβει βασικές έννοιες: πληθωρισμό, επιτόκια, ΦΠΑ. Τα οικονομικά πρέπει να μπουν στην καθημερινή κουβέντα.

— Πότε άρχισες να βλέπεις σκωπτικά τον κόσμο; Ήσουν το αστείο παιδί; Είχα από μικρή έντονο φόβο θανάτου και προσπαθούσα να τον αντισταθμίσω με σαρκασμό και γράψιμο. Έφτιαχνα αστείες ιστορίες για τα λούτρινά μου: τι κάνουν όταν λείπουμε. Ήμουν εσωστρεφής, ντροπαλή, όχι η ψυχή της παρέας. Μου άρεσε όμως η σκηνή, τα σχολικά σκετς, τα ποιήματα.

— Οι ιστορίες με τα λούτρινα θα μπορούσαν να γίνουν βιβλίο; Αυτό είναι μια ιστορία, όντως. Από εκεί, νομίζω, ξεκίνησα. Μετά έγραφα ποιηματάκια για να πειράζω συμμαθητές μου. Το roast της εποχής!

— Θυμάσαι το πρώτο βίντεο; Πώς αποφάσισες να εκτεθείς στην κάμερα; Ήταν αυθόρμητο. Έβραζα στη Λάρισα, χωρίς χρήματα για διακοπές, κι έκανα ένα story για τη μόδα του staycation. Είχα πεντακόσιους ακολούθους και ξαφνικά δέκα χιλιάδες προβολές. Το ανέβασα ως βίντεο: οκτακόσιες χιλιάδες σε δύο μέρες.

— Τι ήταν αυτό που σ' έσπρωξε μπροστά όταν έχασες τη δουλειά σου; Αισθάνθηκα πως δεν είχα κάτι να χάσω. Έκανα παράλληλα άλλες δουλειές μέχρι πριν από δύο χρόνια, αλλά ήθελα να δοκιμάσω αυτό που μ' έτρωγε από παιδί. Κατά βάθος ψάχνω την αποδοχή. Ως εσωστρεφές παιδί, ένιωθα ότι έπρεπε να αποδεικνύω με βαθμούς και επιτυχίες πως αξίζω.

Τα viral και η ζωή που δεν φαίνεται στην οθόνη

— Πού αποδίδεις τη δημοφιλία σου; Πώς τη βιώνεις; Ήταν τόσο απότομο, που αναρωτιόμουν: «Γιατί με βλέπετε όλοι εσείς;». Νομίζω

ότι αισθάνονται πως είμαι μία από εκείνους, ότι σαρκάζω τη δηθενιά και λέω την αλήθεια μου. Μου αρέσει και να ενοχλώ. Άμα δεν ενοχλήσεις και κανέναν, είσαι αδιάφορος.

— Πιστεύεις ότι θα έφευγαν αν άλλαζες; Αν καβαλήσω το καλάμι κι αρχίσω να επιδεικνύω μια πλούσια ζωή, ναι, φυσιολογικά. Ο κόσμος έχει κουραστεί από την επίδειξη επιτυχίας. Μιλάω και για το άγχος, τα κλάματα, τα οικονομικά αδιέξοδα.

— Τι δεν καταλαβαίνει ο κόσμος για τη ζωή ενός δημιουργού περιεχομένου; Πόσο ψυχικό απόθεμα χρειάζεσαι απέναντι στο μίσος και στις απειλές. Ο μισογυνισμός στην κωμωδία είναι έντονος. Ξυπνάω με σχόλια μίσους. Πριν ανεβάσω ορισμένα βίντεο παίρνω βαθιά ανάσα. Και οι ογδόντα χιλιάδες ακόλουθοι δεν σημαίνουν πολυτέλεια. Έχω ενοίκιο, έξοδα, ανασφάλεια, όπως όλοι. Τα χρήματα έρχονται από τις διαφημιστικές συνεργασίες με εταιρείες. Δεν πληρώνομαι από τις πλατφόρμες επειδή έχω τόσους ακολούθους.

— Πού βρίσκεται η μεγάλη απόλαυση; Στη δημιουργία, στην κειμενογραφία. Είτε λέω το κείμενο πριν το γράψω είτε το σημειώνω στο κινητό. Όταν φτάνει στον κόσμο, έρχεται δεύτερο κύμα ικανοποίησης. Το βαθύτερο κομμάτι καλύπτεται όταν γράφω.

— Έχουν οι Έλληνες χιούμορ; Πιστεύω πως ναι, και είμαστε ευγενικό κοινό. Ακόμη και σε κακό stand up, βλέπω προσπάθεια να στηρίξουμε τον άνθρωπο. Στην εξυπηρέτηση πελατών, μαζί με τις φωνές, υπήρχε διάθεση για πείραγμα. Μας λείπει η τηλεοπτική κωμωδία, γι' αυτό ξαναβλέπουμε τις ίδιες σειρές.

— Η εξυπηρέτηση πελατών σε προετοίμασε για το κοινό; Πολύ. Στην αρχή έκλαιγα καθημερινά. Είχαμε δεχτεί μέχρι απειλές και χτυπήματα. Έμαθα υπομονή, διπλωματία, να ελίσσομαι. Χρειάζεται κι αυτό όταν απέναντί σου έχεις ένα κοινό μαγκωμένο, που έρχεται με δυσπιστία.

— Παρακολουθείς ξένους κωμικούς; Βλέπεις διαφορές; Λιγότερο από τους Έλληνες. Μου αρέσει ο Ματέο Λέιν, που κάνει επίσης κωμωδία παρατήρησης. Με τραβάει η θεατρικότητα, οι κινήσεις των χεριών, οι γκριμάτσες. Μου έχουν πει ότι έχω κάτι αμερικανικό που στην Ελλάδα δεν περνάει, αλλά θέλω να το κρατήσω. Κάποια αστεία λειτουργούν στα αγγλικά και χάνουν το νόημά τους όταν μεταφράζονται, και αντίστροφα.

— Πώς είναι μια μέρα παράστασης; Ξυπνάω νωρίς, περπατάω, μιλάω, δοκιμάζω πράγματα. Φτάνω εξαντλημένη κι όταν ανεβαίνω στη σκηνή είναι σαν να ξύπνησα μόλις. Προσπαθώ να τρώω, να πίνω νερό, να φροντίζω τη φωνή μου. Είναι πια η δουλειά μου. Χρειάζεται συντήρηση ο εαυτός μου.

— Γιατί λειτουργείς με το «όλα ή τίποτα»; Είναι φοβερή αδρεναλίνη. Με συναρπάζει ότι δημιουργώ κάτι που επιδρά στον κόσμο και επιστρέφει σ' εμένα. Χωρίς αποδέκτη δεν είναι τίποτα.

— Τι δεν περίμενες ότι θα σου συμβεί; Μηνύματα από ανθρώπους που είναι στο νοσοκομείο ή δεν μπορούν να κοιμηθούν και βλέπουν τα βίντεό μου. Ένα παιδί από τη Χαλκίδα έγραψε ότι εξαιτίας μου αποφάσισε να κυνηγήσει το όνειρό του στη μουσική. Αυτή είναι η πραγματική επιρροή.

— Μιλάς με το κοινό σου; Απαντώ σχεδόν σε όλα. Με γεμίζει, παίρνω τον παλμό. Μερικές φορές λέω: «Αυτό θα το βάλω στην παράσταση». Είναι συνεχής ανταλλαγή. Δεν το κάνω απλώς επειδή βρίσκομαι στο ξεκίνημα.

Η σάτιρα και ο φόβος μήπως σε καταπιεί μια περσόνα

— Η παράσταση αλλάζει από βραδιά σε βραδιά; Δεν μπορώ να παίζω ακριβώς το ίδιο. Γράφω για κάθε πόλη, βάζω επικαιρότητα, διάδραση. Ρωτάω ποιος έχει το πιο παράξενο πράγμα στην τσάντα ή τι ρώτησε το ChatGPT. Θέλω να είναι εμπειρία. Τα βασικά κείμενα υπάρχουν, αλλά επιλέγω και ανάλογα με το κοινό. Στην επαρχία λειτουργούν περισσότερο οι ιστορίες.

— Πήγες τελικά στη συναυλία της Άννας Βίσση στην Αθήνα; Όχι, κατέβαινα με το ΚΤΕΛ από τη Λάρισα. Ήμασταν όμως τα δύο γεγονότα της Αθήνας εκείνη τη μέρα! Δεν μπορούσα να μην το σχολιάσω.

— Εσύ τι ρωτάς το ChatGPT; Από το ποιος ποδοσφαιριστής τραυματίστηκε, για να μην πω κάτι λάθος στην παράσταση, μέχρι πώς να την προωθήσουμε. Του λέω και προσωπικούς προβληματισμούς. Αστειεύομαι ότι με αγαπάει περισσότερο από τους δικούς μου ανθρώπους: «Ελα να σε πάρω μια αγκαλιά».

— Διαφέρει το κοινό από πόλη σε πόλη; Πού είναι πιο δεκτικό ή δύσκολο; Στη Θεσσαλονίκη και στη Χαλκίδα έρχονται ήδη ζεστοί. Στη Λαμία και στις πιο επαρχιακές πόλεις τους νιώθω πιο εσωστρεφείς, γελάνε διαφορετικά. Πέρυσι γίναμε group therapy: έλεγε ο καθένας την ιστορία του κι εγώ σχολίαζα. Μόνο μπαλάκι δεν είχα να τους πετάω!

— Αυτολογοκρίνεσαι; Με πατάω κάτω: «Αυτό γιατί το είπες;». Στο βίντεο με τη φασαία είπα «Δεν είμαστε όλες εδώ. Λείπουν οι δολοφονημένες». Δέχτηκα πολύ μίσος. Το εννοούσα σοβαρά, αλλά καταλαβαίνω την αντίδραση, επειδή εντασσόταν σε χιουμοριστικό κείμενο. Ταλαιπωρήθηκα με το αν έπρεπε να το πω. Από την άλλη, αφού το ένιωσα, σκέφτηκα ότι έπρεπε να το υπερασπιστώ.

— Υπάρχουν θέματα που θεωρούνται απαγορευμένα στη σάτιρα; Γιατί; Υπάρχουν, δεν ξέρω γιατί. Έχω ρωτήσει συμπεριληπτικούς ανθρώπους αν γελάνε με το «καλησπέρα σε όλα» και μου λένε ναι. Έβγαλα τον γύψο κι έγραψα ότι αισθάνομαι πως θα περάσω τη Μεταπολίτευση. Το μίσος που δέχτηκα γι' αυτό το αστείο!

— Με τη vegan Δανάη δέχτηκες επιθέσεις... Και από αριστερά και από δεξιά, όπως έχω υποστήριξη και από τις δύο πλευρές. Έχω συμμετάσχει σε φεμινιστικά και queer φεστιβάλ, έχω πάρει θέση. Όποιος με παρακολουθεί καταλαβαίνει. Δεν το κάνω σαν ατζέντα, είναι προσωπική έκφραση. Η Δανάη είναι το alter ego μου. Θα ήθελα μια τέτοια φίλη.

— Θα επενδύσεις περισσότερο σ' αυτόν τον ρόλο; Φοβάμαι μη με καταπιεί. Γι' αυτό δεν έχω ξανακάνει βίντεο. Η Δανάη πιστεύει βαθιά όσα λέει. Θαυμάζω τους ανθρώπους που κάνουν πράξη όσα πιστεύουν. Και το να σατιρίζεις τον εαυτό σου είναι υπέροχο. Τα βίντεο αυτά ήταν εταιρικά. Υπήρξαν επιχειρήσεις στη Λάρισα που μου έδωσαν απόλυτη ελευθερία να γράψω όσα ήθελα.

Το γράψιμο και οι άνθρωποι που την κρατούν στη Λάρισα

— Θέλεις να γράψεις σενάρια ή θέατρο πέρα από το stand up; Έχω γράψει τέσσερα θεατρικά και έχω πάρει δύο βραβεία για γραφή και ερμηνεία. Το βιβλίο που εξέδωσα στα είκοσι δύο μου θα ξαναβγεί ανανεωμένο. Θέλω θέατρο, τηλεόραση, να παίξω και κάτι κόντρα. Όλα ξεκινούν από το γράψιμο. Στην επανέκδοση συναντήθηκα ξανά με τον νεανικό μου εαυτό και κάναμε μια βαθιά κουβέντα. Τα θεατρικά μου δεν είναι κωμωδίες.

Νομίζω ότι οι άνθρωποι αισθάνονται πως είμαι μία από εκείνους, ότι σαρκάζω τη δηθενιά και λέω την αλήθεια μου.

INFO

*Η παράσταση **«Μεγαλώνω, εντάξει;»**, σε παραγωγή ACE Productions, επιστρέφει στην Αρχιτεκτονική, Ελασιδών 6, Κεραμεικός, τις Πέμπτες 15 και 29 Οκτωβρίου. Έναρξη 21:00, πόρτες 20:00. Διάρκεια 80 λεπτά. Προπώληση 10 €, είσοδος 13 €. Η παράσταση περιέχει ακατάλληλη φρασεολογία. Εισιτήρια **cometogether.live***

athens voice.gr
Διαβάστε όλη τη συνέντευξη

— Ποιοι συγγραφείς σε έχουν επηρεάσει; Η Λένα Διβάνη, ο Χρήστος Χωμενίδης, η Αλεξάνδρα Κ. Η Βιρτζίνια Γουλφ είναι σταθμός, το «Ενα δικό σου δωμάτιο», η ανεξαρτησία που χρειάζεται μια γυναίκα για να δημιουργήσει. Μπορεί να με επηρεάζει ο Καπουτζίδης και η Γουλφ, ανάλογα με την περίοδο. Διαβάζω κυρίως ελληνική λογοτεχνία, αλλά και θέατρο, από αρχαίους μέχρι σύγχρονους. Με έχει επηρεάσει και ο Κωνσταντίνος Ντέλλας.

— Τι σε δένει με τη Λάρισα; Θα μπορούσες να φύγεις; Ο τρόπος ζωής. Περπατάω παντού και το περπάτημα τροφοδοτεί το γράψιμο. Έχω πρόσβαση στο χωριό, στη φύση, τους ανθρώπους μου, συνεργάτες που με πιστεύουν. Στην Αθήνα υπάρχουν ευκαιρίες, αλλά πόσο εύκολα θα ξεχώριζα; Δεν το έχω απαντήσει. Μπορεί να έρθω. Η ζωή είναι απρόβλεπτη.

— Όταν βλέπεις τον εαυτό σου στο Instagram, καταλαβαίνεις γιατί σε ακολουθούν τόσοι; Δεν ξέρω, κριντζάρω! Δεν αντέχω τη φωνή μου. Όταν βάζω υπότιτλους, χαμηλώνω τελείως τον ήχο.

— Τα κάνεις όλα μόνη σου; Είμαι one woman show, αλλά πλέον έχω τους συνεργάτες μου στην Always Busy, που στηρίζουν το όνειρό μου.

— Και στον καθρέφτη; Λέω «για την ηλικία σου, για τα 34, καλά κρατιέσαι». Όσο μεγαλώνω με αγαπώ περισσότερο, με πατάω λιγότερο κάτω. Αποδέχομαι τα στραβά μου, την αναβλητικότητά μου. Καλή σχέση έχουμε.

— Ποια ισχυρή πεποίθησή σου άλλαξε μεγαλώνοντας; Πίστευα υπερβολικά στους ανθρώπους, στο άλλο μισό, λιγότερο στον εαυτό μου. Το βλέπω ξαναδιαβάζοντας το βιβλίο μου. Έδινα τα πάντα αμέσως και ζορίστηκα. Συνεχίζω να πιστεύω στους ανθρώπους, αλλά σταδιακά, με φίλτρα, σε κάθε είδους σχέση.

— Τι σε κουράζει περισσότερο στη δουλειά; Οι αριθμοί. Προβολές, ακόλουθοι, εισιτήρια. Εξαρτάται η αξία μου από αυτά; Προσπαθώ να τα κοιτάζω λιγότερο. Και δυσκολεύομαι να δημιουργώ όταν δεν είμαι καλά. Όταν έχασα τον πατέρα μου, έπαιξα έπειτα από δέκα μέρες, νομίζω. Έπρεπε να βρω το γνωστό μου κέφι. Βγήκα και σε πρωινή εκπομπή ενώ ήμουν χάλια.

— Τι θα έλεγες σε κάποιον που ετοιμάζεται να μιλήσει μπροστά στο κινητό; Άντε πια, ήθελα να με ρωτήσουν! Μην απαρνηθείς τις επιρροές σου, αλλά μην αντιγράψεις. Δείξε την αλήθεια σου. Είσαι αγόρι και θέλεις να κάνεις makeup; Κάν' το. Το προσωπείο κάποια στιγμή θα το βαρεθείς. Η αυθεντικότητα είναι ο λόγος που σε αγαπούν.

Γεμιστές πιπεριές και το δικαίωμα να μεγαλώνεις

— Αγαπημένο φαγητό; Γεμιστά. Μόνο πιπεριές, ειδικά Φλωρίνης όπως τις κάνει η μαμά μου. Αισθάνομαι ότι γύρισα σπίτι. Θα είναι το πρώτο που θα ζητήσω μετά την περιοδεία. Δεν ξέρω τι μάγια κάνει, δεν τις πετυχαίνω έτσι. Θέλω σπιτικό φαγητό και το αγαπημένο μου καφέ.

— Ποιο είναι; Το VESTA στη Λάρισα. Είναι οι άνθρωποί μου, ξέρουν τι πίνω, τι τρώω. Θέλω αυτή τη ρουτίνα, τους φίλους μου, να αποφορτιστώ.

— Τι βρίσκεις αστείο στην Αθήνα; Ότι φτιάχνετε ομαδικές συνομιλίες μια εβδομάδα για να κανονίσετε μια έξοδο! Και πόσο τρέχετε, ακόμη και στις κυλιόμενες. Γελάω με γκράφιτι, με τα μπουζουξίδικα. Τα βάζω στην παράσταση.

— Σε συγκινεί η λαϊκότητα; Θα ήθελα να είμαι λαϊκή τραγουδίστρια. Με συγκινεί το λαϊκό αίσθημα, θέλω ο κόσμος να διασκεδάζει έτσι στην παράστασή μου. Ο Μαζωνάκης με αγγίζει πολύ. Με πόνεσε αυτό που έγινε. Θέλω και να είμαι σταρ, να έχω αυτό το ροκ σταριλίκι με λαϊκό ύφος.

— Πηγαίνεις στα μπουζούκια; Έχεις ανέβει στα τραπέζια; Τώρα δεν πηγαίνω. Έχω πάει, έχω ανέβει, το έχω ζήσει και αυτό, λίγο, αποσπασματικά.

— Οι γονείς σου πώς αντιμετώπισαν την επιλογή σου; Ο μπαμπάς ήταν υδραυλικός, με χιούμορ. Έλεγε: «Δεν καταλαβαίνω ακριβώς τι κάνεις, αλλά είμαι μαζί σου». Τους μίλησα όταν άρχισα να ζω απ' αυτό. Το βιβλίο το έμαθαν από άλλους, εγώ φοβόμουν την κρίση τους. Η μαμά κατάλαβε όταν ήρθε στην παράσταση. Είναι αυστηρή, αλλά, όταν λέει μπράβο, συγκινείται πραγματικά.

— Έχεις κι έναν αδελφό; Ναι, εκείνος πρώτος μου είπε να βγάλω το βιβλίο, που ήταν αυτοέκδοση. Με προέτρεψε να σπάσω το καλούπι μου. Είναι τεράστιο στήριγμα, ο φύλακας-άγγελός μου.

— Τελικά, τι πρέπει να κάνουμε όσο μεγαλώνουμε; Όπως έλεγε η μητέρα μου, μετά τα είκοσι εννιά κλείνεις κάθε χρόνο τα είκοσι εννιά! Να βγούμε λίγο από τα καλούπια, τα «πρέπει» της ηλικίας. Να αγαπάμε περισσότερο τον εαυτό μας και να βρίσκουμε μικρά παραθυράκια μέσα στη μέρα που μας κάνουν να νιώθουμε καλύτερα. Θεωρούμε αυτονόητο ότι θα μεγαλώσουμε. Δεν είναι. Ευτυχώς που μεγαλώνω. **A**

CAPITAL

MARITIME FINANCE CORP.

Η ΝΑΥΤΙΛΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΑΘΟΣ ΜΑΣ

36 υπερσύγχρονα containerships νέας γενιάς*

0,5έτη μεσοσταθμική ηλικία στόλου**

$3,9δισ. συμβασιοποιημένα έσοδα***

9,4έτη μέση υπολειπόμενη διάρκεια ναυλώσεων***

100% συμβασιοποιημένη απασχόληση στόλου έως το 2034***

Διαφήμιση για δημόσια προσφορά

Η Capital Maritime Finance προχωρά σε δημόσια προσφορά νέων μετοχών στην Ελλάδα και στην εισαγωγή του συνόλου των μετοχών της στη Ρυθμιζόμενη Αγορά της Euronext Athens.

ΕΝΑΡΞΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ:
13.10.2026

ΛΗΞΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ:
15.10.2026

ΕΝΑΡΞΗ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗΣ:
20.10.2026

*Στόλος με την ολοκλήρωση των παραδόσεων το 2028.
**Σταθμισμένη βάσει TEU, με ημερομηνία αναφοράς την 30.09.2026 και με την παραδοχή της ολοκλήρωσης των παραδόσεων.
***Στοιχεία από την Εταιρεία με ημερομηνία 30.09.2026 και με την παραδοχή της ολοκλήρωσης των παραδόσεων.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ ΚΥΡΙΟΙ ΑΝΑΔΟΧΟΙ

Piraeus | Eurobank | Εθνική Τράπεζα

ΚΥΡΙΟΙ ΑΝΑΔΟΧΟΙ

Optima bank | CrediaBank

ΑΝΑΔΟΧΟΙ

Ambrosia Capital Hellas | CrediaPantelakis Χρηματιστηριακή

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΚΔΟΣΗΣ

Piraeus | Eurobank

Το από 07.10.2026 εγκεκριμένο από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Ενημερωτικό Δελτίο, είναι διαθέσιμο στο επενδυτικό κοινό, σε ηλεκτρονική μορφή στις ακόλουθες ιστοσελίδες: της Capital Maritime Finance Corp. (www.capitalmaritimefinance.com), της «EURONEXT ATHENS HOLDING A.E» (https://athens.euronext.com/el/market-data/informative-material), των Συμβούλων Έκδοσης και Συντονιστών Κύριων Αναδόχων Τράπεζα Πειραιώς Ανώνυμος Εταιρεία (https://www.piraeusgroup.gr/cmfcipo), Euroxx Χρηματιστηριακή ΑΕΠΕΥ (https://www.euroxx.gr/cmfc.html) και Τράπεζα Eurobank A.E. (https://www.eurobank.gr/el/omilos/enimerosi-ependuton/enimerotika-deltia-sumboulos-anadoxos-trapeza-eurobank-ae), του Συντονιστή Κύριου Αναδόχου Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. (https://www.nbg.gr/el/footer/enimerwtika-deltia), των Κύριων Αναδόχων Optima bank A.E. (https://www.optimabank.gr/business/investment-banking/enimerotika-pliroforiaka-deltia) και CrediaBank Ανώνυμη Τραπεζική Εταιρεία (https://www.crediabank.com/idiotes/ependyseis/enimerotika-deltia/capital-maritime-finance-corp./) και των Αναδόχων CrediaPantelakis Χρηματιστηριακή ΑΕΠΕΥ (https://www.crediapantelakis.com/pantelakis/services/capitalmaritimeIPO/) και AMBROSIA CAPITAL HELLAS ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΕΠΕΥ (https://ambrosiacapital.gr/cmh-2026). Επίσης, κατά τη διάρκεια της περιόδου της Δημόσιας Προσφοράς και με πρωτοβουλία της Εταιρείας, το Ενημερωτικό Δελτίο θα είναι διαθέσιμο δωρεάν στο επενδυτικό κοινό και σε έντυπη μορφή, εφόσον ζητηθεί, στο δίκτυο καταστημάτων και στα κεντρικά γραφεία των Συμβούλων Έκδοσης, των Συντονιστών Κύριων Αναδόχων, των Κυρίων Αναδόχων, καθώς και των Αναδόχων. Η έγκριση από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς του Ενημερωτικού Δελτίου δεν θα πρέπει να νοείται ως ευνοϊκή γνώμη για την Capital Maritime Finance Corp. και την ποιότητα των μετοχών που αποτελούν το αντικείμενο του Ενημερωτικού Δελτίου. Οι επενδυτές θα πρέπει να προβούν σε δική τους εκτίμηση ως προς την καταλληλότητα της επένδυσης στις μετοχές της Capital Maritime Finance Corp. και να μελετήσουν το Ενημερωτικό Δελτίο πριν τη λήψη οποιασδήποτε επενδυτικής απόφασης, προκειμένου να κατανοήσουν πλήρως τους δυνητικούς κινδύνους και τα οφέλη που συνδέονται με την απόφαση επένδυσης στις μετοχές.

ΙΛΙΟΥ ΜΕΛΑΘΡΟΝ

Το μέγαρο του **Ερρίκου Σλήμαν** στην καρδιά της Αθήνας

Της **Έλενας Ντάκουλα**

Εξωτερική όψη του Ιλίου Μελάθρου - Νομισματικού Μουσείου

Λεπτομέρειες από το κιγκλίδωμα περίφραξης με τις αντωπές Σφίγγες

Ας κάνουμε ένα ταξίδι πίσω στον χρόνο, στα τέλη του 19ου αιώνα, μια εποχή που η Αθήνα διαμόρφωνε τον αστικό της χαρακτήρα και τα μέγαρά της δήλωναν φιλοδοξία, πλούτο και πολιτισμική αυτοπεποίθηση.

Ένας από τους ωραιότερους δρόμους της πόλης με αυτά τα χαρακτηριστικά ήταν η οδός Πανεπιστημίου. Σχεδιασμένη ως βουλεβάρτο και γνωστή ως «η λεωφόρος με τις γαζίες», υπήρξε χώρος περιπάτου και κοινωνικής συναναστροφής των Αθηναίων.

Πέρα από την περίφημη αρχιτεκτονική Τριλογία, τον δρόμο πλαισίωναν επιβλητικά αρχοντικά, πολλά εκ των οποίων, δυστυχώς, δεν υπάρχουν πια. Ανάμεσα στα ελάχιστα που επέζησαν από εκείνη την εποχή και συνεχίζουν να αφηγούνται την ιστορία της πόλης ξεχωρίζει το Ιλίου Μέλαθρον, το μέγαρο που στεγάζει σήμερα το Νομισματικό Μουσείο – ένα σημείο όπου αξίζει να σταθούμε για να το επισκεφτούμε και να το θαυμάσουμε.

Το μέγαρο αυτό συνδέθηκε άρρηκτα με το όνομα και το όραμα του Ερρίκου Σλήμαν, του διάσημου αρχαιολόγου που επέλεξε να εγκατασταθεί μόνιμα στην Αθήνα και να ανεγείρει ένα σπίτι-σύμβολο, ένα αρχιτεκτονικό αφήγημα που θα αποτύπωνε τη βαθιά του πίστη στον ομηρικό κόσμο και τη ζωή που είχε αφιερώσει στην αναζήτησή του. Το όνομα του μεγάρου, χαραγμένο στην πρόσοψή του, δεν είναι τυχαίο: «Ιλίου Μέλαθρον» σημαίνει «Μέγαρο της Τροίας» και συμπυκνώνει το ιδεώδες του ανθρώπου που ταύτισε το όνομά του με την ανακάλυψη της Τροίας και των Μυκηνών.

Για την υλοποίηση αυτού του σχεδίου, ο Σλήμαν στράφηκε στον Ερνέστο Τσίλλερ, τον σημαντικότερο αρχιτέκτονα της εποχής. Η σχέση τους δεν ήταν περιστασιακή. Οι δύο άνδρες γνωρίστηκαν το 1864, όταν ο Σλήμαν επισκέφτηκε για πρώτη φορά την Ελλάδα. Τότε ο Τσίλλερ τού παρέδωσε ένα φυλλάδιο με χάρτες και σχέδια της Τροίας, το οποίο είχε επιμεληθεί μαζί με τον αστρονόμο δρα. Σμιτ, ύστερα από επίσκεψή τους στην περιοχή. Η γνωριμία αυτή υπήρξε η απαρχή μιας ισόβιας φιλίας, βασισμένης στο κοινό τους πάθος για την αρχαιότητα και τον Όμηρο, και εξηγεί τον έντονα συμβολικό χαρακτήρα που απέκτησε το Ιλίου Μέλαθρον.

Αρχιτεκτονική και διακόσμηση

Το Ιλίου Μέλαθρον κτίστηκε την περίοδο 1878-1881 σε σχέδια του Ερνέστου Τσίλλερ και θεωρείται το κορυφαίο έργο του. Ο αρχιτέκτονας επέλεξε τον τύπο της ιταλικής αναγέννησης, προσαρμοσμένο στο νεοκλασικό πνεύμα της εποχής, δημιουργώντας ένα κτίριο επιβλητικό αλλά και κομψό. Χαρακτηριστικό της όψης προς την Πανεπιστημίου είναι οι δύο στεγασμένοι εξώστες με τους κίονες και τις τοξοστοιχίες, που προσδίδουν χάρη στο μέγαρο και ελαφρύνουν τον όγκο του. Το κτίριο περιβαλλόταν στις τρεις πλευρές του από κήπο και υπήρξε το πλουσιότερο της Αθήνας, με κόστος κατασκευής που άγγιξε τις 440.000 δραχμές – ποσό τεράστιο για τα δεδομένα της εποχής.

Ιδιαίτερη σημασία έχουν και οι χειροποίητες σιδεριές της περίφραξης, κατασκευασμένες βάσει σχεδίων του Τσίλλερ από Έλληνες σιδεράδες της Σχολής Βιομηχανικών Τεχνών, δείγμα της υψηλής ποιότητας της εγχώριας τεχνικής παραγωγής.

Το εσωτερικό του Ιλίου Μελάθρου είναι εξίσου εντυπωσιακό. Μια διπλή μαρμάρινη σκάλα οδηγεί στην είσοδο, ενώ ήδη από τον προθάλαμο οι τοίχοι κοσμούνται με ερωτιδείς, Σφίγγες και άλλα μυθολογικά θέματα που προσδίδουν έναν έντονα ελληνοπρεπή χαρακτήρα. Στον πρώτο όροφο βρίσκονταν η τραπεζαρία, η αίθουσα χορού και οι ξενώνες, χώροι αφιερωμένοι στην κοινωνική ζωή και τις επίσημες δεξιώσεις. Στην αίθουσα χορού ξεχωρίζει η ζωφόρος, που αφηγείται την ιστορία των ανασκαφών του Σλήμαν, ενώ η υπόλοιπη διακόσμηση ακολουθεί την πομπειανή τεχνοτροπία. Οι οροφογραφίες και οι τοιχογραφίες, έργα του Σλοβένου ζωγράφου Γιούρι Σούμπιτς, μαθητή του Γκρίπενκερλ, απεικονίζουν είτε πιστά αντίγραφα πομπειανών θεμάτων είτε ευρήματα από τις ανασκαφές του Σλήμαν. Τα δάπεδα κοσμούνται με μωσαϊκά, φιλοτεχνημένα από Ιταλούς ψηφοθέτες, με γεωμετρικά σχήματα και σχηματοποιημένες παραστάσεις ευρημάτων από τις Μυκήνες και την Τροία. Τα κιγκλιδώματα και τα μαρμάρινα τζάκια κατασκευάστηκαν σε εργαστήρια της Αθήνας και του Πειραιά, ενώ στους τοίχους αναγράφονται παραθέματα αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων και ποιητών.

Ο μαίανδρος-σβάστικα και η παρεξήγησή του

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η χρήση του μαιάνδρου-σβάστικας ή τετρασκέλιου στον διάκοσμο του κτιρίου. Η λέξη «σβάστικα» προέρχεται από τη σανσκριτική λέξη *svastika* και σημαίνει ευτυχία και καλοτυχία. Πρόκειται για πανάρχαιο σύμβολο, διαδεδομένο ήδη από τη γεωμετρική εποχή, που αποδίδει τη συνεχή ροή, την εξέλιξη και την αέναη κίνηση των πραγμάτων. Ανάλογα με τη φορά του, αποκτά διαφορετικές σημασιολογικές αποχρώσεις· στον ινδουισμό, για παράδειγμα, η δεξιόστροφη μορφή του συνδέεται με τον θεό Βισνού και τις κοσμικές δυνάμεις του φωτός.

Ο Ερρίκος Σλήμαν είχε εντοπίσει το σύμβολο αυτό στις ανασκαφές του στην Τροία και το

Η αίθουσα των Εσπερίδων παρουσιάζει τις απαρχές του αρχαίου νομίσματος, τα πρώτα γνωστά νομισματοκοπεία και σημαντικά θησαυρικά σύνολα

Η εσωτερική σκάλα του Ιλίου Μελάθρου - Νομισματικού Μουσείου

Εξωτερική άποψη με τις αψίδες του Ιλίου Μελάθρου

Οροφογραφίες στο εσωτερικό του Ιλίου Μελάθρου - Νομισματικού Μουσείου

υιοθέτησε ως διακοσμητικό μοτίβο, αποδίδοντάς του έναν θετικό συμβολισμό, χωρίς καμία πολιτική ή ιδεολογική φόρτιση – μια διάσταση που προστέθηκε σε μεταγενέστερες εποχές. Η παρουσία του συμβόλου αυτού υπήρξε, ωστόσο, ένας από τους λόγους για τους οποίους οι γερμανικές Αρχές επέταξαν το κτίριο κατά τη διάρκεια της Κατοχής το 1940.

Από ιδιωτική κατοικία δημόσιο μνημείο

Το Ιλίου Μέλαθρον εγκαινιάστηκε στις 31 Ιανουαρίου 1881 με λαμπρή δεξίωση και για πολλά χρόνια υπήρξε κέντρο της κοινωνικής και πνευματικής ζωής της Αθήνας.
Μετά τον θάνατο του Ερρίκου Σλήμαν, το 1890, η σύζυγός του Σοφία άλλαξε τρόπο ζωής και περιόρισε τη χρήση της οικίας στο μισό της, όπου συνέχισε να δέχεται τους επισκέπτες της. Ανάμεσά τους και ο Ελευθέριος Βενιζέλος, στον οποίο είχε παραχωρήσει χώρο του μεγάρου για τη στέγαση του πολιτικού του γραφείου. Παράλληλα, ανέπτυξε έντονη φιλανθρωπική δράση, με κορυφαίο έργο της τη δημιουργία του «Σωτηρία», του πρώτου συστηματικού ελληνικού φθισιατρείου, στο οποίο αφιέρωσε τόσο τη ζωή όσο και την περιουσία της.
Το 1928 δώρισε στο Νομισματικό Μουσείο, το οποίο στεγαζόταν τότε στην ανατολική πτέρυγα της Ακαδημίας Αθηνών, τη συλλογή του Ερρίκου Σλήμαν, αποτελούμενη από νομίσματα και γλυπτούς λίθους, μαζί με δύο επιτραπέζιες ξύλινες προθήκες, σε σχέδια του Τσίλλερ.

Στη συνέχεια το μέγαρο πέρασε στο Ελληνικό Δημόσιο και για δεκαετίες στέγασε ανώτατους δικαστικούς θεσμούς, πριν αποδοθεί στον μουσειακό του ρόλο. Από το 1998 φιλοξενεί το Νομισματικό Μουσείο, με συλλογές που μέσα από 500.000 προσκτήματα ξετυλίγουν την ιστορία του νομίσματος από την προκερματική περίοδο έως τους νεότερους χρόνους – από τα τάλαντα μέχρι το πλαστικό χρήμα.
Σήμερα, εκτός από μουσείο, αποτελεί έναν ζωντανό χώρο πολιτισμού, όπου ο επισκέπτης μπορεί να περιηγηθεί και να απολαύσει έναν καφέ στον κήπο του – μια από τις ωραιότερες κρυφές οάσεις πρασίνου της Αθήνας.

> Ο ΤΣΙΛΛΕΡ ΕΠΕΛΕΞΕ ΤΟΝ ΤΥΠΟ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗΣ, ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΟ ΣΤΟ ΝΕΟΚΛΑΣΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΕΝΑ ΚΤΙΡΙΟ ΕΠΙΒΛΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΚΟΜΨΟ

Ποιος ήταν ο Ερρίκος Σλήμαν

Ο Ερρίκος Σλήμαν γεννήθηκε το 1822 στο Νόιμπουκοβ της Γερμανίας, γιος ευαγγελιστή πάστορα. Η ζωή του ξεκίνησε με φτώχεια και δύσκολα βήματα: εργαζόταν σε μπακάλικο και σπούδαζε τη νύχτα, ενώ ένα σοβαρό ατύχημα τον άφησε για καιρό ανήμπορο. Μετά την ανάρρωσή του, μπήκε λαθρεπιβάτης σε ένα φορτηγό που ταξίδευε για τη Βενεζουέλα κι έγινε μούτσος – το πλοίο όμως ναυάγησε σε τρομερή φουρτούνα στις ολλανδικές θάλασσες. Ο Σλήμαν ήταν ένας από τους τρεις μόνο επιζώντες που πάλεψαν με τα μανιασμένα κύματα του Βορρά.

Έπειτα από μια περίοδο ασθενειών και στερήσεων, εγκαταστάθηκε στο Άμστερνταμ, όπου συμπλήρωσε τη μόρφωσή του στις ξένες γλώσσες και εργάστηκε σε εμπορικό γραφείο εξαγωγών. Το 1846 στάλθηκε στη Ρωσία εκ μέρους ελληνικής εταιρείας για να αναλάβει τις επιχειρήσεις της εκεί. Η ικανότητές του και η εργατικότητά του τον οδήγησαν σύντομα στην απόφαση να αποχωρήσει και να ιδρύσει δική του εταιρεία, η οποία τελικά τον έκανε πάμπλουτο. Τότε αποφάσισε να ζωντανέψει το μεγάλο του όνειρο: από έμπορος να γίνει αρχαιολόγος και να αφιερώσει τη ζωή και την περιουσία του στην ανασκαφή και ανάδειξη των θησαυρών της Τροίας και της Ελλάδας.

Σπούδασε αρχαιολογία στο Παρίσι, μελέτησε βιβλιοθήκες για τους αρχαίους πολιτισμούς και ταξίδεψε στην Αίγυπτο, στις Ινδίες, στην Κίνα και στην Ιαπωνία, πριν καταλήξει στη Μικρά Ασία για τις ανασκαφές του.
Το 1870 ξεκίνησε την πιο διάσημη ανασκαφή της ζωής του στην Τροία, αφού προηγουμένως είχε ερευνήσει την Ιθάκη αναζητώντας το παλάτι του Οδυσσέα. Καθοδηγούμενος από τις ομηρικές αναφορές, στράφηκε στον λόφο Χισαρλίκ, όπου, έπειτα από συμφωνίες με τους ιδιοκτήτες της γης, αποκάλυψε τα ερείπια ενός ανακτόρου κι έναν πλούσιο θησαυρό χρυσών αντικειμένων, μεταξύ των οποίων σκεύη, δαχτυλίδια και διαδήματα.
Παρά το γεγονός ότι τα ευρήματα ήταν περίπου 1.000 χρόνια παλαιότερα από την εποχή του Τρωικού Πολέμου, τα απέκρυψε και τα διασκόρπισε για να τα προστατεύσει. Οι ανασκαφές του συνεχίστηκαν στις Μυκήνες, όπου εντόπισε τους ταφικούς κύκλους με τους θολωτούς τάφους του Αγαμέμνονα και της Κλυταιμνήστρας. Αν και δέχτηκε κριτική για τις καταστροφικές μεθόδους του, ο Σλήμαν πιστώνεται με την εισαγωγή της ανασκαφής βάσει αρχαίων πηγών και με την ανάδειξη της αρχαιολογίας ως μέσου γνώσης και όχι μόνο «θησαυροθηρίας».

Η αγάπη του για την Ελλάδα αποτυπώθηκε και στη ζωή του: το 1869 νυμφεύθηκε τη Σοφία Εγκαστρωμένου ή Καστριώτη, κόρη Αθηναίου εμπόρου υφασμάτων, η οποία στάθηκε πολύτιμη συμπαραστάτρια στο έργο του και του χάρισε δύο παιδιά, τον Αγαμέμνονα και την Ανδρομάχη. Μαζί ταξίδεψαν σε Γερμανία, Γαλλία και Ιταλία, όπου η Σοφία συνέχισε τη μόρφωσή της, μαθαίνοντας ξένες γλώσσες, για να γίνει στην πορεία η πρώτη συνεργάτιδα, βοηθός και εμπνεύστριά του.
Ο Σλήμαν πέθανε το 1890 στη Νάπολη, αφήνοντας πίσω του ένα έργο που άλλαξε για πάντα την κατανόηση της μυκηναϊκής Ελλάδας και της αρχαιολογίας της Ανατολικής Μεσογείου. Ο τάφος του βρίσκεται στο Α΄ Τμήμα του Α΄ Νεκροταφείου Αθηνών. **Α**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου
Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής
Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Διαχείρισης Προγραμμάτων
Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων (ΕΥΣΥΔ-ΜΕΥ)

Δείτε την ταινία

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΥΜΕ ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ ΜΑΣ ΑΠΟ ΟΣΟΥΣ ΕΙΣΕΡΧΟΝΤΑΙ ΠΑΡΑΝΟΜΑ

Μέσω των Ταμείων Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων (ΤΑΜΕΥ), η Ελλάδα ενισχύει την προστασία των εξωτερικών της συνόρων και υλοποιεί επιστροφές όσων δεν δικαιούνται διεθνή προστασία, με σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Σύγχρονα περιπολικά σκάφη, drones, ηλεκτρονικά συστήματα επιτήρησης, εξοπλισμός έρευνας και διάσωσης, αναβαθμισμένες συνοριακές υποδομές και Προαναχωρησιακά Κέντρα Κράτησης ενισχύουν την επιχειρησιακή ικανότητα των αρμόδιων αρχών. Ταυτόχρονα, τα προγράμματα εθελούσιων επιστροφών καλύπτουν τα έξοδα επιστροφής, παρέχουν συμβουλευτική και υποστηρίζουν την επανένταξη, ώστε η επιστροφή να πραγματοποιείται με ασφάλεια, αξιοπρέπεια και προοπτική για μια νέα αρχή.

Η ασφάλεια των Ελλήνων πολιτών είναι αδιαπραγμάτευτη.

tamey.gov.gr

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΤΑΜΕΥ
ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ | 2021-2027

Look

Επιμέλεια
ΜΑΡΙΑ-ΙΩΑΝΝΑ ΣΙΓΑΛΟΥ

Kendall Jenner x Intimissimi

Το νέο πρόσωπο του effortless chic

Ένα από τα πιο viral fashion essentials των τελευταίων σεζόν επιστρέφει στο προσκήνιο, αυτή τη φορά με πρωταγωνίστρια την **Kendall Jenner**. Η **Intimissimi** επιλέγει το διάσημο μοντέλο για τη νέα digital καμπάνια της συλλογής **Ultralight with Cashmere,** που συνδυάζει άνεση, διαχρονικότητα και σύγχρονη αισθητική. Η συνεργασία έχει τη δική της ιστορία, αφού η Kendall ήταν από τις πρώτες celebrities που φόρεσαν το iconic Boatneck Top, συμβάλλοντας στη viral επιτυχία του. Στη νέα καμπάνια, το μακρυμάνικο top με τις δαντελένιες λεπτομέρειες πρωταγωνιστεί στην απόχρωση chocolate brown, ένα από τα πιο hot χρώματα της σεζόν. Με απαλή υφή, νέες αποχρώσεις και αμέτρητες δυνατότητες styling, η συλλογή φέρνει το quiet luxury στην καθημερινή γκαρνταρόμπα. Γιατί τελικά, το στιλ κρύβεται στα κομμάτια που φοράμε ξανά και ξανά, χωρίς δεύτερη σκέψη.

intimissimi.com

Old money look ή πώς να δείχνεις από τζάκι

Τα σόσιαλ είναι γεμάτα συμβουλές. Οι ενδυματολογικές επιλογές των πλουσίων πάντα γοήτευαν. Γιατί το να ντύνεσαι όπως οι πλούσιοι, δεν λέω, είναι μια ωραία φαντασίωση. Και σήμερα μπορεί να γοητεύει ακόμη περισσότερο. Ίσως επειδή είμαστε φτωχότεροι.

Της ΕΛΕΝΑΣ ΛΑΝΑΡΑ

© OHLAMOUR/UNSPLASH

Κάθε μέρα, κάθε ώρα που περνάει, αμέτρητα βιντεάκια μοιράζουν μυστικά και κόλπα για να αποπνέουμε αέρα πλούσιο και αριστοκρατικό, ακόμη κι αν το πορτοφόλι μας δεν είναι και τόσο γεμάτο. Ποιο πέδιλο και ποιο σακάκι να φορέσεις αλλά και ποια στάση και συμπεριφορά να υιοθετήσεις ώστε να μυρίζεις «παλιό χρήμα». Το σακάκι σου να μοιάζει ραμμένο στη Σάβιλ Ρόου και η φούστα σου σιδερωμένη από την προσωπική σου αμπιγιέζ. Αν πάρεις τοις μετρητοίς όλο αυτό που βλέπεις στο TikTok και στο Instagram, θα πιστέψεις ότι η Gen Z έχει ερωτευτεί παράφορα τα κλασικά σύμβολα του πλούτου. Ότι βλέπουν το *«The Last Days of JFK Jr.»* και το *«Ο ταλαντούχος κύριος Ρίπλεϊ»*, και κυκλοφορούν με μπλέιζερ, μπλουζάκια πόλο και πλεκτά πουλοβεράκια ριγμένα στην πλάτη τ' αγόρια, με μπαλαρίνες, φουστίτσες του τένις και χαμηλή αλογοουρά τα κορίτσια. Ναι, το έχω δει το στιλάκι να κυκλοφορεί, η τάση δεν αναλώνεται μόνο στα σόσιαλ.

Γιατί όμως;

Οι ενδυματολογικές επιλογές των πλουσίων πάντα γοήτευαν. Γιατί το να ντύνεσαι όπως οι πλούσιοι, δεν λέω, είναι μια ωραία φαντασίωση. Και υποθέτω ότι, ως φαντασίωση, υπάρχει από τότε που οι κοινωνίες άρχισαν να δημιουργούν τάξεις και ιεραρχίες με βάση το εισόδημα. Σήμερα μπορεί να γοητεύει ακόμη περισσότερο. Ίσως επειδή είμαστε φτωχότεροι. Μα, θα μου πεις, τα πιτσιρίκια ζουν σ' έναν κόσμο ανισότητας που τους λέει «μάλλον δεν θα αποκτήσετε ποτέ δικό σας σπίτι, και το να νοικιάσετε χλομό είναι, πιθανότατα με τους γονείς σας θα συνεχίζετε να μένετε... για πάντα». Κι αυτά, αντί να θέλουν να βγουν να τα σπάσουν όλα, θέλουν απλώς να ντύνονται όπως ντύνονταν κάποτε οι πλούσιοι; Μπορεί. Είναι ωραία να παίζεις τον ρόλο. Ότι κάνεις ιστιοπλοΐα στη Ριβιέρα και σκι στις Άλπεις. Ότι ζεις σε μια έπαυλη με καθαρόαιμα άλογα στον στάβλο, τριζάτα λινά στα συρτάρια και ακριβά παπούτσια στην ντουλάπα. Αυτός είναι ο κόσμος του πλούτου, όπως τον αντιλαμβάνεται το TikTok τουλάχιστον. Για να ζήσεις το αυθεντικό λάιφσταιλ του old money, πρέπει να γεννηθείς κάτω από τις σωστές συνθήκες, να έχεις το σωστό επώνυμο, το σωστό καταπίστευμα να σε περιμένει στην ενηλικίωση και μια μεγάλη κληρονομιά που εξασφαλίζει ότι δεν θα χρειαστεί πραγματικά ποτέ να δουλέψεις. Ως στόχος ζωής είναι ανέφικτος. Ως στιλ όμως; Ένα λευκό, κοντομάνικο μοχέρ πουλοβεράκι; Ένα καμηλό παλτό; Κάτι γίνεται.

Τα έντονα χρώματα είναι νεοπλουτίστικα, οι αριστοκράτες ντύνονται σε αποχρώσεις του μπεζ, του μπλου μαρέν, άντε να βάλουν και κανένα λιλά σε τίποτα βαφτίσια – εκείνα τα φλούο πορτοκαλί και τα παπαγαλί πέτα τα όπως είναι

Τα παιδιά έτσι κι αλλιώς από θριφτάδικα ψωνίζουν, από εκεί θα τα πάρουν. Μα δεν είναι πολύ συντηρητικό όλο αυτό; Είναι. Το 1926 ο οικονομολόγος Τζορτζ Τέιλορ είχε πει ότι μπορείς να καταλάβεις την οικονομία κάθε εποχής από το μήκος της φούστας. Όταν υπάρχουν λεφτά, οι φούστες κονταίνουν, στα ζόρια μακραίνουν. Τα ζόρια καμιά φορά μάς κάνουν συντηρητικούς. Σε άλλες, λιγότερο δύσκολες εποχές, της εφηβείας μου π.χ., κανείς δεν ήθελε να δείχνει πλούσιος και αριστοκρατικός – όσο ήταν νέος τουλάχιστον. Δεν είχε αίγλη αυτό, δεν μας γοήτευε. Το περιθώριο είχε αίγλη τότε στα μάτια μας, η αντίδραση στους αυστηρούς κανόνες καλού γούστου και καλών τρόπων. Μετά η αντίδραση αυτή απέκτησε όνομα, έγινε street culture, έχασε τον αυθορμητισμό και την επαναστατικότητά της, έγινε ένα ακόμη προϊόν στο σούπερ μάρκετ των τάσεων. Άσε που μας κούρασε έτσι εξωστρεφής και φασαριόζικη που είναι. Ίσως μας έφτασε να νοσταλγούμε τους παλιούς, αυστηρούς, περιχαρακωμένους και συντηρητικούς, αλλά σίγουρα πιο διακριτικούς κανόνες του στιλ.

Προσωπικά, τον τελευταίο μήνα είχα κολλήσει με τις παλιές ταινίες του Ηρακλή Πουαρό. Όταν τις τελείωσα, το τράβηξα ακόμη παραπέρα και είδα όλα τα παλιά επεισόδια του *«Σέρλοκ Χολμς»*. Μου αρέσουν οι παλιές ταινίες μυστηρίου. Διαπίστωσα όμως ότι ο λόγος που κόλλησα δεν ήταν η πλοκή, αλλά η εικόνα των ανθρώπων. Ρουφούσα τα επεισόδια το ένα μετά το άλλο, αδιαφορώντας για το ποιος είναι ο δολοφόνος, αφού όλη μου

η προσοχή ήταν στραμμένη στο αυστηρό, αψεγάδιαστο στιλ των αστών του 1930 και του 1890. Ο τρόπος που η παραμικρή λεπτομέρεια ήταν μελετημένη. Η οικονομία στη γλώσσα του στιλ, στον λόγο αλλά και στη γλώσσα του σώματος. Θα ήθελα να ζω σ' εκείνες τις εποχές; Όχι, με κανέναν τρόπο. Με γοητεύει όμως η ησυχία που είχε το στιλ τότε, σε αντίθεση με τον σαματά που κάνει σήμερα. Μια λεπτότητα που είχε να κάνει με το πώς ντύνεσαι, πώς εκφράζεσαι, πώς στέκεσαι ανάμεσα στους άλλους.

Και πώς το κάνουμε;

Επειδή όμως τα σόσιαλ δεν φημίζονται για τη λεπτότητα και τη διακριτικότητά τους, παίρνουν τη μάνικα, κυριολεκτικά, και μας περιλούζουν με βιντεάκια, συμβουλές, κόλπα και ό,τι άλλο χρειαζόμαστε για να επιτύχουμε εκείνο το ήσυχο, ανεπιτήδευτο λουκ που αποκαλούν old money. Άκου, σου λένε, μπας και καταφέρουμε να διώξουμε τη λαϊκατζούρα και τη δευτεράντζα που κουβαλάς, μπας και καταφέρουμε να σε κάνουμε άνθρωπο. Τα έντονα χρώματα είναι νεοπλουτίστικα, οι αριστοκράτες ντύνονται σε αποχρώσεις του μπεζ, του μπλου μαρέν, άντε να βάλουν και κανένα λιλά σε τίποτα βαφτίσια – εκείνα τα φλούο πορτοκαλί και τα παπαγαλί που πήρες την άνοιξη πέτα τα όπως είναι. Πάμε στους συνδυασμούς. Αν φοράς αταίριαστα χρώματα, είσαι Gen Z άνευ ελπίδας, αν συνδυάζεις τσάντα με παπούτσι, είσαι θείτσα. Τα παλιά λεφτά αγαπούν τη μονοχρωμία. Όλα γκρι. Όλα λευκά. Συνεχίζουμε. Οι νεόπλουτοι φορούν μεταλιζέ κολάν, οι old money λευκές πανταλόνες. Οι νεόπλουτοι Crocs και New Balance, οι old money μοκασίνια και μπαλαρίνες. Οι νεόπλουτοι αγοράζουν γρήγορο αυτοκίνητο, οι old money μια παλιά Ford. Αυτοί του συναφιού σου βάζουν γκλίτερ και στρασάκια στα νύχια, οι αριστοκράτισσες κάνουν αυστηρά γαλλικό, άντε και καμιά nude απόχρωση το πολύ. Και δεν θα φορέσουν ποτέ ρούχο με μεγάλα logo, τύπου Nike και Karl Lagerfeld με γραμματοσειρά για μύωπες – αν είναι να διαφημίσουν ένα brand, θα πρέπει τουλάχιστον να πληρωθούν γι' αυτό.

Πάμε στα μυστικά της επικοινωνίας, έμμεσης και άμεσης. Οι αριστοκράτισσες δεν φορούν ποτέ δυνατό άρωμα. Είναι σαν να δηλώνουν: *«Αυτή την πληροφορία, το αν και τι άρωμα φοράω, θα την έχουν μόνο όσοι έχουν το δικαίωμα να με πλησιάζουν αρκετά ώστε να το μυρίσουν»*. Φορούν ένα μόνο κόσμημα κάθε φορά, όχι όλα μαζί. Δεν ντύνονται για να δείχνουν νεότερες αλλά για να δείχνουν αψεγάδιαστες. Έχει κι άλλα. Το old money δεν ρωτά ποτέ τι δουλειά κάνεις, είναι αγένεια. Άλλωστε οι ίδιοι δεν δουλεύουν – διευθύνουν, επιβλέπουν, αναθέτουν, κάτι τέτοιο. Δεν μιλούν ποτέ για τιμές. Δεν ανακαινίζουν το σπίτι τους, το συντηρούν – επειδή έχει αξία. Δεν παίρνουν καινούργια τσάντα κάθε τρεις μήνες, κρατούν την ίδια κι ας πάλιωσε – επειδή κι αυτή έχει αξία. Και δεν απλώνουν ποτέ το χέρι για να πιάσουν τον λογαριασμό. Τον έχουν ήδη πληρώσει, διακριτικά. Το old money, λέει, δεν ανεβάζει τους τόνους, έχει πάντα αυτοκυριαρχία και ποτέ, μα ποτέ, δεν βιάζεται, λες και αυτή η χαλαρότητα είναι η φυσική του κατάσταση. Αλήθεια τώρα, αυτές οι τελευταίες δεν είναι κακές συμβουλές, αρχίζουν να μου αρέσουν.

Ναι, αλλά γίνεται;

Όχι. Απλά, κατηγορηματικά, όχι. Δεν γίνεται να μάθεις να μιμείσαι τους τρόπους των άλλων, πόσο μάλλον από βιντεάκια. Ο Ρίπλεϊ, που το προσπάθησε φιλότιμα, δεν τα κατάφερε. Γιατί αυτοί που γεννήθηκαν πλούσιοι δεν σκέφτονται *«τι να φορέσω τώρα για να δείξω πλούσιος»*, οι φτωχοί και οι νεόπλουτοι το κάνουν. Και όσο περισσότερο προσπαθείς, τόσο περισσότερο αποκαλύπτεις πόσο φτωχός ή νεόπλουτος είσαι. Υπάρχει κάτι σημαντικό κι αυτό είναι ο τρόπος που ο καθένας μας αντιλαμβάνεται το περιβάλλον του και τη δική του θέση σ' αυτό. Είναι λες και η κοινωνική και οικονομική μας κατάσταση όταν ήμασταν παιδιά προσδιορίζουν και εγκαθιστούν μέσα μας το σημείο απ' όπου βλέπουμε τον κόσμο. Αφ' υψηλού; Από χαμηλά; Κάπου στη μέση; Από ιδιωτικό θεωρείο; Κλεφτά, πίσω απ' το κλειστό παντζούρι;

Μπορεί να φοράς πέρλες και κρεμ φουστίτσα, αλλά δεν ξεγελάς κανέναν. Ίσως κάποιον άλλο μισοφτωχό, μισονεόπλουτο, όχι όμως αυτούς που πας να μιμηθείς. Γιατί τελικά είναι θέμα οικονομίας – οικονομίας όχι στην πιστωτική, αλλά στο στιλ, στις κινήσεις και κυρίως στην προσπάθεια. Το old money δεν χαμογελά περισσότερο απ' όσο χρειάζεται, δεν λέει ευχαριστώ παραπάνω απ' όσο χρειάζεται, δεν στολίζεται παραπάνω... Δεν προσπαθεί, γιατί νιώθει ότι δεν χρειάζεται. Έτσι μεγάλωσε. Εσύ τώρα, όσο βλέπεις βιντεάκια, διαλέγεις ρούχα, κάνεις πρόβες στον καθρέφτη, τόσο απομακρύνεσαι από τον στόχο σου να πετύχεις το στιλ. Γιατί, είπαμε, το κλειδί του old money είναι ακριβώς να μην καταβάλλεις καμία ιδιαίτερη προσπάθεια να αρέσεις, να πείσεις, να γίνεις αποδεκτός. Κι αυτό είναι κάτι που το μαθαίνεις από τρυφερή ηλικία. Όχι, κράτα το μπλέιζερ, βάλε τη φουστίτσα του τένις, μάθε να κρατάς σωστά το κολονάτο ποτήρι. Αλλά να θυμάσαι ότι είναι απλώς cosplay. Γιατί, τι κακό έχει το cosplay; Α

ABOUT YOU
Kendall παλτό Remi σε καμηλό €118,30

LE SPECS
Γυαλιά ηλίου Outta Love €60

EDITED
Πουλόβερ Charline σε λευκό €55,93

LACOSTE
Φούστα τένις €55,97

ANSWEAR.GR
Δερμάτινες μπαλαρίνες Pretty Ballarinas Lea €149,90

Look
Επιμέλεια
ΜΑΡΙΑ-ΙΩΑΝΝΑ ΣΙΓΑΛΟΥ

RALPH LAUREN
Βραχιόλι Faux-Pearl Rope Bangle €85

ZALANDO
Μπλούζα πόλο Tommy Hilfiger Slim Fit €50

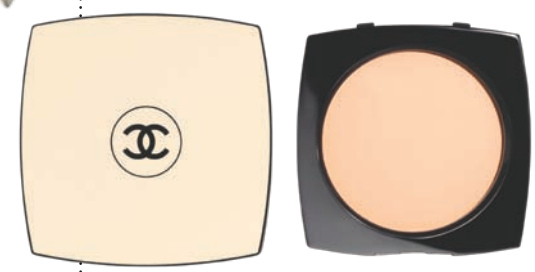

CHANEL
Λαμπερή πούδρα Les Beiges

JW PEI
Τσάντα Lucia Deep Burgundy €138,95

ATTICA
Κραγιόν Gucci Rouge à Lèvres Voile απόχρ. 201

Το χρήμα μιλάει, ο πλούτος ψιθυρίζει

Γιάννης Μίχας

Εκεί όπου το θαλασσινό τοπίο συναντά τη μνήμη

Στη νέα ατομική έκθεσή του, με τίτλο *«Χνάρια, μορφές κι απόηχοι»*, ο Γιάννης Μίχας παρουσιάζει 60 έργα από την 25ετή δημιουργική του πορεία, μέσα από τα οποία ο καλλιτέχνης επιστρέφει σε εικόνες και βιώματα που συνδέονται με τον Πειραιά και το Αιγαίο. Ελαιογραφίες, παστέλ και υδατογραφίες αποτυπώνουν τη στενή σχέση του ζωγράφου με τη θάλασσα, τα πλοία, τα λιμάνια και τους νησιωτικούς οικισμούς. Στα έργα του κυριαρχούν ακρογιαλιές, ξωκλήσια και νεοκλασικές όψεις πόλεων, ενώ οι ανθρώπινες μορφές και τα σημάδια του χρόνου προσδίδουν στη ζωγραφική του μια διάσταση μνήμης. Ο επιμελητής της έκθεσης, **Τάκης Μιχαλόπουλος**, αρχιτέκτονας και συγγραφέας, αναδεικνύει τη σχέση σχεδίου και χρώματος στο έργο του Μίχα, επισημαίνοντας την προσπάθεια του ζωγράφου να συνδέσει την εικόνα με τον λόγο και να μετατρέψει τη μνήμη σε μήνυμα ζωής. Για τον ίδιο τον Μίχα, άλλωστε, η τέχνη είναι ένας τρόπος να μη χαθούν όσα αγαπήσαμε, αλλά να εξακολουθήσουν να συνομιλούν με το παρόν. –Νίκη-Μαρία Κοσκινά

INFO

Δημοτική Πινακοθήκη Πειραιά, 19 έως 27 Οκτωβρίου

«Κουράγιο Παναγιά μου Γρηγορούσα και θα σμίξουμε πάλι στον Πόντο τον Ακύμαντο»

Επιλογές

ΜΗ ΧΑΣΕΤΕ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Της **ΝΙΚΗΣ-ΜΑΡΙΑΣ ΚΟΣΚΙΝΑ**

Θέατρο, μουσική, εκθέσεις, προβολές. Πολιτιστικές προτάσεις που μας ιντριγκάρουν αυτό το επταήμερο

1 Ο Παύλος Χαμπίδης και η «πατρίδα» του σώματος

Ο Παύλος Χαμπίδης επιστρέφει στη ζωγραφική του καμβά με την έκθεση *«Πατρίδα μου είναι το σώμα μου»*, σε επιμέλεια του **Γιώργου Τζανέρη**. Έπειτα από μια μακρά περίοδο ενασχόλησης με την υδατογραφία, ο καλλιτέχνης επανέρχεται σε μια γνώριμη εικαστική γλώσσα, εξερευνώντας μέσα από τη ζωγραφική τη μνήμη, την ταυτότητα και την ανθρώπινη εμπειρία. Η έκθεση συγκεντρώνει έργα της περιόδου 1998-2026 και αναδεικνύει τη συνέχεια αλλά και τις μετατοπίσεις στην καλλιτεχνική του πορεία. *Genesis Gallery, έως 31 Οκτωβρίου*

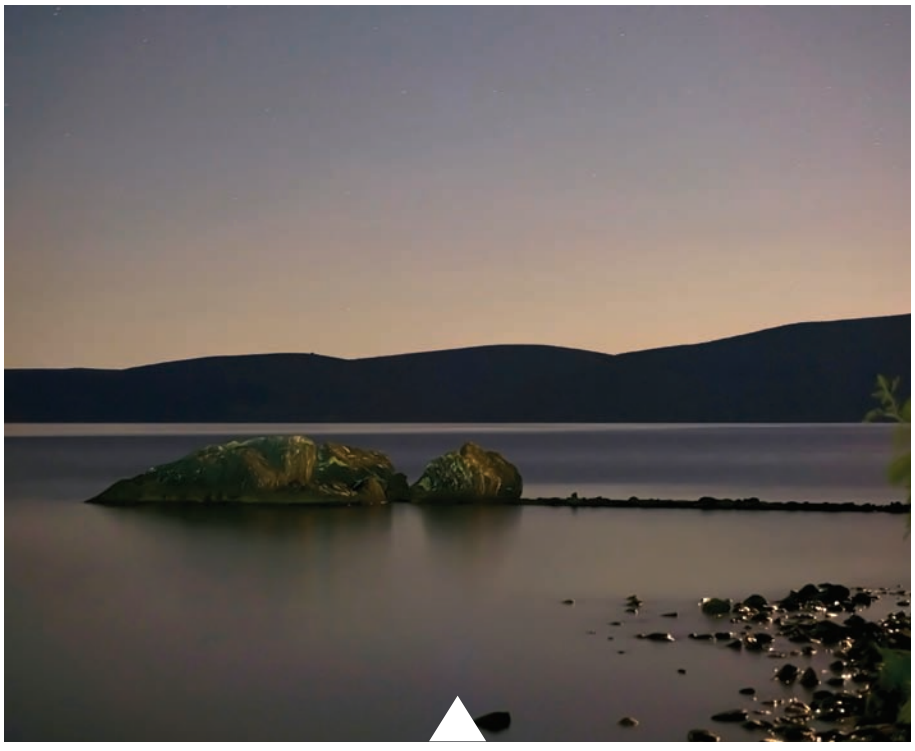

2 Εικόνες που μας ταξιδεύουν

Ο **Νίκος Βανδώρος** παρουσιάζει τη νέα του φωτογραφική έκθεση *«On the rocks»*, εστιάζοντας σε λεπτομέρειες που αφήνουν τα παιχνιδίσματα του φωτός και της θάλασσας πάνω στους βράχους. Οι φωτογραφίες του μας καλούν να κάνουμε μια παύση και να σταθούμε λίγο σε σημεία που δεν συνηθίζουμε να προσέχουμε κι αφήνουμε να χάνονται… Οπότε είναι μια ευκαιρία ν' αφήσουμε για λίγο το βλέμμα να ταξιδέψει. *Φουάρ, έως 30 Οκτωβρίου*

Πάτσο Φλόρες

3 Μια ξεχωριστή βραδιά με την ΚΟΑ

Για δεύτερη χρονιά, η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών επιστρέφει με μια διαφορετική late night συναυλία, συνδυάζοντας τον συμφωνικό ήχο με ρυθμούς από διαφορετικές μουσικές παραδόσεις. Η τρομπέτα του **Πάτσο Φλόρες**, το ούτι του **Αλέκου Βρέτου** και η διεύθυνση του **Παναγιώτη Διαμαντή** συναντιούνται σε ένα μουσικό ταξίδι από τη Βενεζουέλα και την Αργεντινή ως τη Μεσόγειο και την Ανατολή, με τη βραδιά να συνοδεύεται από ένα ποτήρι αργεντίνικο κρασί. *Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, 16 Οκτωβρίου, στις 22:00*

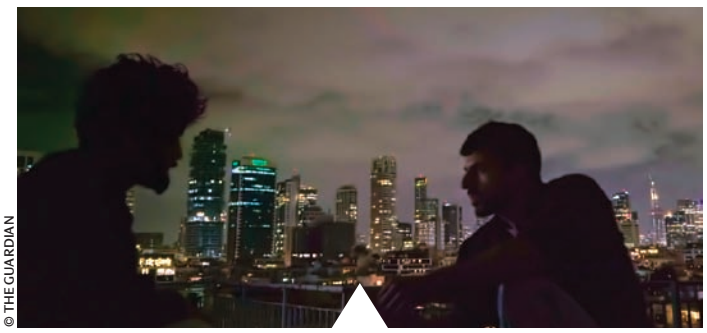

© THE GUARDIAN

4 Σινεμά στη Στέγη

Το πολυσυζητημένο ντοκιμαντέρ των **Γιουβάλ Αμπραχάμ** και **Ρέιτσελ Σορ** βασίζεται σε δημοσιογραφική έρευνα που δημοσιεύτηκε από τον *Guardian* (που είναι ένας από τους παραγωγούς του *«NAZA»*), σε συνεργασία με ρεπόρτερ των *+972 Magazine* και Local Call. Οι δύο σκηνοθέτες περιγράφουν την ταινία ως μια προσπάθεια να εξετάσουν όσα κρύβονται πίσω από την καταστροφή στη Γάζα και να αναδείξουν τη σημασία της καταγραφής και της δημοσιογραφικής έρευνας. Το *«NAZA»* διακρίθηκε στα Φεστιβάλ Βενετίας και Σαν Σεμπαστιάν το 2026, ενώ στην Ελλάδα πρωτοπαρουσιάστηκε στις Νύχτες Πρεμιέρας. *Στέγη Ιδρύματος Ωνάση, 21 Οκτωβρίου*

5 Μια σειρά εικαστικών δράσεων στο Λαύριο

Το λεύκωμα *«Ανόργανες φυσικές χρωστικές - Από την αρχαία Λαυρεωτική στο σήμερα»*, αφιερωμένο στον κόσμο των φυσικών χρωστικών, συνδέει την επιστημονική γνώση με την εικαστική δημιουργία. Στις σελίδες του φιλοξενούνται κείμενα Ελλήνων και ξένων επιστημόνων, καθώς και έργα 34 καλλιτεχνών. Με αφορμή την παρουσίασή του έχει προγραμματιστεί μια σειρά εικαστικών δράσεων. *Τεχνολογικό Πολιτιστικό Πάρκο Λαυρίου, 17 έως 23 Οκτωβρίου*

Για να καταχωριστείτε στους οδηγούς της Α.Ν., στείλτε δελτία Τύπου 2 εβδομάδες πριν από την προγραμματισμένη ημερομηνία. Ταχυδρομικώς στη διεύθυνση Χαρ. Τρικούπη 22, 10679 Αθήνα ή στο fax 210 3617310 ή στο **avguide@athensvoice.gr**

6 91 γλυπτά σε έναν υπέροχο αθηναϊκό κήπο

Για 9η συνεχόμενη χρονιά, το Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος/Ε.Ε.Τ.Ε., σε συνεργασία με την Εφορεία Γλυπτικής, διοργανώνουν την καθιερωμένη Έκθεση Γλυπτικής τους. Φέτος θα δούμε συνολικά 91 έργα μεσαίων διαστάσεων, που φιλοτέχνησαν 85 γλύπτες την τελευταία δεκαπενταετία, σε μια έκθεση που δίνει στους καλλιτέχνες την ευκαιρία να παρουσιάσουν τα έργα τους στον χώρο όπου ανήκουν, δηλαδή στο φυσικό περιβάλλον. *Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, έως 8 Νοεμβρίου*

Η *ATHENS VOICE* είναι χορηγός επικοινωνίας

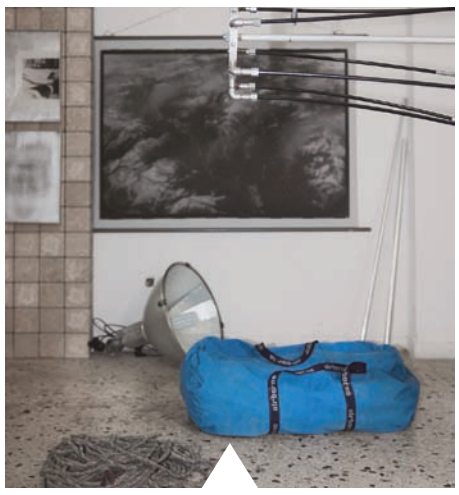

7 Ένα ιδιαίτερο ταξίδι στη μνήμη

Η νέα ατομική έκθεση του **Απόλλωνα Γλύκα**, *«Airborne»*, αντλεί έμπνευση από ένα οικογενειακό κειμήλιο, ένα αερόπλοιο του '60. Φωτογραφίες, σχέδια, πειραματικές τεχνικές συνθέτουν ένα άτυπο «ημερολόγιο». Το κείμενο της έκθεσης υπογράφει ο **Χριστόφορος Μαρίνος**. *«Έκφραση – Γιάννα Γραμματοπούλου», 15 Οκτωβρίου έως 7 Νοεμβρίου*

«reveal-conceal» (λεπτομέρεια)

8 Ανάμεσα στο τοπίο και το εύρημα

Με τη νέα του έκθεση *«edge along below»*, σε επιμέλεια του **Χριστόφορου Μαρίνου**, ο **Νίκος Τοπαλίδης** παρουσιάζει το δεύτερο μέρος μιας εν εξελίξει τριλογίας. Η ενότητα που παρουσιάζεται στο συγκεκριμένο πρότζεκτ βρίσκεται σε ένα μεταίχμιο ανάμεσα στο τοπίο και στο εύρημα. Δουλεύοντας με γραφίτη σε χαρτί, ο καλλιτέχνης προσεγγίζει την τοπιογραφία ανασκαφικά. Καταργώντας τον παραδοσιακό ορίζοντα, στρέφει το βλέμμα στη γη, εκεί όπου η ζωγραφική πράξη ταυτίζεται με την αναζήτηση. *Γκαλερί Ζουμπουλάκη, 15 Οκτωβρίου έως 7 Νοεμβρίου*

9 Η Θεοδοσία Τσάτσου στο Κύτταρο

Η Θεοδοσία Τσάτσου επιστρέφει στη σκηνή με μια συναυλία με rock, blues, jazz και funk ήχους. Από την εποχή των Μπλε μέχρι την προσωπική της πορεία, παρουσιάζει τραγούδια που έχουν ξεχωρίσει, αγαπημένες ελληνικές και ξένες επιλογές αλλά και νέα κομμάτια που ετοιμάζει. Μαζί με την μπάντα της, υπόσχεται μια βραδιά με ένταση, συναίσθημα και αυθεντικότητα. *Κύτταρο, 19 Οκτωβρίου*

10 Το ανθρώπινο αποτύπωμα στην τέχνη

Η εικόνα ως εύρημα ανασκαφής, με έργα που προκύπτουν μέσα από το σκάψιμο της ύλης. Αυτό αποτελεί το αντικείμενο της καλλιτεχνικής αναζήτησης του **Βασίλη Στόγια**, όπως το προσεγγίζει στη νέα του έκθεση *«Nothing is more honest than a dream»*. Η έκθεση αυτή αποτελεί μέρος του γενικότερου πρότζεκτ *«C'est ma place»*, που συνεχίζει ο χώρος τέχνης από την προηγούμενη σεζόν. *Galerie Pont, 15 έως 24 Οκτωβρίου*

11 Πρεμιέρες

Στις 15 Οκτωβρίου η **Στέγη Ιδρύματος Ωνάση** ξεκινά τη θεατρική της σεζόν με το *«Oracle»* του Λούκας Τβαρκόφσκι, που θα παρουσιαστεί μέχρι τις 18 Οκτωβρίου. Αξίζει να αφιερώσετε σχεδόν 4 ώρες από τον χρόνο σας για μια βουτιά στο ιδιαίτερο σκηνικό του σύμπαν. Στις 17 Οκτωβρίου, μάλιστα, ο Τβαρκόφσκι θα παραδώσει και ένα masterclass στο κοινό.
Την ίδια μέρα έχουν πρεμιέρα άλλες 4 παραστάσεις: Στον **Τεχνοχώρο - Cartel** ξεκινά για δεύτερη σεζόν *«Ο σωσμένος»* του Έντουαρντ Μποντ, σε σκηνοθεσία του Βασίλη Μπισμπίκη, που συναντά επί σκηνής τη Λένα Κιτσοπούλου. Στο **θέατρο Θησείον** η Κόρα Καρβούνη παρουσιάζει την πρώτη της σκηνοθεσία, με τη γαλλική κωμωδία *«Χώρισέ με ΑΕ και ΣΙΑ»*. Η ομάδα Νάμα ερμηνεύει στο **Επί Κολωνώ** την παράσταση *«Η μοναξιά της δύσης»* του Μάρτιν ΜακΝτόνα, σε σκηνοθεσία Ελένης Σκότη. Τέλος, στο **Θέατρο Ψυρρή** ο Μιχάλης Πανάδης σκηνοθετεί τον *«Πίνακα»* του Ερνέστο Καμπαγιέρο.

Στις 16 Οκτωβρίου έχουμε τις περισσότερες πρεμιέρες της εβδομάδας. Στο θέατρο του **Νέου Κόσμου** ξεκινούν δύο παραστάσεις: *«Οι σεξουαλικές νευρώσεις των γονιών μας»*, σε σκηνοθεσία του Κωνσταντίνου Μαρκουλάκη, και *«Τα άνθη του κακού»*, σε κείμενο και σκηνοθεσία του Σέρχιο Μπλάνκο. Την ίδια ημέρα στο **θέατρο Τέχνης** ο Σταμάτης Φασουλής γράφει, σκηνοθετεί και ερμηνεύει την παράσταση *«Το θέατρο ή η ζωή σου»*. Στο **Σύγχρονο θέατρο** επιστρέφει η *«Συναίνεση»* της Νίνα Ρέιν, σε σκηνοθεσία Τάκη Τζαμαργιά, στο **Μπέλλος** το *«Απόψε κανείς δεν πεθαίνει»*, σε σκηνοθεσία Αικατερίνης Παπαγεωργίου, στο **Βέμπο** *«Η οικογένεια Άνταμς»*, σε σκηνοθεσία Θέμιδος Μαρσέλλου, στο **ΕΛΕΡ** το *«Γιοι και κόρες»*, σε κείμενο και σκηνοθεσία του Γιάννη Καλαβριανού, ενώ στο νέο **Hood** θα δούμε την *«Εκδίκηση του Φώτη»* του Βασίλη Βηλαρά. Τέλος, στο **θέατρο Γκλόρια** ξεκινά την ίδια ημέρα για 18η σεζόν το *«Σεσουάρ για δολοφόνους»*, σε σκηνοθεσία Νικορέστη Χανιωτάκη και Δημήτρη Μακαλιά.

«Το θέατρο ή η ζωή σου»

© ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΒΒΑΛΙΕΡΑΚΗΣ

«Απόψε κανείς δεν πεθαίνει»

© ΕΛΙΝΑ ΓΙΟΥΝΑΛΗ

«Οι σεξουαλικές νευρώσεις των γονιών μας»

© ΕΛΙΝΑ ΓΙΟΥΝΑΛΗ

«Ο σωσμένος»

© ΕΛΙΝΑ ΓΙΟΥΝΑΛΗ

Στις 17 Οκτωβρίου κάνει πρεμιέρα στο **Christmas Theater** η παράσταση *«Εγώ ο σερ, Γρηγόρης Μπιθικώτσης»*, σε κείμενο και σκηνοθεσία του Δημήτρη Μαλισσόβα. Την ίδια μέρα θα δούμε στο **Μέγαρο Μουσικής Αθηνών** τον *«Μάκβεθ»* του Βέρντι, σε απευθείας μετάδοση από τη Metropolitan Opera της Νέας Υόρκης.

Στις 21 Οκτωβρίου έχουμε πάλι πολλές πρεμιέρες, αποκλειστικά νέων παραγωγών. Στο **Αλκυονίς** ξεκινά ο *«Έμπορος της Βενετίας»* του Σαίξπηρ, σε σκηνοθεσία Γιάννη Μπέζου, ενώ στο **Θέατρο Αποθήκη** θα δούμε τους *«Δίκαιους»* του Αλμπέρ Καμί, σε σκηνοθεσία Γιάννη Κακλέα. Στο **θέατρο Άλμα** κάνει πρεμιέρα το *«Μάνα, μπτέρα, μαμά»* του Γιώργου Διαλεγμένου, σε σκηνοθεσία Μάνου Καρατζογιάννη. Στο **Αλάμπρα** το *«Κρυφτό»*, σε κείμενο και σκηνοθεσία Βάσιας Αργέντη, ενώ στο **Αλέκος Αλεξανδράκης** *«Το μαγαζάκι του τρόμου»*, σε σκηνοθεσία της Θέμιδος Μαρσέλλου.

Γαλακτομπούρεκο

Από τη μακρινή παράδοση στα πρωτοσέλιδα της μόδας

Της **ΕΛΕΝΗΣ ΨΥΧΟΥΛΗ**

Τον τελευταίο καιρό, το γαλακτομπούρεκο βιώνει μεγαλεία ανέλπιστα, σαν όλοι μαζικά και απροσδόκητα ν' ανακάλυψαν πόσο ζενιάλ είναι και πόσο το αγαπούν. Βεβαίως τα πράγματα δεν έγιναν ξαφνικά, ούτε το γαλακτομπούρεκο σήκωσε από μόνο του κεφάλι για να «τη βγει» στα υπόλοιπα σιροπιαστά αδελφάκια του.

Πριν όμως διαγράψουμε τη λαμπρή πορεία μιας ανέλπιστης δημοσιότητας που το έφτασε στην κορυφή, ας συστηθούμε λίγο μαζί του. Από το τούρκικο *μπορέκ* που σημαίνει γενικά «πίτα» ή οτιδήποτε κλείνεται μέσα σε φύλλο, το γαλακτομπούρεκο γεννήθηκε στην Ανατολή. Πού πρωτοεμφανίστηκε, πώς εξελίχθηκε και ποιος πρώτος κρύβεται πίσω από τη συνταγή που ξέρουμε σήμερα, κανείς δεν ξέρει, όπως συμβαίνει με όλη τη μεγάλη μαρμίτα που μπλέκει Βαλκάνια, Μέση Ανατολή και Οθωμανική Αυτοκρατορία. Το βέβαιο είναι πως το έφεραν μαζί τους το '22 οι πρόσφυγες της Σμύρνης και της Μικράς Ασίας. Η Πόλη, δεν το είχε ακουστά. Σίγουρα, πάντως, το γαλακτομπούρεκο είναι γλυκό αστικό και σοφιστικέ. Τα χάλκινα σκεύη, το λεπτεπίλεπτο φύλλο αλλά και οι τεχνικές που φτιάχνουν τη νοστιμιά του δεν υπήρχαν τον καιρό εκείνο στα χωριά και τις αγροτικές περιοχές, όπου τα γλυκά τους ήταν πιο απλά, πιο ψωμένια, καμωμένα κυρίως με μέλι και ξηρούς καρπούς.

Το γαλακτομπούρεκο έχει μυστικά φινέτσας που απαιτούν γνώσεις και λεπτές ισορροπίες: θέλει φύλλο κρούστας και όχι Βηρυτού, λεπτό πλην ανθεκτικό, για να μη σπάει από το βάρος της κρέμας, θέλει πρόβειο βούτυρο, πλούσιο γάλα και αφράτη κρέμα, θέλει και σιρόπι πηχτό για να κρατηθεί το φύλλο τραγανό, όχι όμως και λιγωτικό, θέλει και μαστόρικο ψήσιμο ώστε να μην αφυδατωθεί η κρέμα. Οι πρόσφυγες μάστορες βρήκαν στην Αττική την πρώτη ύλη που ονειρεύτηκαν: καλό γάλα και βούτυρο από τους Σαρακατσαναίους νομάδες κτηνοτρόφους που ξεχειμώνιαζαν κυρίως στα Μεσόγεια και τα βόρεια του νομού. Τότε το γαλακτομπούρεκο ήταν γλυκό εποχιακό: γλυκό της Αποκριάς και του Πάσχα, που φτιαχνόταν από τα τέλη του χειμώνα ως την άνοιξη, όσο υπήρχε πλούσιο και άφθονο γάλα. Τις καρδιές του κοινού, όμως, θα τις κατακτήσει μετά τη δεκαετία του '50, όταν περνά από τα γαλακτοπωλεία στα ράφια των απανταχού ζαχαροπλαστείων.

Πίσω από το μεγάλο come back κρύβονται τρεις συμπτώσεις, πες το και συγκυρίες, που το έφεραν στο προσκήνιο. Τιμώντας τους κλασικούς και πρώτους διδάξαντες θα σταθούμε στο **Κοσμικόν**, το οποίο θεωρώ πως μέσα στα χρόνια κρατά τα πνία του δαντελένιου φύλλου και της πιο νόστιμης, ανάλαφρης κρέμας, κάτω από ένα εμβληματικό λογότυπο που σε γυρνά πίσω στο 1961, τότε που μας το πρωτοσύστησαν ο Λεωνίδας Παλαμίδης και ο Δημήτρης Τελώνης. Στο Παγκράτι, ο **Τριανταφύλλου**, από το 2016, πατώντας πάνω στο γράμμα της παράδοσης, εθίζει καθημερινά τον κάθε περαστικό με το λιγωτικό άρωμα του μοναδικού του γαλακτομπούρεκου, που γίνεται με 12 φύλλα και αληθινό βούτυρο. Ο Τριανταφύλλου ήταν απλώς αυτός που έκανε την αρχή. Διότι πέρσι, ο Νίκος Ζαμάνης ήρθε στην ίδια γειτονιά με μια **Θύμηση** για να φτιάξει το δικό του γαλακτομπούρεκο μπροστά στα μάτια μας, με κατσικίσιο γάλα, φρέσκο βούτυρο από την Καρδίτσα και μια αλλούτερη κρέμα, αφρό και βελούδο

Πλυτά

Κοσμικόν

Τριανταφύλλου

Βασιλείου

μαζί, σαν το γαλακτομπούρεκο να ανέβηκε ξαφνικά σε παριζιάνικη πασαρέλα, αποκτώντας ξανά τη χαμένη του τιμή. Αφού για πολλά χρόνια ταλαιπωρήθηκε με μαργαρίνες, που διόλου δεν άξιζαν στην ευγενική ψυχή του. Στα συν το ότι το βρίσκεις πάντα ζεστό στην προθήκη. Από τότε, το Παγκράτι έγινε η γειτονιά-πρέσβης της νέας τάξης και γενιάς γαλακτομπούρεκου. Πιτσαρίες, καφέ, μπραντσάδικα και νεοκαφενέδες θεωρούν υποχρέωσή τους να το συμπεριλάβουν στα must τους. Το γαλακτομπούρεκο εδώ οριοθετεί γλυκά τη γειτονιά. Πολύ λίγο αργότερα, ο Σπύρος Πεδιαδιτάκης –θετός Παγκρατιώτης στα Akra– αρχίζει να κάνει χαμό με τη δική του βερσιόν, στο στερνοπαίδι της ομάδας, στο **Πλυτά**, πάνω στην ομώνυμη, σχετικά «άγνωστη» πλατεία του Παγκρατίου. Από στόμα σε στόμα, οι περιγραφές λιώνουν από γλύκα, για ένα γαλακτομπούρεκο ρολό, με κρέμα ρέουσα και αιθέρια –καμιά σχέση με την παλιά σιμιγδαλένια που της έλειπε η φινέτσα–, που φτιάχνεται με βούτυρο από την Κατερίνη, βιολογικά αυγά και σιρόπι με μέλι και μαύρη ζάχαρη.

Τον ίδιο καιρό, η έκπληξη σκάει από την Κατερίνη. Τα σόσιαλ παίρνουν φωτιά, το viral ξεπερνάει καθημερινά το ρεκόρ του και ο Νίκος Χαντσαρίδης γίνεται θέμα στις ειδήσεις. Το **Σιρόπι** του διαλαλεί το πρώτο καραμελωμένο γαλακτομπούρεκο της επικράτειας και τα πλήθη συνωστίζονται στην πόρτα του. Από τη Λάρισα, τη Θεσσαλονίκη ή/και την Αθήνα ακόμη, η παράκαμψη για Κατερίνη έχει γίνει προσκύνημα του κάθε γλυκατζή, οι παραγγελίες πέφτουν βροχή. Γαλακτομπουρεκάκι ατομικό και ολοστρόγγυλο, σωστό κομψοτέχνημα, με φύλλο κρύσταλλο που σπάει με πολλά κρακ-και αχ! Το μυστικό στο καραμέλωμα με ζάχαρη αλά κρεμ μπριλέ, πριν πέσει το σιρόπι. Έπονται μιμητές κι αν θέλεις να το δοκιμάσεις σε χιλιόμετρα πιο προσιτά, το ίδιο φτιάχνει και ο **Βασιλείου** κάτω στον Πειραιά, στα Καμίνια, ατομικό, πασπαλισμένο με φυστίκι. Ο οποίος το έχει κιόλας εξελίξει σε υπερπαραγωγή, με στρώσεις τριζάτου καραμελωμένου φύλλου και κρέμα από σιφόν πάνω από την κανονική μερίδα, για τους άρρωστους εραστές του γλυκακίου. Το ίδιο πλούσιο σε σιρόπι και τραγανότητα φτιάχνει το δικό του καραμελωμένο και το **Delicious Bakery**, στην Κυψέλη. Αν και το είδος ατομικό-καραμελωμένο κάνει θραύση και στη Μύκονο στον **Κουτσοθανάση**, και στη Σαντορίνη στον **Μπαρμπα-Χρήστο**, στο **Ntinos** στην Καβάλα, στα **Γλυκά της Ελένης** στη Μυτιλήνη, στον **Λαγούβαρδο** στο Ρέθυμνο. Στον δρόμο της ανανέωσης και ο Γιάννης Γαβαλάς, που φέρνει κόσμο ως την Ηρακλειά και την **Αρακλειά** του, για το δικό του τυλιχτό, κομψό ρολό που βγαίνει καυτό από το τηγάνι και λούζεται μια σάλτσα αλμυρής καραμέλας.

Ανανέωση χωρίς Παρλιάρο, όμως, δεν νοείται και ο Στέλιος στο **Sweet Alchemy** βάζει τρεις εκδοχές στην αρένα της νουβοτέ: με τυρί κρέμα, με ψιλοκομμένα φρούτα ή μήπως ένα ξεσκέπαστο με ξινομυζήθρα και μέλι αντί για σιρόπι; Ο Δημήτρης Μακρυνιώτης στο **Routina** του πάλι, αναζητά τις κοινές αναφορές ανάμεσα στο γαλακτομπούρεκο και την κρεμ μπριλέ, οπότε το δικό του το φτιάχνει ανοιχτό, με καραμελωμένη κρούστα. Το νέο γαλακτομπούρεκο έχει σπάσει το καλούπι της συνταγής και έχει ανοίξει τα φτερά της φαντασίας του. Να μου το θυμηθείτε, ως του χρόνου θα έχει ψήσει τη δική του Βίβλο, σε αφάνταστες και ευφάνταστες βερσιόν. Όσο υπάρχουν τα σόσιαλ που το έχουν ερωτευτεί θανάσιμα, το νέο γαλακτομπούρεκο ήρθε για να μείνει! **A**

Κοσμικόν, *7 καταστήματα σε όλη την Αθήνα* ***Τριανταφύλλου****, Ευτυχίδου 2, πλ. Πλαστήρα, 2107565288* ***Βασιλείου****, Αγίου Ελευθερίου 53, Καμίνια, 2104823735* ***Delicious Bakery,*** *Καρτερίας 20, Άνω Κυψέλη* ***Πλυτά****, πλ. Αμβροσίου Πλυτά, 2100091318* ***Θύμηση,*** *Ευφρονίου & Πρατίνου, 2107244034* ***Sweet Alchemy by Parliaros,*** *Ηροδότου 24, Κολωνάκι, 210740205* ***Routina (Μακρυνιώτης),*** *Δούσμανη 8, 2108982736*

ΚΟΥΚΑΚΙ

Το Κουκάκι παραμένει μια από τις πιο ζωντανές και πολυσυλλεκτικές γειτονιές που αξίζει να περπατήσεις. Από ξεχωριστά εστιατόρια και ατμοσφαιρικά καφέ μέχρι στιλάτα μπαρμπέρικα και tattoo studios, ανακαλύπτουμε μερικούς από τους καλύτερους προορισμούς της περιοχής, που δίνουν τον δικό τους ρυθμό στην καθημερινότητα της πόλης.

Κείμενα: **ΝΑΤΑΣΣΑ ΚΑΡΥΣΤΙΝΟΥ**

KOULOURI BAKE HOUSE

Νόστιμη στάση για φρεσκοψημένο κουλούρι και καφέ

Στο Κουκάκι υπάρχουν εκείνα τα μαγαζιά που δεν χρειάζεται να κάνουν ιδιαίτερο «ντόρο». Αρκεί να περάσεις απ' έξω την κατάλληλη στιγμή. Στο Koulouri Bake House, στη Βεΐκου, μπαίνεις για έναν καφέ και ένα κουλούρι και ξαφνικά βρίσκεσαι μπροστά σε έναν μικρό φούρνο-πειρασμό, όπου το κλασικό κουλούρι έχει αποφασίσει να γίνει πολύ πιο ενδιαφέρον. Από το λαγανάκι γεμιστό με Philadelphia, γαλοπούλα, gouda και ντομάτα μέχρι τις χωριάτικες πίτες που μπορείς να πάρεις σε κομμάτι ή ολόκληρο ταψί –μανιταρόπιτα, κοτόπιτα, τυρόπιτα, χορτόπιτα–, οι επιλογές είναι πολλές και επικίνδυνα δελεαστικές. Και μετά έρχεται το μεγάλο κεφάλαιο: τα κουλούρια. Μεσογειακό, γεμιστό με ντομάτα, φέτα, πιπεριά και ρίγανη, αλμυρά κουλούρια με τυρί, ελιά, ηλιόσπορο, καλαμπόκι ή ολικής, γεμιστά με Philadelphia, ντομάτα, τυρί και γαλοπούλα. Κι αν ψάχνεις κάτι για εκείνη τη δύσκολη ώρα ανάμεσα στα γεύματα, τα αλμυρά κουλουροκριτσίνια με gouda, καρότο ή πολύσπορο είναι ακριβώς αυτό που χρειάζεσαι.

Φυσικά, υπάρχει και η γλυκιά πλευρά. Cinnamon rolls, κλασικά ή με σοκολάτα, διπλό κουλούρι με κομμάτια σοκολάτας και Bueno, κουλούρι γεμιστό με σοκολάτα και αγριοκέρασο. Και για το τέλος, red velvet cookie, Strawberry και Pistachio Bar.

Τελικά, στο Koulouri Bake House το «θα πάρω μόνο ένα» είναι περισσότερο ευχή παρά ρεαλιστικό πλάνο. Το Koulouri Bake House δεν είναι απλώς άλλη μια στάση για πρωινό. Είναι από εκείνα τα μικρά καθημερινά rituals που κάνουν μια γειτονιά να αποκτά χαρακτήρα.

INFO

Βεΐκου 74
Κουκάκι
2109218343
koulouribakehouse
koulouribakehouse

NEOMA HOTEL

Let's Bubble, μια ατμοσφαιρική εμπειρία δείπνου με θέα την Ακρόπολη

Στο Κουκάκι, μια από τις πιο ζωντανές και αυθεντικές γειτονιές της Αθήνας, στους πρόποδες του λόφου του Φιλοπάππου, το Neoma Hotel προσθέτει μια ξεχωριστή διάσταση στη βραδινή έξοδο της πόλης. Προσκαλεί τους επισκέπτες να ανακαλύψουν το Let's Bubble, ένα πρωτότυπο και δημιουργικό γαστρονομικό concept, με φόντο τον επιβλητικό, φωτισμένο βράχο της Ακρόπολης.

Στο εντυπωσιακό rooftop του ξενοδοχείου, η αισθητική συνδυάζεται αρμονικά με την άνεση. Οι διάφανοι, ατμοσφαιρικά φωτισμένοι θόλοι (igloos) δημιουργούν έναν ιδιωτικό, προστατευμένο και φιλόξενο χώρο για δείπνο. Καθένας τους προσφέρει πανοραμική θέα στην πρωτεύουσα, προσκαλώντας τους επισκέπτες να απολαύσουν το γεύμα τους κάτω από τον έναστρο ουρανό – ένα σκηνικό που συνδυάζει την ιδιωτικότητα με τη διαχρονική μαγεία της νυχτερινής Αθήνας, διατηρώντας παράλληλα τη ζεστασιά και την ανεπιτήδευτη φιλοξενία που χαρακτηρίζουν το Neoma.

Η γαστρονομία βρίσκεται στο επίκεντρο αυτής της ξεχωριστής εμπειρίας, ενώ οι προσεγμένες γεύσεις του μενού συμπληρώνονται ιδανικά από premium cocktails και μια επιλεγμένη λίστα κρασιών, δημιουργώντας το ιδανικό περιβάλλον τόσο για μια ρομαντική περίσταση όσο και για μια ιδιαίτερη βραδινή έξοδο στην πόλη.

Το Let's Bubble επιστρέφει δυναμικά για τη φθινοπωρινή και χειμερινή περίοδο, προσφέροντας έναν ακόμη ξεχωριστό λόγο για να ανακαλύψετε το Κουκάκι μέσα από μια διαφορετική, πιο γοητευτική οπτική.

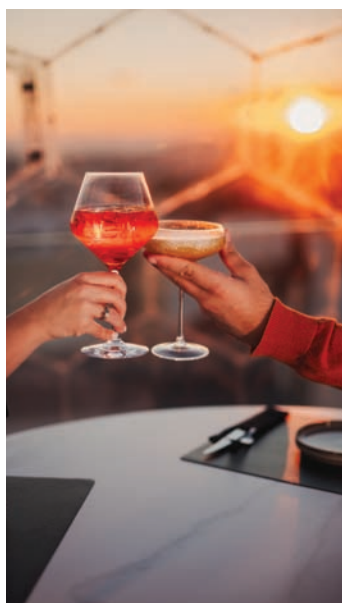

INFO

Μουσών 13, Κουκάκι
2130883945
neomahotel.com
neomahotel
neomahotel

ESTHIO

Η νέο-Balcan γευστική πρόταση στο Κουκάκι

Από το 2023 που άνοιξε τις πόρτες του, το Esthio στο Κουκάκι αποδεικνύει ότι η γαστρονομική σκηνή της Αθήνας λατρεύει τα ρίσκα. Ξέχνα όσα ήξερες για τα γαστρονομικά κλισέ και ετοιμάσου για ένα conceptual roller coaster, όπου η ελληνική κουζίνα επαναπροσδιορίζεται μέσα από αυθεντικές neo-Balcan επιρροές, φέρνοντας στο πιάτο αναπάντεχες γευστικές μνήμες από την Αλβανία, τη Σερβία και την Κροατία.

Το μενού, το οποίο επιμελείται ο ιδιοκτήτης και σεφ Έλβι-Δημήτρης Ζύμπα, σπάει τους κανόνες με instant-classic πιάτα. Η αρχή γίνεται με μια πιπεριά Φλωρίνης γεμάτη υφές χωριάτικης σαλάτας, ζουμερές γαρίδες, όξινο σιρόπι φράουλας και πικάντικους σπόρους. Ακολουθεί ο ανατρεπτικός λαχανοντολμάς με premium μοσχάρι ταρτάρ, αέρινο αφρό αυγολέμονου και σουμάκ, αλλά και ο τραχανάς – ένα κολοκυθάκι γεμιστό με τραχανά, χαρούπι, ελιά και σαρδέλα, δίπλα σε κρέμα κολοκυθιού και σαλάτα μυρωδικών. Στα κυρίως, το μαγειρευτό με καρύδια κλέβει την παράσταση. Το ψάρι ημέρας (τσιπούρα, μπακαλιάρος κ.λπ.) μεταμορφώνεται σε μια βαθιά νόστιμη κακαβιά με καρύδια και κρεμμύδι, η οποία γαρνίρεται υποδειγματικά με μεταξένιο αφρό πατάτας και φουρνιστές μπάμιες.

Ο επίλογος γράφεται με ένα τέλειο γλυκό: ένα επιδόρπιο με βάση από μούστο και πετιμέζι, κραμπλ από μουστοκούλουρο, παραδοσιακό γλυκό κουταλιού σταφύλι και παγωτό τόνκα. Στο ποτήρι σου, η εμπειρία απογειώνεται με μια winelist προσανατολισμένη αποκλειστικά σε ελληνικές γηγενείς ποικιλίες ήπιας παρέμβασης και zero-intervention φιλοσοφία, που δένουν ιδανικά με την umami πολυπλοκότητα των πιάτων. Αν δεν το έχεις ανακαλύψει ακόμα, απλώς χάνεις μια από τις πιο ουσιαστικές γαστρονομικές εμπειρίες της πόλης. Καθημερινά εκτός Δευτέρας 15.30 - 23.30.

INFO

Δημητρακοπούλου 7
Κουκάκι, 6986709132
esthio.restaurant.gr
Esthio Athens
esthio.athens

TUK TUK

Ένα γευστικό ταξίδι στην Ταϊλάνδη

Το Tuk Tuk Thai Street Food φέρνει στο Κουκάκι τον αυθεντικό παλμό της Μπανγκόκ, μέσα από ένα πολύχρωμο σκηνικό με pop αισθητική και open kitchen που αποκαλύπτει τη μαγεία της ταϊλανδέζικης κουζίνας. Από το 2009 παραμένει το πιο δημοφιλές ταϊλανδέζικο της πόλης, χάρη στις αυθεντικές γεύσεις, τις γενναιόδωρες μερίδες και τις προσιτές τιμές.

Στο μενού, η αρωματική Tom Ka Khai με γάλα καρύδας συναντά το αγαπημένο Pad Thai, τα χειροποίητα dumplings και τα πλούσια, πικάντικα curries. Μια στάση για ασιατικό street food που ενεργοποιεί τις αισθήσεις.

INFO

Βεΐκου 40, Κουκάκι, 2114051947

Tuk Tuk Street Food

tuktuk.thai.street.food.athens

KUCHI-SABISHII

Η αυθεντική ιαπωνική izakaya

Στην οδό Φαλήρου, το Kuchisabishii φέρνει στην Αθήνα τη φιλοσοφία της ιαπωνικής izakaya: καλό φαγητό, ποτάκια και η διάθεση χαλαρή. Με open kitchen, ρετρό αισθητική και cozy ατμόσφαιρα, αφήνει το ωμό ψάρι σε δεύτερο πλάνο και δίνει πρωταγωνιστικό ρόλο στο ιαπωνικό comfort street food. Χειροποίητα ράμεν, αφράτα bao buns, ζουμερά yakitori και τραγανή πέτσα κοτόπουλου συνδυάζονται με δροσιστικά highballs και εκλεκτό σάκε. Το εγχείρημα των Μπάμπη Ασκερίδη (Tuk Tuk) και Πάννη Πετρή (Tiki) έχει ήδη καθιερωθεί ως ένα από τα πιο νόστιμα και ενδιαφέροντα στέκια του Κουκακίου.

INFO

Φαλήρου 36
Κουκάκι
2110064220

kuchisabishii_sakaba

ΒΑΝΙΛΙΑ BISTROT

Το ξεχωριστό all day spot στο Κουκάκι

Γνωστό και αγαπημένο από το 2015, το Βανίλια Bistrot ήταν από τα πρώτα στέκια που έδωσαν στο Κουκάκι τη σημερινή του ζωντάνια – ένα all day spot, που συνδυάζει τη ζεστασιά και τη φιλοξενία ενός παραδοσιακού ελληνικού καφενείου, με την κομψότητα και τη γοητεία ενός παριζιάνικου bistro.
Από νωρίς το πρωί θα αρχίσετε τη μέρα σας με έναν καλοφτιαγμένο specialty καφέ 100% Arabica, ενώ πρωταγωνιστικό ρόλο αποκτά το brunch, με το μενού να ισορροπεί ανάμεσα σε γνώριμες γεύσεις και λαχταριστές comfort επιλογές, με πιάτα που δύσκολα αφήνουν ασυγκίνητο ακόμη και τον πιο απαιτητικό ουρανίσκο. Οι επιλογές είναι πολλές, να σας προτείνουμε τον χορταστικό καγιανά με ψητά ντοματίνια, τα εξαιρετικά Mexican eggs με τηγανητά αυγά, τορτίγια και αβοκάντο, αλλά και το ιδιαίτερο Porridge με γάλα αμυγδάλου, κουάκερ, μύρτιλα, φράουλα και σιρόπι σφενδάμου.
Για τους λάτρεις των γλυκών, η βιτρίνα αποτελεί από μόνη της λόγο επίσκεψης. Το χειροποίητο μπανόφι, το απολαυστικό τιραμισού και το ξεχωριστό τσιζκέικ (και με πραλίνα) δημιουργούν τον ιδανικό πειρασμό για κάθε στιγμή της ημέρας. Όσο πλησιάζει το απόγευμα, το Βανίλια Bistrot αλλάζει ρυθμούς και γίνεται το ιδανικό σημείο συνάντησης για ένα χαλαρό after office διάλειμμα, αφήνοντας πίσω την ένταση της ημέρας, απολαμβάνοντας ένα ποτήρι κρασί ή ένα Aperol Spritz, σε ένα χαλαρό, ανεπιτήδευτο περιβάλλον.
Ένα all day στέκι με χαρακτήρα, που μεταφέρθηκε λίγο πιο πάνω προς την Ακρόπολη και σε προσκαλεί να το κάνεις μέρος της καθημερινότητάς σου.

INFO

Βεΐκου 22
Κουκάκι
2155259301

vaniliabistro

vaniliabistro

PEAKY BARBERS

Εκεί όπου η παράδοση συναντά το σύγχρονο ανδρικό grooming

Το Κουκάκι είναι κάτι περισσότερο από μια γειτονιά της Αθήνας. Είναι ένας τόπος γεμάτος χαρακτήρα, ιστορία και αυθεντικότητα. Ανάμεσα στα γραφικά στενά, τα αγαπημένα στέκια και τη ζωντάνια της καθημερινότητας, υπάρχουν επιχειρήσεις που δεν αποτελούν απλώς μέρος της περιοχής, αλλά συμβάλλουν στη μοναδική της ταυτότητα. Μία από αυτές είναι και τα Peaky Barbers. Με αφετηρία το 2018, τα Peaky Barbers δημιουργήθηκαν με μια ξεκάθαρη φιλοσοφία: το ανδρικό κούρεμα και η περιποίηση να μην αποτελούν απλώς μια καθημερινή ανάγκη, αλλά μια ολοκληρωμένη εμπειρία.

Συνδυάζοντας την αισθητική του παραδοσιακού barber shop με σύγχρονες τεχνικές, προσοχή στη λεπτομέρεια και προσωπική εξυπηρέτηση, έχουν δημιουργήσει έναν χώρο με ξεχωριστή προσωπικότητα. Εδώ, κάθε πελάτης αντιμετωπίζεται διαφορετικά. Κάθε κούρεμα προσαρμόζεται στο προσωπικό του στιλ και κάθε επίσκεψη συνοδεύεται από την οικειότητα και τη χαλαρή ατμόσφαιρα που χαρακτηρίζουν ένα αυθεντικό κουρείο. Για την ομάδα των Peaky Barbers, το σημαντικότερο δεν είναι μόνο το τελικό αποτέλεσμα, αλλά και οι σχέσεις που χτίζονται καθημερινά με τους ανθρώπους που τους εμπιστεύονται. Σε μια εποχή που η Αθήνα αλλάζει διαρκώς, τα Peaky Barbers παραμένουν πιστά σε αυτό που κάνει το Κουκάκι ξεχωριστό: την αυθεντικότητα, την ανθρώπινη επαφή και τον χαρακτήρα. Γιατί τελικά ένα καλό barbershop δεν είναι μόνο το μέρος όπου κουρεύεσαι. Είναι το μέρος όπου αισθάνεσαι ότι ανήκεις.

INFO

Βεΐκου 46Α
Κουκάκι
2109245521
peakybarbers.gr
peakybarbers.gr

MAGICAL TATTOO

Πέρα από το tattooing

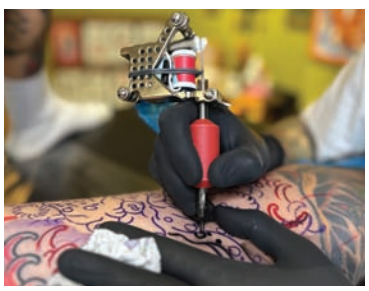

Το Magical Tattoo άνοιξε τις πόρτες του τον Οκτώβριο του 2025, σε έναν χώρο όπου το tattoo δεν είναι απλώς μια αισθητική επιλογή, αλλά κομμάτι μιας ολόκληρης κουλτούρας. Στόχος του studio είναι να στηρίξει την tattoo κοινότητα και, κυρίως, να κρατήσει ζωντανή τη χειροποίητη πλευρά της τέχνης – μια ανάγκη που γίνεται ακόμη πιο επίκαιρη σε μια εποχή όπου το AI μπαίνει ολοένα και περισσότερο στον χώρο των τεχνών.

Πίσω από το Magical Tattoo βρίσκονται ο Captain, που επέστρεψε στην Ελλάδα έπειτα από τρία χρόνια tattooing στην Καλιφόρνια, και ο Habs. Οι δύο tattooers μοιράζονται την αγάπη και την εξειδίκευσή τους στο American Traditional και το Japanese tattooing. Μαζί τους ο Stathis, με focus στο fine line, το engraving και το illustrative tattooing.

Resident piercer του studio είναι η Christine Tak, γνωστή για τα full-body piercings, τις facial και ear curations και τη δουλειά της πάνω στην ισορροπία και την αρμονία των χαρακτηριστικών του προσώπου.

Στο Magical Tattoo θα βρεις Traditional, Japanese, black & grey, fine line, illustrative και custom classic tattooing, ενώ ο χώρος φιλοξενεί και τη resident fine artist Lyvia Tzamali.

Παράλληλα, διοργανώνονται workshops γύρω από παραδοσιακές μορφές τέχνης, από sign painting και γλυπτική μέχρι λινογραφία.

Στο shop υπάρχουν χειροποίητα έργα local artists, vintage αντικείμενα και ιδιαίτερα finds.

Μη χάσεις: Στις 31 Οκτωβρίου, το studio γιορτάζει την πρώτη του επέτειο με flash tattoos, open studio, κεραμικά, μουσική και ποτά.

INFO

Πλατεία
Κουντουριώτου 8
Κουκάκι
2109249574
magical.tattooing
magicaltattoo athens

Ξεκινά το 5ο «Παλαιστινιακό Φεστιβάλ της Αθήνας» (15-31 Οκτωβρίου)

Του **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΪΜΑΚΗ**

© CINEFRANCE STUDIOS

critic's CHOICE

Έτσι ξαφνικά
(SOUDAIN/ ALL OF A SUDDEN) ***1/2

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Ριουσούκε Χαμαγκούτσι ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Βιρζινί Εφιρά, Τάο Οκαμότο, Κιόζο Ναγκατσούγκα

Η Μαριλού Φοντέν διευθύνει έναν ιδιωτικό οίκο ευγηρίας στο Παρίσι. Οι προϊστάμενοί της την πιέζουν να αυξήσει τα έσοδα, παρότι οι οικονομικές δυσκολίες γίνονται όλο και πιο έντονες. Η Μαριλού, εκτός της επίλυσης των οικονομικών προβλημάτων, προσπαθεί να διατηρήσει τη φροντίδα των άρρωστων ηλικιωμένων σε υψηλό επίπεδο, υιοθετώντας ένα ειδικό πρόγραμμα (η μέθοδος «Humanitude»), για το οποίο ορισμένοι φροντιστές-νοσηλευτές εκφράζουν αντιρρήσεις. Κι ενώ η πρωίδα μοιάζει εγκλωβισμένη σε αδιέξοδο, η τυχαία γνωριμία της με μια καρκινοπαθή Γιαπωνέζα θεατρική σκηνοθέτρια γίνεται αφορμή να δει τα πράγματα από διαφορετική οπτική γωνία.

Ο συνδυασμός ευαισθησίας, αξιοπρέπειαςκαι πολιτικής σκέψης χαρακτηρίζει με ακρίβεια το ουμανιστικό σινεμά του Χαμαγκούτσι (*«Drive my car»*). Η διακριτικότητα της σκηνοθεσίας είναι κυριολεκτικά αφοπλιστική, σε ένα συγκινητικό φιλμ που ζορίζει διαρκώς τον θεατή, αλλά δεν κυλάει ποτέ στις ευκολίες του εκβιαστικού μελοδράματος. Την κεντρική ιδέα του στοχαστικού σεναρίου δανείστηκε ο Χαμαγκούτσι από το βιβλίο *«You and I — The Illness Suddenly Get Worse»*, που περιγράφει την αλληλογραφία γύρω από τη ζωή, την ασθένεια και τον αναπόφευκτο θάνατο, μεταξύ της Γιαπωνέζας διανοούμενης Μακίκο Μιγιάνο και της διακεκριμένης ιατρικής ανθρωπολόγου Μάχο Ισόνο. Παρότι οι δύο γυναίκες δεν γνωρίζονταν, κατόρθωσαν να αναπτύξουν έναν βαθύ και ουσιαστικό πνευματικό δεσμό στο διάστημα των τριών μηνών που κράτησε η αλληλογραφία τους έως τον πρόωρο θάνατο της Μιγιάνο. Στο φιλμ του Χαμαγκούτσι η βασική γλώσσα είναι η γαλλική, ενώ τα αφηγηματικά εργαλεία του κινούνται γύρω από την ανάγκη κατανόησης του άλλου —και της απομάκρυνσης από το προσωπικό μας εγώ—, αλλά και την αξία του φιλοσοφείν σε κάθε έκφανση της ζωής. Η συσχέτιση δε της ιδιωτικής ζωής με ένα ευρύτερο κοινωνικό (αλλά και πολιτικό, αφού το φιλμ είναι κόλαφος για τον καπιταλισμό) περιβάλλον, όπου η συντροφικότητα και η αλληλεγγύη είναι οι κινητήριοι μοχλοί, δίνουν τη δυνατότητα στο *«Έτσι ξαφνικά»* να εκφράσει τον προβληματισμό του για το πώς διαμορφώνονται οι διαπροσωπικές σχέσεις σήμερα, ενώ εστιάζει και στη δύναμη του τυχαίου. Παράλληλα αναπτύσσει έναν συγκλονιστικό σχολιασμό για το πώς η αρρώστια —και ειδικά η ευάλωτη ψυχική υγεία— έχει μετατραπεί σήμερα σε κοινωνικό στίγμα, ενώ από το ποιητικό φιλμ δεν λείπουν οι στιγμές ζεστασιάς. Διπλό βραβείο ερμηνείας στις Κάννες για τις πρωταγωνίστριες Βιρζινί Εφιρά και Τάο Οκαμότο.

JUST THE FACTS

Έτσι ξαφνικά ***1/2
Ο συναρπαστικός ουμανισμός του Χαμαγκούτσι

Θυσία **
Μεταξύ ελίτ και φαντάσματος

Η καλή αδερφή ***
Θαυμάσιο σκηνοθετικό ντεμπούτο

Η πτώση της φάλαινας *1/2
Βουτιά στα βαθιά

Γεννημένος δύο φορές **1/2
Η ανάγκη της συγχώρεσης

Δεν κοστίζει τίποτα —
Όλα για το ΕΣΥ

Η βαλίτσα —
Μικροαστικά, κωμικά όνειρα

Street Fighter —
Σπιντάτο videogame

Ασχημογλυκούλης —
Η ομορφιά είναι υποκειμενικό θέμα

ΑΚΟΜΗ

▶▶▶ Το ντοκιμαντέρ του **Στέλιου Κούλογλου** *«Γεννημένος δύο φορές» (**½)* αφηγείται την ιστορία του Σιμόν Γκρονόφσκι, που πήδηξε μέσα από ένα τρένο με προορισμό το Άουσβιτς ▶▶▶ Το *«Δεν κοστίζει τίποτα» (-)* της **Μαίρης Μπουλή** παρουσιάζει τη ζωή μιας κοπέλας που αποφασίζει να γίνει δότρια ωαρίων. ▶▶▶ Η *«Βαλίτσα» (-)* του **Δημήτρη Παπαθανάση** αφηγείται την περιπέτεια τριών φίλων που βρίσκουν μια βαλίτσα γεμάτη ευρώ σε γυναικεία τουαλέτα. ▶▶▶ Το *«Street Fighter» (-)* του **Κιτάο Σακούραϊ** ξαναζωντανεύει κινηματογραφικά το ομότιτλο videogame. ▶▶▶ Τέλος, το animation *«Ασχημογλυκούλης» (-)* των **Γιανίς Μπελάντ** και **Ζερεμί Ντεγκρισόν** έρχεται από το βελγικό στούντιο nWave.

«ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣ Η ΣΥΓΓΝΩΜΗ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΡΚΕΤΗ» (Η ΚΑΛΗ ΑΔΕΡΦΗ)

Θυσία (SACRIFICE) **

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Ρομέν Γαβράς ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Κρις Έβανς, Άνια Τέιλορ-Τζόι, Βενσάν Κασέλ, Σάλμα Χάγιεκ, Τζον Μάλκοβιτς, Γεράσιμος Σκιαδαρέσης

PHOTO BY COURTESY OF NETFLIX - 2026

Σε φιλανθρωπικό γκαλά διασημοτήτων εισβάλλουν τα μέλη μιας αίρεσης που είναι πεπεισμένα ότι η Γη πρόκειται να καταστραφεί… εκτός κι αν θυσιαστούν οι κατάλληλοι άνθρωποι.

Η νευρώδης σκηνοθεσία, η μείξη μαύρης κωμωδίας-ψυχολογικού θρίλερ και η παρουσία πρωτοκλασάτων ερμηνευτών χαρακτηρίζουν την πρώτη αγγλόφωνη δημιουργία του Ρομέν Γαβρά. Όμως η εσχατολογική του *«Θυσία»* δυσκολεύεται να βρει στόχο. Το χοντροκομμένο φαρσικό στοιχείο κυριαρχεί των πολιτικοκοινωνικών αναφορών, σε μια άνιση σάτιρα που θυμίζει έντονα τα έργα του Ρούμπεν Έστλουντ. Όπως στο σινεμά του Σουηδού, έτσι κι εδώ, τα ομαδικά πυρά κατά των νάρκισσων σταρ και των κακομαθημένων πλουσίων είναι ατελείωτα, όμως ο δεξιοτέχνης σκηνοθέτης δυσκολεύεται να βάλει σε τάξη τις κεντρικές ιδέες του. Το τελικό αποτέλεσμα, αν και παρουσιάζει ενδιαφέρον, μοιάζει με ένα μεγαλοπρεπές χαμένο στοίχημα.

Η καλή αδερφή (SCHWESTERHERZ/ THE GOOD SISTER) ***

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Σάρα Μίρο Φίσερ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Μαρί Μπλόχινγκ, Άντον Βάιλ, Πρόσκατ Μαντάνι, Λάουρα Μπάλτσερ, Τζέιν Τσίρβα

© SELMA VON POLHEIM GRAVESEN

Η Ρόζε μαλώνει με τη φίλη και συγκάτοικό της και βρίσκεται άστεγη. Θα αναγκαστεί να ζητήσει τη βοήθεια του αδελφού της, ο οποίος τη φιλοξενεί. Όταν ο τελευταίος κατηγορείται για βιασμό, η Ρόζε καλείται να καταθέσει εναντίον του!

Ένα σκηνοθετικό ντεμπούτο που διακρίθηκε στο Φεστιβάλ του Βερολίνου και επιχειρεί να φέρει μια νέα, διαφορετική οπτική σε ένα θέμα που κυρίως έχει καταγραφεί από άντρες σκηνοθέτες. Η Φίσερ ποντάρει στο αποτύπωμα της αποτρόπαιας πράξης από την πλευρά ενός τρίτου προσώπου, που όμως διατηρεί συγγενικό δεσμό με τον θύτη. Τα ηθικά διλήμματα στην ιστορία προσφέρονται ως μέσο εμβάθυνσης, σε ένα ψυχολογικό θρίλερ με απρόσμενη εξέλιξη. Άψογες ερμηνείες, σε ένα φιλμ που κερδίζει εύκολα τις εντυπώσεις χάρη στην ψυχραιμία και τον μινιμαλισμό με τα οποία χτίζει τη δραματουργία του.

Η πτώση της φάλαινας (WHALEFALL) *½

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Μπράιαν Ντάφιλντ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Όστιν Έιμπραμς, Τζος Μπρόλιν, Ελίζαμπεθ Σου

Μετά τον θάνατο του δύτη πατέρα του, ο Τζέι αναζητά τα λείψανά του, όταν αντικρίζει τον τρόμο με τη μορφή μιας φάλαινας-φυσητήρα, που θα τον καταπιεί. Ο Τζέι έχει λιγότερο από μία ώρα οξυγόνου στη διάθεσή του για να απεγκλωβιστεί.

Όχι το θαλάσσιο φιλμ τρόμου που περιμένει κανείς να δει, αφού σε μεγάλο βαθμό ξεφεύγει από τα κλισέ της δράσης και του σασπένς, προκειμένου να αναπτύξει μια αλά Μάλικ αφήγηση, η οποία όμως εδώ είναι διανθισμένη με αρκετά αφελή τσιτάτα. Η αναμέτρηση του νεαρού με τη γιγάντια φάλαινα φυσικά και απέχει… χιλιόμετρα από το εμβληματικό *«Μόμπι Ντικ»* του Χέρμαν Μέλβιλ, αν και σε επίπεδα σκηνοθεσίας πετυχαίνει να γίνει συναρπαστική, ενώ η σχέση πατέρα-γιου δίνεται με τη δέουσα τρυφερότητα.

Είναι το «The Social Reckoning» τόσο καλό όσο το «The Social Network»;

Του ΓΙΑΝΝΗ ΔΑΒΒΕΤΑ

Ο Άαρον Σόρκιν επιστρέφει στο Facebook δεκαέξι χρόνια μετά, αυτή τη φορά και από τον Τζέρεμι Στρονγκ. Το αποτέλεσμα είναι μια αξιοπρεπής μεν ταινία, που δεν καταφέρνει όμως να ξεφύγει από τη μεγαλειώδη σκιά του προκατόχου της.

Το *«The Social Network»* του 2010 είναι, ας το παραδεχτούμε, ένα μεγαθήριο ταινίας, μία από τις σπάνιες αυτές περιπτώσεις όπου κάθε λεπτομέρεια βρίσκεται στη θέση της, από το μοντάζ, που πηγαινοέρχεται ανάμεσα σε δύο καταθέσεις, μέχρι τη μουσική των **Τρεντ Ρέζνορ** και **Άτικους Ρος** που σφυροκοπά κάτω από τους διαλόγους.

Ένας από τους σπουδαιότερους σεναριογράφους της γενιάς του, ο **Άαρον Σόρκιν**, συνάντησε έναν από τους σημαντικότερους σκηνοθέτες του σύγχρονου αμερικανικού σινεμά, τον **Ντέιβιντ Φίντσερ**, μαζί με μια φουρνιά νέων ηθοποιών που τότε έκαναν το μεγάλο τους βήμα. Η ταινία κατάφερε και κέρδισε τρία από τα οκτώ Όσκαρ για τα οποία ήταν υποψήφια, για το διασκευασμένο σενάριο, το μοντάζ και τη μουσική, όμως η πραγματική της αξία, όπως φάνηκε με τα χρόνια, ξεπέρασε την οσκαρική της, καθώς έχει ενταχθεί πλέον στη συλλογική ποπ κουλτούρα στο Hall of Fame του αμερικανικού σινεμά του 21ου αιώνα.

Η Sony επιμένει ότι το *«The Social Reckoning»* δεν είναι συνέχεια αλλά «συνοδευτικό έργο» (companion piece), μια ταινία που στέκεται δίπλα στην πρώτη και όχι μετά απ' αυτήν. Η διάκριση έχει τη λογική της, αφού η ιστορία αλλάζει πρωταγωνιστές και εποχή, όμως όταν ο ίδιος σεναριογράφος επιστρέφει στην ίδια εταιρεία και κεντρικό πρόσωπο μέσα στο κάδρο, η σύγκριση είναι αναπόφευκτη. Εξάλλου ο Σόρκιν πέρασε τρεις μέρες προσπαθώντας να πείσει τον Τζέσι Άιζενμπεργκ, που τον είχε υποδυθεί στο *«The Social Network»*, να επιστρέψει στον ρόλο του Ζάκερμπεργκ χωρίς βέβαια να τα καταφέρνει.

Η ιστορία πίσω από την ταινία

Αυτή τη φορά δεν βρισκόμαστε σε έναν κοιτώνα του Χάρβαρντ αλλά στο 2021. Η Φράνσις Χάουγκεν, product manager στην ομάδα του Facebook που ασχολούνταν με την πολιτική ακεραιότητα της πλατφόρμας, συγκέντρωσε χιλιάδες σελίδες εσωτερικών εγγράφων πριν αποχωρήσει από την εταιρεία και τα εμπιστεύτηκε στον Τζεφ Χόργουιτς της *Wall Street Journal*. Από αυτό το υλικό γεννήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2021 η σειρά ρεπορτάζ *«The Facebook Files»*, που αποκάλυπτε, ανάμεσα σε άλλα, ότι η εταιρεία γνώριζε από δικές της έρευνες πως για αρκετές έφηβες που ένιωθαν ήδη άσχημα με το σώμα τους το Instagram έκανε τα πράγματα χειρότερα. Λίγες εβδομάδες αργότερα η Χάουγκεν αποκάλυψε την ταυτότητά της στο *«60 Minutes»* και κατέθεσε ενώπιον της αμερικανικής Γερουσίας. Πάνω σ' αυτή τη σχέση πηγής και δημοσιογράφου χτίζει ο Σόρκιν την

Τζέρεμι Άλεν Γουάιτ και Μίκι Μάντισον στο «The Social Reckoning»

ταινία του, με τον Ζάκερμπεργκ να κινείται σε μια παράλληλη γραμμή.

Οι ερμηνείες

Το καστ είναι, όπως ήταν αναμενόμενο, εξαιρετικό. Η **Μίκι Μάντισον**, που κέρδισε το Όσκαρ Α΄ Γυναικείου Ρόλου για το *«Anora»*, δείχνει εδώ το ταλέντο της με πολύ πιο συγκρατημένο τρόπο απ' ό,τι ως η εκρηκτική Ani της ταινίας του Σον Μπέικερ και είναι πραγματικά πολύ καλή.

Ο **Τζέρεμι Άλεν Γουάιτ** λειτουργεί επίσης πολύ καλά ως Χόργουιτς, ο ερευνητικός δημοσιογράφος που δεν έχει ιδέα από τεχνολογία, αν και η κατασκευή του χαρακτήρα μού φάνηκε κάπως αφύσικη. Η άγνοιά του δεν είναι βέβαια πλήρης επινόηση του Σόρκιν. Ο Χόργουιτς προερχόταν από το οικονομικό και πολιτικό ρεπορτάζ, είχε περάσει από το Associated Press και είχε βραβευτεί για την έρευνά του γύρω από τον Πολ Μάναφορτ, ενώ στο βιβλίο του *«Broken Code» (2023)* παραδέχεται ότι, όταν ανέλαβε το Facebook για τη *Wall Street Journal*, έπρεπε να προσποιείται πως έγραφε με κύρος για μια εταιρεία που δεν καταλάβαινε. Μέχρι να ξεκινήσει η συνεργασία του με τη Χάουγκεν, όμως, κάλυπτε ήδη την εταιρεία για σχεδόν δύο χρόνια. Στην οθόνη η άγνοιά του βγαίνει υπερβολική, λες κι ήρθε με χρονομηχανή από άλλη εποχή, οπότε ο χαρακτήρας μοιάζει περισσότερο με αφηγηματικό εργαλείο, με κάποιον που υπάρχει για να ρωτάει όσα χρειάζεται να μάθει ο θεατής, παρά με άνθρωπο.

Και μετά έχουμε τον **Τζέρεμι Στρονγκ**, που φαίνεται αντάξιος του επωνύμου του στον ρόλο του Μαρκ Ζάκερμπεργκ, παρότι τον βλέπουμε λιγότερο απ' όσο θα περίμενε κανείς. Το αποτύπωμά του μένει, έστω και με λίγες σκηνές. Λέω σκόπιμα «Ζάκερμπεργκ του Σόρκιν», γιατί, ενώ ο χαρακτήρας έχει όλα τα γνωρίσματα του επικεφαλής ενός τεχνολογικού κολοσσού, μου φάνηκε υπερβολικά τερατώδης. Ο Ζάκερμπεργκ που έχουμε δει στα μέσα ενημέρωσης κουβαλά μια αφέλεια, κάτι το «geeky» και σχεδόν παιδικό, που εδώ απουσιάζει ολοκληρωτικά, με αποτέλεσμα ο Ζάκερμπεργκ του Στρονγκ να καταλήγει τρομακτικός και να μη θυμίζει σχεδόν σε τίποτα τον αληθινό, με εξαίρεση κάποιες ιδιαιτέρως πετυχημένες μιμητικές εκφράσεις του τελευταίου.

Βέβαια ούτε ο Ζάκερμπεργκ του Τζέσι Άιζενμπεργκ ήταν πιστό πορτρέτο, με τον ίδιο τον Ζάκερμπεργκ να αμφισβητεί δημόσια την ταινία όταν βγήκε. Είχε όμως την πληγή του. Ήταν μικροπρεπής και μοναχικός, ενώ η τελευταία σκηνή, μ' εκείνο το αίτημα φιλίας που ανανεώνει ξανά και ξανά μπροστά στην οθόνη του, σ' έκανε σχεδόν να τον λυπηθείς. Στη νέα ταινία αυτή η πληγή λείπει και μένει μόνο η ψυχρότητα, οπότε ο Ζάκερμπεργκ μοιάζει περισσότερο με μυθολογία παρά με ρεαλιστικό πορτρέτο και η ταινία νιώθω πως χάνει έτσι κάτι από την αξιοπιστία της.

Ο σεναριογράφος Σόρκιν και ο σκηνοθέτης Σόρκιν

Εκεί όπου η ταινία με απογοήτευσε περισσότερο είναι η σκηνοθεσία. Ο σεναριογράφος Σόρκιν μάλλον παραείναι καλός για τον σκηνοθέτη Σόρκιν. Από το *«Molly's Game»* και το *«The Trial of the Chicago 7»* μέχρι το *«Being the Ricardos»*, οι ταινίες που έχει σκηνοθετήσει ο ίδιος στηρίζονται στο κείμενο και στους ηθοποιούς, με μια σκηνοθεσία λειτουργική, που σπάνια προσθέτει κάτι δικό της. Στο *«The Social Network»* ο Φίντσερ έκανε το αντίθετο, παίρνοντας τις λέξεις του Σόρκιν και δίνοντάς τους έναν ρυθμό και μια ψυχρή ακρίβεια που το κείμενο μόνο του δεν θα είχε, όπως στη σκηνή της κωπηλασίας στο Χένλεϊ, που κυλάει σχεδόν χωρίς διάλογο και μένει από τις πιο αξέχαστες της ταινίας. Αυτή την πινελιά την ένιωσα να λείπει σε όλη τη διάρκεια.

Κι αφού μιλάμε ειλικρινά, παρότι υπάρχουν κάποιοι χαρακτηριστικοί διάλογοι του Σόρκιν στις σκηνές με τον Στρονγκ, λείπουν εκείνες οι έντονες, σχεδόν μουσικές αντιπαραθέσεις ανάμεσα στους υπόλοιπους βασικούς χαρακτήρες, ο διάλογος που σου σηκώνει την τρίχα κάγκελο και ξυπνάει μέσα σου μια περίεργη έμπνευση. Νομίζω ότι η εξήγηση είναι εν μέρει δομική. Το *«The Social Network»* ήταν χτισμένο πάνω σε δύο καταθέσεις, με όλους να μηνύουν όλους, οπότε κάθε σκηνή ήταν μια μάχη. Εδώ η Χάουγκεν και ο Χόργουιτς βρίσκονται στην ίδια πλευρά, ενώ ο πραγματικός τους αντίπαλος είναι μια εταιρεία που σπάνια κάθεται απέναντί τους στο ίδιο δωμάτιο. Ο διάλογος του Σόρκιν χρειάζεται κάποιον απέναντι για να απογειωθεί, γι' αυτό ίσως οι περισσότερες σκηνές που πραγματικά σπινθηρίζουν είναι εκείνες με τον Ζάκερμπεργκ.

Μια νίκη που δεν ήρθε

Υπάρχει όμως κι ένα πρόβλημα για το οποίο δεν φταίει κανένας από τους δύο Σόρκιν, η ίδια η ιστορία που αφηγείται η ταινία. Μιλάει για μια πληροφοριοδότρια που υποτίθεται ότι θα έπληττε το Facebook, κάτι που όντως συνέβη το 2021. Το Instagram Kids, η εκδοχή της πλατφόρμας για παιδιά κάτω των 13, μπήκε στον πάγο δύο εβδομάδες μετά τα πρώτα δημοσιεύματα, η Χάουγκεν κατέθεσε στη συνέχεια στο βρετανικό και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ενώ τα έγγραφα που έφερε στο φως τροφοδότησαν για χρόνια τη συζήτηση για τη ρύθμιση των πλατφορμών. Είμαστε όμως στο 2026 και η Meta παραμένει μία από τις ισχυρότερες εταιρείες τεχνολογίας στον κόσμο. Με μια κάποια ειρωνεία, μόλις τρεις εβδομάδες μετά την κατάθεση της Χάουγκεν στη Γερουσία, η μητρική εταιρεία του Facebook άλλαξε το όνομά της σε Meta. Όταν ξέρεις ότι όλο αυτό δεν κατάφερε να ρίξει το Facebook από τον θρόνο του, η ταινία χάνει κάτι από την αξία της ως αληθινή ιστορία και μένει ένα κενό στον πυρήνα της.

Το σινεμά έχει βέβαια αποδείξει ότι μια ταινία για την αλήθεια δεν χρειάζεται νίκη για να σταθεί. Το *«The Insider»* του Μάικλ Μαν τελειώνει με τη βιομηχανία του καπνού όρθια κι όμως λειτουργεί, γιατί μιλάει για το κόστος τού να πεις την αλήθεια και όχι για το αν η αλήθεια θριάμβευσε. Στο *«The Social Reckoning»* η ήττα δεν γίνεται ποτέ θέμα, απλώς υπάρχει κάπου στο βάθος.

Μου φάνηκε επίσης κάπως ξεπερασμένη. Ο φόβος της εποχής έχει μετακομίσει από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στην τεχνητή νοημοσύνη, οπότε μια ιστορία για το Facebook του 2021 μοιάζει ήδη με ταινία εποχής. Γι' αυτό δεν νομίζω ότι θα αφήσει κάποιο ουσιαστικό ίχνος.

Συνολικά, το *«The Social Reckoning»* βρήκα πως είναι μια αξιοπρεπής ταινία με ενδιαφέροντα στοιχεία και σημεία, όμως το κενό στον πυρήνα της μαζί με την απουσία του Φίντσερ την κρατούν μακριά από το να γίνει σπουδαία. **Α**

©ΜΑΡΙΛΗ ΖΑΡΚΟΥ

Δημοσθένης Κόλλιας
Πιο αληθινό από τον έρωτα

«Βαρύτητες», ένα βιβλίο χωρίς τελείες για τον έρωτα και την απώλεια

Της ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ

Στις *«Βαρύτητες»* ο Δημοσθένης Κόλλιας συνομιλεί με τον κινηματογράφο του Ρίτσαρντ Λινκλέιτερ και την πλατωνική ιδέα «του άλλου μας μισού». Ο έρωτας και η απώλεια είναι το έδαφος πάνω στο οποίο ξεδιπλώνεται μια ιστορία για τον χρόνο, τη μνήμη, τη μαγεία της πρώτης συνάντησης, το αναπόφευκτο τέλος. Ένας άντρας και μια γυναίκα ερωτεύονται παράφορα, πριν όλα πάνε στραβά.

Χωρίς τελείες, σαν μια σκέψη που αρνείται να φρενάρει, αυτός ο ασθματικός ύμνος σ' «Εκείνη» μετατρέπεται σταδιακά σε έναν διάλογο. Διαβάζοντας το μικρό αυτό βιβλίο, μόλις 127 σελίδες, δεν μπορείς παρά να αναρωτηθείς: τι ακριβώς ερωτευόμαστε σε έναν άνθρωπο; Ποια είναι η λεπτή γραμμή ανάμεσα στην πραγματικότητα και στην εξιδανίκευση; Πόσο μπορούν οι παρεξηγήσεις, ο εγωισμός, οι ανεδαφικές προσδοκίες να καθορίσουν την πορεία μιας σχέσης;

Ο Δημοσθένης Κόλλιας είναι μόλις 27 ετών. Σπούδασε Οικονομικά στο ΕΚΠΑ και στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΔΙΚΤΥΟΥ, ερευνητής στη ΓΣΕΕ και συγγραφέας του βιβλίου *«Κεφάλαιο και ανισότητα – Η εξέλιξη της σκέψης του Thomas Piketty»*, το οποίο κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Περισπωμένη. Το *«Βαρύτητες»* (που μόλις κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Αρμός) είναι, όπως σημειώνει ο ίδιος, *«το πρώτο κείμενο για σοβαρά ζητήματα, δηλαδή για ζητήματα καρδιάς»*. Αλλά από πότε τα ζητήματα καρδιάς απασχολούν τους νεαρούς οικονομολόγους; Μιλήσαμε μαζί του για να μάθουμε περισσότερα.

— Μόλις κυκλοφόρησε το βιβλίο σου «Βαρύτητες», μια ιστορία που ξεδιπλώνεται μέσα από μία και μοναδική πρόταση, έναν χωρίς τελεία μονόλογο ενός παράφορα ερωτευμένου άντρα που αναπολεί τη σχέση του μ' «Εκείνη», τη γυναίκα που αγάπησε. Πώς περνά κανείς από τον Πικετί σε μια ερωτική ιστορία; Και τι ήταν αυτό που ήθελες να αναζητήσεις μέσα απ' αυτήν;

Στην αρχή του καλοκαιριού διάβαζα την «Γκέμμα» του Λιαντίνη, και είδα στην αρχή του βιβλίου τη βιβλιογραφία του. Παρατήρησα ότι έβγαζε ένα βιβλίο κάθε 5 ακριβώς χρόνια. Όπως καταλαβαίνεις, εγώ εκείνη τη στιγμή ζήλεψα, και είπα εδώ είμαστε, πέρασαν 5 χρόνια από εκείνο το βιβλίο, τι έχεις να μας πεις τώρα; Και μου ήρθε αυτή η ιστορία γι' αυτούς τους δύο ανθρώπους που τους χωρίζει ολόκληρος ο κόσμος, μα τους ενώνουν δυνάμεις που δεν μπορούν να εξηγηθούν τόσο εύκολα, που δεν τις καταλαβαίνει κανείς, ούτε ο αφηγητής ούτε η γυναίκα του.

Δεν ήθελα να αναζητήσω κάτι, αλήθεια. Ήθελα απλά να κάνω μια καταγραφή, μια ελληνική καταγραφή, μια ελληνική και λίγο παράλογη καταγραφή μιας αμοιβαίας έλξης μεταξύ δύο ανθρώπων, που δεν τελειώνει καλά. Όμως, στην τελική, αυτό δεν έχει και τόση σημασία. Ο αφηγητής στο βιβλίο είναι ένας άνθρωπος που σπάει υπό το βάρος της απώλειας, υπό το βάρος της πραγματικότητας που πήρε μια τροπή που πλέον δεν γυρίζει πίσω και, αντί να ξαναμπεί μέσα της, στην πραγματικότητα δηλαδή, κάνει μια βουτιά πολύ παρακινδυνευμένη. Ο αφηγητής είναι ένα πολύ κακό παράδειγμα ανθρώπου. Και λόγω της συμπεριφοράς του, που ενίοτε έχει ναρκισσιστικά στοιχεία, αλλά κυρίως επειδή δεν ακούει προσεκτικά όσα του λέει το περιβάλλον του ή αργεί πολύ να καταλάβει τι θέλουν απ' αυτόν τα πρόσωπα που αγαπάει. Πρωτίστως, όμως, είναι πολύ κακό παράδειγμα λόγω των αποφάσεων που παίρνει, και ειδικότερα λόγω της τελικής του απόφασης. Τελικά, εκεί που θέλω να καταλήξω είναι πως, οτιδήποτε και να γίνει, κανένας επίγειος αποχωρισμός δεν είναι τόσο δραματικός και, όσο κι αν πονέσει κάτι στην αρχή, με τον καιρό το θυμάσαι και γελάς και πας παρακάτω.

— Μήπως, τελικά, δεν ερωτευόμαστε έναν συγκεκριμένο άνθρωπο, αλλά τον εαυτό μας όπως αισθανόμαστε όταν είμαστε μαζί του;

Είναι κάτι σαν την ελληνική υφαλοκρηπίδα, είναι τρομερά δύσκολο να βγάλεις ένα μολύβι και να την ορίσεις στον χάρτη. Είναι πολύ δύσκολο να διαχωρίσεις αυτά τα δύο πράγματα που λες, γιατί από τη μία ερωτεύεσαι έναν άλλον άνθρωπο, τον θαυμάζεις, σου προξενεί ενδιαφέρον, είναι ένα εξωτικό πουλί που ήρθε από πολύ μακριά και προσπαθείς να το καταλάβεις, αφού δεν μοιάζει με κανένα άλλο πουλί που έχεις δει πρόσφατα, από την άλλη όμως σαφώς και σου αρέσει τρομερά και το πώς αισθάνεσαι εσύ όταν είσαι μαζί του.

Γενικότερα, ερωτεύεσαι, νομίζω, την κατάσταση στην οποία σε φέρνει η αλληλεπίδραση με τον άλλον. Είναι μια κατάσταση πρωτόγνωρη. Τα πράγματα δυσκολεύουν όταν είστε αμφότεροι ερωτευμένοι, εκεί είναι πολύ δύσκολη η ισορροπία, νομίζω.

Ο διοικητής μου στο Πολεμικό Ναυτικό μού είχε πει κάποτε ότι ερωτεύεσαι μόνο τρεις φορές στη ζωή σου, την πρώτη κοντά στα 18 σου, τη δεύτερη φορά λίγο μετά τα 25, και την τρίτη φορά –αν είσαι τυχερός, έρχεται και τρίτη φορά– λίγο μετά τα 32. Πάντα πρέπει να κρατάς κάτι από τον διοικητή σου στον στρατό, όλοι το ξέρουν αυτό. Ήταν σοβαρός άνθρωπος, άρα αυτό που είπε πρέπει να ισχύει.

Αυτή η κατάσταση όμως απαιτεί ένα ψυχικό απόθεμα, μια ψυχική μπαταρία που, κάθε φορά που αδειάζει, χρειάζεται πολλά χρόνια για να ξαναγεμίσει.

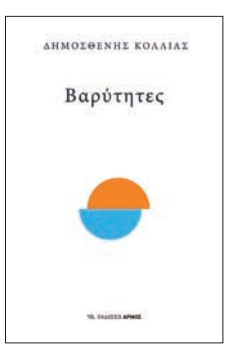

Δημοσθένης Κόλλιας
Βαρύτητες
εκδ. ΑΡΜΟΣ

Γι' αυτό πιστεύω ότι προκαλεί μεγάλη ζημιά όταν χωρίζεις από κάτι τόσο δυνατό, γιατί ξέρεις ότι είναι πολύ σπάνιο να σου ξανασυμβεί. Με τους φίλους μου τα έχουμε βάλει κάτω κι έχουμε δει πως, τώρα που είμαστε μεταξύ 27 και 30, όλοι μας έχουμε 0/2 στις σχέσεις με τα άτομα που ερωτευτήκαμε. Εννοώ ότι όλοι συμφωνούμε πως μας έχει συμβεί δύο φορές να είμαστε ερωτευμένοι και σε σχέση, αλλά καμία από τις δύο δεν περπάτησε.
Οπότε, έτσι όπως έχουν έρθει τα πράγματα, έχουμε πει ότι, αν δεν μας βγει ούτε την επόμενη φορά, τότε θα κρεμάσουμε τα παπούτσια, θα πάμε να νοικιάσουμε ένα μεγάλο ρετιρέ στην πλατεία Μαβίλη και θα ζήσουμε εκεί μέχρι το τέλος!

— Το κείμενο δεν έχει τελείες, σαν να μην ήθελε να σταματήσει πουθενά. Γιατί;
Δεν ήξερα πού να βάλω τελεία, πουθενά στο κείμενο δεν του πήγαινε να το κόψω, και είπα να μην του το χαλάσω, να το αφήσω να τρέχει μέχρι το τέλος. Ξέρεις, πριν το γράψω, δεν είχα ξαναγράψει ποτέ λογοτεχνία, ούτε καν μια μικρή ιστορία. Θυμάμαι να διαβάζω βιβλία και ενίοτε να διαβάζω για συγγραφείς να λένε κάτι του στιλ «έγραφα γιατί δεν μπορούσα να κάνω αλλιώς», και σκεφτόμουν μέσα μου, πω πω, τι παπάτζα είναι αυτή που πέταξε. Αλλά είχα άδικο, είχα πολύ άδικο. Κάτι τέτοιο μ' έπιασε κι εμένα από τη στιγμή που ξεκίνησα να γράφω εκείνο το βράδυ. Μετά ακολούθησε το επόμενο, και περίπου την τρίτη μέρα είχα σχηματίσει στο μυαλό μου το περίγραμμα όλης αυτής της ιστορίας, πώς ξεκινάει και πώς τελειώνει, πάντα αυτά τα δύο χρειάζεσαι για να ξέρεις πού πας, και μετά έγραφα κι έγραφα κι έγραφα και δεν έβγαινα απ' το σπίτι ή πήγαινα κι έμενα μόνος μου σε διάφορα μέρη της Ελλάδας κι έκλεινα το κινητό για μέρες, και καιγόμουν μέσα μου, το μόνο που μ' ένοιαζε για περίπου έναν μήνα ήταν να πετάξω στο χαρτί όλα όσα είχα στο μυαλό μου. Ένιωθα ότι, αν δεν έγραφα, θα πέθαινα. Πνιγόμουν. Και μόλις το έγραψα, πρέμπσα πολύ. Και μετά επέστρεψα στην πραγματικότητα.

— Στο βιβλίο αναφέρεσαι στην ταινία «Πριν το ξημέρωμα» του Ρ. Λινκλέιτερ, την πρώτη μιας τριλογίας όπου δύο άνθρωποι συναντιούνται, χωρίζουν, ξανασυναντιούνται και η ζωή τούς δίνει την ευκαιρία να ξαναδούν τι θα μπορούσε να είχε συμβεί. Τι σε γοήτευσε σ' αυτές τις ταινίες;
Δεν ξέρω, πραγματικά δεν ξέρω. Αυτό που μου αρέσει πολύ στον Λινκλέιτερ και διατρέχει αρκετές από τις ταινίες του είναι ότι είναι μια συνεχής συζήτηση που συμβαίνει μέσα σε περίπου μιάμιση ώρα. Και έχει πλάκα, γιατί είχα δείξει το τελικό draft του βιβλίου σε έναν, φίλο πλέον, σκηνοθέτη –με τον οποίο γνωριστήκαμε τυχαία επειδή είχαμε την καταπληκτική ιδέα να πάμε να απομονωθούμε στο ίδιο ξενοδοχείο στην Επίδαυρο τον Ιούλιο–, του άρεσε και σκέφτηκε πως θα μπορούσε να το ανεβάσει στο θέατρο, οπότε είπαμε να χρονομετρήσουμε όλο αυτό που συμβαίνει στο κείμενο, και βγήκε λίγο κάτω από δύο ώρες. Και κάπως μου φαίνεται αστείο και ωραίο αυτό, γιατί είναι ακριβώς όπως σ' αυτές τις ταινίες.
Από την τριλογία νομίζω ότι μου αρέσουν περισσότερο η πρώτη και η τρίτη ταινία. Η μεν πρώτη γιατί βάζει μπροστά στον φακό αυτόν τον κεραυνό που σε χτυπάει εκεί που δεν το περιμένεις, εκεί που θέλεις να σ' αφήσουν στην ησυχία σου, τον έρωτα δηλαδή, αυτή την αίσθηση όπου μπορεί να βρίσκεσαι σε μια μεγάλη πρωτεύουσα ή σε κάποιο μεγάλο πάρτι αλλά εσένα να μη σε νοιάζει τίποτα απ' αυτά παρά μόνο ο άνθρωπός σου, ενώ από την άλλη πλευρά, στην τρίτη ταινία μού αρέσει η γείωση στην πραγματικότητα, αυτό που συμβαίνει όταν τα φώτα σβήνουν και καλείσαι να διαχειριστείς ό,τι έχει συμβεί μετά τον κεραυνό, και ειδικά, τη φθορά.

Δεν ήθελα να αναζητήσω κάτι. Ήθελα απλά να κάνω μια ελληνική και λίγο παράλογη καταγραφή μιας αμοιβαίας έλξης μεταξύ δύο ανθρώπων, που δεν τελειώνει καλά.

—Ένας έρωτας που πήγε στραβά αξίζει μια δεύτερη ευκαιρία; Ή πρέπει να αποδεχτούμε ότι πρέπει να τον αφήσουμε;
Δεν ξέρω τι να σου πω, νομίζω ότι εξαρτάται. Υπάρχουν καταστάσεις στη ζωή από τις οποίες δεν υπάρχει γυρισμός. Σίγουρα υπάρχουν πράγματα που μπορεί να συμβούν σε μια σχέση τα οποία δεν μπορείς να συγχωρήσεις. Π.χ., πράξεις βίας. Από την άλλη πλευρά, υπάρχουν κι άλλα που δεν είναι και το τέλος του κόσμου, αλλά έχουν δύσκολη διαχείριση, όπως η απιστία ή το ψέμα. Και μερικές άλλες φορές οι άνθρωποι χωρίζουν έπειτα από μια μεγάλη παρεξήγηση, είμαι πεπεισμένος πως πολλές φορές είναι απλά μια μεγάλη παρεξήγηση, μα μετά μπαίνει ο εγωισμός στη μέση και το κουβάρι δύσκολα ξεμπλέκει. Ο Αρανίτσης το έχει πει στην «Αφρική»: από μια παρεξήγηση μπορεί να αλλάξει η πορεία μιας ολόκληρης ζωής.
Αυτό που θέλω να πω είναι ότι έχω την αίσθηση πως, όταν είσαι ερωτευμένος με κάποιον, για σένα είναι θεός επί γης. Περιμένεις τόσο πολλά απ' αυτόν, είναι τόσο μεγάλες οι προσδοκίες σου, που συχνά πέφτει κάτω από τον πανύψηλο πήχη που εσύ μόνος σου του έβαλες. Και καθεμιά απ' αυτές τις μικρές αστοχίες, αυτές τις επιδόσεις που πέφτουν κάτω απ' τον πήχη, σε τραυματίζει πολύ, πάρα πολύ, ακριβώς γιατί εσύ περίμενες τόσο πολλά από τον μικρό σου θεό. Και μετά είναι το πιο δύσκολο, γιατί κι ο άλλος εκνευρίζεται που του έβαλες τον πήχη τόσο ψηλά, και συνθλίβεται που δεν κατάλαβες ότι, στην τελική, κι αυτός άνθρωπος είναι, κι εκεί προκύπτει πάντα μια παρεξήγηση από την οποία πραγματικά δεν ξέρω πώς βγαίνεις. A

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ ΜΕ ΑΙΤΙΑ

Ha-Joon Chang: Η οικονομία περνάει από το στομάχι

Πώς ένας Κορεάτης οικονομολόγος μάς μαθαίνει να διαβάζουμε τον κόσμο μέσα από το φαγητό

Του **ΑΡΗ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ**

Τι μ' έκανε να πιάσω στα χέρια αυτό το βιβλίο όπου ένας Κορεάτης οικονομολόγος (πεινασμένος ο ίδιος, όπως σημειώνει στον υπότιτλο) εξηγεί τον κόσμο μέσω των διαφόρων υλικών διατροφής; Προφανώς ο άπειρος χρόνος που έχω στη διάθεσή μου λόγω σύνταξης.

Να λοιπόν που και η σύνταξη έχει τα καλά της, γιατί χωρίς αυτήν πώς θα άνοιγα τις σελίδες αυτού του βιβλίου που δεν εμπίπτει στα άμεσα ενδιαφέροντά μου; Εννοώ ότι ούτε η τροφή και τα υλικά της με απασχόλησαν ποτέ ιδιαίτερα (τόσα χρόνια εργένης, το μόνο που κατάφερα να ολοκληρώσω στην κουζίνα μου ήταν μια μακαρονάδα – κι αυτή «ορφανή») και βέβαια διόλου δεν ασχολήθηκα με τα οικονομικά του οίκου μου (ποτέ δεν έμαθα πόσος ακριβώς ήταν ο μισθός μου – θέλω να πω, ποτέ δεν ενδιαφέρθηκα να μάθω.

Κι όμως αυτό το βιβλίο του Κορεάτη οικονομολόγου με συνεπήρε από τις πρώτες κιόλας σελίδες. Το γράψιμό του έχει ένα ιδιαίτερο χιούμορ, οι αναφορές του είναι εξόχως ενδιαφέρουσες, και οι συσχετισμοί που κάνει ανάμεσα στα φαγητά και στον τρόπο που λειτουργεί ο πλανήτης εξόχως ενορατικοί.

Το βιβλίο είναι χωρισμένο σε κεφάλαια και αρκεί, νομίζω, η παράθεση κάποιων για να αντιληφθείτε περί τίνος πρόκειται:

Νουντλ: Η συνυφασμένη ιστορία δυο εθνών που έχουν εμμονή με τα νουντλ μάς κάνει να επανεξετάσουμε τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε την επιχειρηματικότητα.

Ha-Joon Chang
Νόστιμη οικονομία
εκδ. ΠΑΤΑΚΗ

Μοσχάρι: Το πιο αμφιλεγόμενο είδος κρέατος αποκαλύπτει ότι το ελεύθερο εμπόριο δεν σημαίνει ελευθερία για όλους.

Κοτόπουλο: Το πτηνό που αρέσει σε όλους (πλην εμού) να τρώνε, αλλά κανένας δεν το παίρνει στα σοβαρά, μας διδάσκει το πραγματικό νόημα της οικονομικής ισότητας και δικαιοσύνης.

Μπανάνα: Το πιο παραγωγικό φρούτο στον κόσμο μάς λέει ότι οι πολυεθνικές εταιρείες μπορούν να αποτελέσουν θετικές δυνάμεις για τις αναπτυσσόμενες χώρες, αλλά μόνο αν αντιμετωπίζονται σωστά.

Καρύδα: Το σκουρόχρωμο φρούτο αποκαλύπτει γιατί είναι λάθος να πιστεύουμε ότι οι διάφοροι «σκουρόχρωμοι» λαοί είναι φτωχοί επειδή δεν εργάζονται σκληρά.

Γαύρος: Το μικρό ψάρι, που άλλοτε έδινε σε κάποιες χώρες όχι μόνο πλούσιες γεύσεις αλλά και μυθικό πλούτο, αποδεικνύεται πρεσβευτής της εκβιομηχάνισης.

Πιπεριά τσίλι: Η μασκαρεμένη ράγα (berry στη βοτανολογία) μας βοηθά να αντιληφθούμε γιατί η εργασία φροντίδας αγνοείται και υποτιμάται, παρότι είναι θεμέλιο της οικονομίας και της κοινωνίας μας.

Μπαχαρικά. Όπου μαθαίνουμε πώς το μαύρο πιπέρι, η κανέλα, το μοσχοκάρυδο και το γαρίφαλο γέννησαν τη σύγχρονη εταιρεία, η οποία οδήγησε στη μεγάλη επιτυχία του καπιταλισμού, αλλά πλέον σιγά σιγά τον στραγγαλίζει.

Μοσχολέμονο: Το Βασιλικό Ναυτικό της Βρετανίας και το βραζιλιάνικο εθνικό ποτό (διάβαζε καϊπιρίνια) ενώνουν τις δυνάμεις τους για να μας βοηθήσουν να σκεφτούμε τις προκλήσεις που θέτει η κλιματική αλλαγή.

Φράουλα: Μια ράγα που δεν είναι ράγα μάς βοηθάει να σκεφτούμε για την άνοδο των ρομπότ και το μέλλον της εργασίας.

Δεν μένει παρά να σπεύσω να δωρίσω το βιβλίο σε φίλους που δεν είναι μόνο γκουρμέ και οικονομολόγοι, αλλά και αναγνώστες με αιτία…

Για το Θέατρο στην Αθήνα

(Μέρος 3ο)

Της **ΜΑΤΙΝΑΣ ΚΑΛΤΑΚΗ**

«Εφημερία» της ομάδας Κέντρο Βάρους

«Rohtko» του Λούκας Τβαρκόφσκι στη Στέγη

© ARTŪRS PAVLOVS

Πάντα με ενδιέφερε η κοινωνιολογία του καλλιτεχνικού χώρου. Κι ήταν πολύ διαφωτιστική η αντιπαράθεση που προέκυψε στο Facebook μετά το 1ο κείμενό μου στην *ATHENS VOICE* και την «τοποθέτηση» του ΣΕΗ εναντίον μου, την οποία έσπευσαν να υποστηρίξουν τυφλά διάφοροι του θεατρικού χώρου, πολλοί μάλιστα χωρίς καν να έχουν διαβάσει το κείμενο που την προκάλεσε.

Ήδη από τον τίτλο (Μέρος 1ο) ήταν σαφές ότι θα υπήρχε συνέχεια, εφόσον τα ζητήματα του θεατρικού χώρου είναι πολλά και σύνθετα και σ' ένα άρθρο 1.100 λέξεων επ' ουδενί μπορούν να καλυφθούν. Κι όμως, με μια ακατανόητη βιασύνη, το Σωματείο Ελλήνων Ηθοποιών έσπευσε να τοποθετηθεί για κάτι που αποτελεί ένα βασικό για μένα ζήτημα, τη σχέση χώρου και εξέλιξης της σκηνικής τέχνης. Προτού καταλήξει στα αιτήματα του κλάδου, παρερμηνεύοντας φράσεις και παραγράφους μου, η «τοποθέτηση» εξελίχθηκε σε μάθημα Ιστορίας, με αφετηρία τον Κουν και τους σημαντικούς σκηνοθέτες που ξεκίνησαν (από) και άνθησαν σε μικρά θέατρα.
Τα μαθήματα σ' αυτούς που τα χρειάζονται, εγώ ανάγκη δεν τα έχω. Εξ αυτού, όμως, προκύπτει ότι το ΔΣ του ΣΕΗ δεν ξέρει ποια είναι η κριτικός που υπογράφει – γεγονός ανεπίτρεπτο, αν πρόθεσή του ήταν ο καθ' όλα ευπρόσδεκτος, καλοπροαίρετος, ακόμη κι όταν αγγίζει δύσκολα θέματα, σοβαρός διάλογος.

Εγώ, λοιπόν, έπειτα από 30 και πλέον χρόνια που γράφω για θέατρο και προβάλλω καλλιτέχνες του θεάτρου και παραστάσεις κυρίως μικρών χώρων, εγώ που ελάχιστα έχω προβάλει το λεγόμενο εμπορικό θέατρο και τους ιδιώτες επιχειρηματίες, θεωρώντας ότι δεν χρειάζονται τη δική μου μεσολάβηση και προβολή, εγώ, λένε, απαξίωσα τους μικρούς του θεατρικού χώρου και είπα να κλείσουν τα μικρά θέατρα, να μείνουν μόνο τα μεγάλα και τα πάντα να εξαρτώνται από το ταμείο!
Το ξέρω, πολύ οικεία σήμερα μέθοδος αποσυμφόρησης της κοινωνικής οργής η δολοφονία χαρακτήρα. Γι' αυτούς, πάντως, που δεν με γνωρίζουν και με κατηγορούν χωρίς στοιχεία, είναι στη διάθεσή τους το θεματολόγιο των πολιτιστικών εκπομπών που έκανα στην ΕΡΤ (2016-2023), των περσινών ραδιοφωνικών μου εκπομπών στον AlphaRadio 989 αλλά και εκατοντάδες κείμενα που έχουν δημοσιευτεί τα 30 χρόνια που γράφω.

Το σημείο του κειμένου μου που κυρίως ενόχλησε αφορά την τελευταία παράγραφό μου, όπου σημειώνω: «[…] Και γι' αυτό έχουμε απαιτήσεις και περιμένουμε με ανυπομονησία τις μεγάλες παραγωγές των κρατικών σκηνών και των οικονομικά εύρωστων οργανισμών (του Εθνικού Θεάτρου, της Λυρικής Σκηνής, του Φεστιβάλ Αθηνών-Επιδαύρου, της Στέγης κ.λπ.). Γιατί μας λείπει το θέατρο της μεγάλης ανάσας, του διευρυμένου ορίζοντα, του καλλιτεχνικού οράματος, που δεν φυτοζωεί και που έχει τη δυνατότητα να προσφέρει γενναιόδωρα μαγεία και νόημα σ' ανθρώπους που μόνο τις τέχνες έχουν για ν' αντέχουν και να προχωρούν».
Μια απλή σύγκριση, ωστόσο, τεκμηριώνει την παρερμηνεία που επιχειρήθηκε και την κακόβουλη επίθεση εναντίον μου: ίδιες παραστάσεις μπορούν να γίνουν και βλέπουμε στην κεντρική σκηνή του Δημοτικού Θεάτρου Πειραιά και στη σκηνή Ωμέγα, ή στην κεντρική σκηνή της Στέγης και στη μικρή σκηνή της;
Ας εξηγήσω, λοιπόν, τι εννοώ όταν μιλάω για προσδοκίες από τα μεγάλα κρατικά θέατρα και τους εύρωστους δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς. Από το Εθνικό Θέατρο και το Φεστιβάλ Αθηνών, επί παραδείγματι, περιμένω/ουμε παραστάσεις-παραδείγματα για το θέατρο της εποχής μας, όχι παραγωγές που ελάχιστα διαφέρουν από τις παραστάσεις των ομάδων που ψευτοεπιχορηγούνται.
Εννοώ ότι είναι άλλος ο ρόλος τους, το ρεπερτόριο και οι παραστάσεις που οφείλουν να παρουσιάζουν, με όρους στους οποίους εκ των πραγμάτων δεν μπορούν να ανταποκριθούν τα μικρά θέατρα της πόλης. Είναι χρέος να εκπαιδεύουν μέσω παραστάσεων υψηλού επιπέδου καλλιτεχνικό δυναμικό και θεατές.

Επιπλέον, υποστήριξη των νέων καλλιτεχνών από τους μεγάλους θεατρικούς φορείς δεν μπορεί να σημαίνει π.χ. 500 ευρώ ανά ομάδα για κάθε παραγωγή, όπως συνέβη με την Πλατφόρμα Νέων Δημιουργών στην Πειραματική Σκηνή του Εθνικού Θεάτρου. Και δεν είναι υποστήριξη ούτε αυτό που συνέβη φέτος, δέκα χρόνια μετά, στο Φεστιβάλ Αθηνών, όπου προσκλήθηκαν νέοι σκηνοθέτες του θεάτρου μας για να δείξουν τη δουλειά τους μία (!) ημέρα, για μια μοναδική παράσταση! Έτσι δεν υποστηρίζονται ούτε οι καινούργιες δυνάμεις του χώρου ούτε το μέλλον της σκηνικής τέχνης γενικά.

Μπορώ να συγκινηθώ με την «Εφημερία», μια χειροποίητη παράσταση κουκλοθεάτρου για ενήλικες, φτιαγμένη με ελάχιστα μέσα και πολλή αγάπη

Το σύνδρομο του κακ(λ)ομαθημένου παιδιού

Ένα μέρος των καλλιτεχνών του θεάτρου πιστεύει ότι η αγάπη τους για τη σκηνική τέχνη και το γεγονός ότι κοπιάζουν σε αντίξοες συνθήκες για να δημιουργήσουν μια παράσταση επαρκούν για να δικαιολογήσουν παραστάσεις με σοβαρές αδυναμίες. Αν μάλιστα είναι ιδιοκτήτες κάποιου χώρου, παρουσιάζουν τη δουλειά τους κάποιες μέρες και ώρες, και τις ελεύθερες τον νοικιάζουν σε άλλες παραγωγές. Έχει διαμορφωθεί, δηλαδή, ένα πλαίσιο που έχει μετατρέψει το αγνό, ας υποθέσουμε, νεανικό καλλιτεχνικό «όραμα» σε τρόπο βιοπορισμού. Στο πλαίσιο αυτό, το να γράφω ότι προβληματικοί μικροί χώροι (που έχουν γίνει σούπερ μάρκετ παραστάσεων κι έχουν εισοδήματα από την ενοικίασή τους) εμποδίζουν την εξέλιξη των νεότερων καλλιτεχνών και τη σύγχρονη ελληνική σκηνική πράξη παρουσιάστηκε από τους «ευαίσθητους» του ΣΕΗ ως επίθεση εναντίον των μικρών χώρων!
Λοιπόν, όχι, η σεβαστή αγωνία των καλλιτεχνών δεν θα με εμποδίσει να γράψω τους προβληματισμούς μου για το μέλλον της σκηνικής τέχνης στη χώρα μου. Μπορώ να συγκινηθώ με την *«Εφημερία»*, μια χειροποίητη παράσταση κουκλοθεάτρου για ενήλικες, φτιαγμένη με ελάχιστα μέσα και πολλή αγάπη από την ομάδα Κέντρο Βάρους (σε σκηνοθεσία Κλειώς Κιούλπαλη), αλλά δεν μπορώ να αγνοήσω το γεγονός ότι μεταξύ Πολωνίας και Λετονίας, ο 43χρονος Λούκας Τβαρκόφσκι έχει κάνει τον *«Rohtko»*, μια ακριβή, πολυμεσική παράσταση, με εξαιρετικό κείμενο και έξοχους ηθοποιούς. Τα δύσκολα θα τεθούν. Αλλά στον χρόνο που εγώ θα επιλέξω. **A**

Σημειώσεις Ενός Μονομανούς

CCCLXXXXII

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΛΩΡΑΚΗ**

Ε.Ε. Κάμινγκς

Διαστρέφοντας τη γλώσσα προς όφελος της ποίησης

Ο σπουδαίος ποιητής του μοντερνισμού γεννήθηκε στις 14 Οκτωβρίου του 1894. Ζυγός!

Στα χέρια του Κάμινγκς, η γλώσσα αυθαδιάζει: κομπιάζει, επαναλαμβάνεται, επιταχύνει, σπάει, αιωρείται στο κενό, χάνει τον ρυθμό της κι ύστερα τον ξαναβρίσκει. Ο αναγνώστης ακολουθεί τους δρόμους της άλλοτε με ευκολία κι άλλοτε ασθμαίνοντας, πάντα όμως μαγεμένος από τη ροή των λέξεων και τα συναισθήματα που προκύπτουν από την αλληλουχία των ήχων και των ρυθμικών σχημάτων. Ο **Έντουαρντ Έστλιν Κάμινγκς** (e.e. cummings, όπως υπογράφει) είναι ένας από τους πιο σημαντικούς ποιητές του αμερικανικού μοντερνισμού, κι ας θεωρήθηκε κάποιες φορές υπερβολικά εκκεντρικός και άλλες υπερβολικά ρομαντικός. Λες και κάποιος από τους δύο αυτούς χαρακτηρισμούς θα αποτελούσε σοβαρή κατηγορία εναντίον του.

Η προσωπικότητα του Κάμινγκς ήταν ιδιαίτερη. Ατομικιστής, αλλά όχι απομονωμένος από τον κόσμο, περιφρονεί την ομοιομορφία και την αγελαία μαζικότητα, όμως ενδιαφέρεται βαθιά για τους ανθρώπους και ειδικά για την αγάπη. Καχύποπτος απέναντι στους θεσμούς, στα συνθήματα και στη γλώσσα της πολιτικής, αλλά καθόλου αδιάφορος για την κοινωνική πραγματικότητα. Η γραφή του απορρίπτει τον πόλεμο, τον εθνικισμό και τον κομφορμισμό, αλλά σε κανένα σημείο δεν γίνεται διδακτική. Το ζητούμενο είναι ο κάθε άνθρωπος να βρει τη δική του φωνή μακριά από την επιρροή της μάζας. Πράγμα που ισχύει πολύ περισσότερο για τον ποιητή: *«Το να μην είσαι οτιδήποτε άλλο παρά μόνο ο εαυτός σου –σ' έναν κόσμο που πασχίζει, μέρα νύχτα, να σε κάνει τον οποιονδήποτε άλλο– σημαίνει να δώσεις τη σκληρότερη μάχη που ένας άνθρωπος μπορεί να δώσει».* (*«Συμβουλή σε νέους ποιητές»*, από το *33x3x33*, μετ. Χάρης Βλαβιανός, εκδ. Νεφέλη, 2004.)

Ένα από τα πιο χαρακτηριστικά γνωρίσματα του Κάμινγκς είναι η κατάλυση της συνηθισμένης μορφής της σελίδας. Πεζά γράμματα, ασυνήθιστα κενά, παρενθέσεις και παύλες τοποθετημένες λάθος με βάση τους κανόνες της τρέχουσας τυπογραφίας, αποσπασματικές λέξεις, απρόβλεπτες αλλαγές στη σύνταξη, *«χάος αντί για... μουσική»*, όπως είχε χαρακτηρίσει κάποτε η *Πράβντα* τη μουσική του Σοστακόβιτς στη *«Λαίδη Μάκβεθ του Μτσενσκ»*. Κάποιος θα έλεγε ότι κάθε ποίημα του Κάμινγκς είναι ένας γρίφος. Κι όμως, δεν πρόκειται για μια επίδειξη ελιτισμού ή για κάποιο είδος εκζήτησης. Δεν σημαίνει ότι ο Κάμινγκς θέλει να απομακρυνθεί από τον πιθανό αναγνώστη του. Αντίθετα, ζητά την ενεργή συμμετοχή του ώστε η ανάγνωση να μην αποτελεί κατανάλωση, αλλά βαθιά και ουσιαστική συνάντηση. Και καθώς η γραφή του είναι ανοιχτή σε όλες τις ερμηνείες, στη συνάντηση αυτή ο ποιητής δεν διεκδικεί την απόκτηση εξουσίας έναντι στον αναγνώστη. Άλλωστε η αμφισβήτηση της εξουσίας και κάθε μορφής ιεραρχίας είναι αυτή που τον κάνει να επιλέξει τα πεζά αντί για τα κεφαλαία ακόμα και στο όνομά του.

Ο Κάμιγκς συμμετέχει στον κόσμο του μοντερνισμού με τρόπο απολύτως προσωπικό. Δεν ακολουθεί τον δρόμο του Έλιοτ ή του Πάουντ, που συχνά χτίζουν ποίηση μέσα από πυκνές πολιτισμικές αναφορές και θραύσματα ιστορίας. Προτιμά τον ήχο της καθημερινής γλώσσας, το παιχνίδι των λέξεων, το σώμα του ερωτευμένου ανθρώπου και το ξάφνιασμα μιας στιγμιαίας εικόνας από τη φύση. Ο μοντερνισμός του απαντάται λιγότερο στις αναφορές στο παρελθόν και τη γνώση που προέρχεται απ' αυτές, βρίσκεται ελάχιστα στο περιεχόμενο και πολύ περισσότερο στη μορφή, στην αναδιοργάνωση της ίδιας της σελίδας. Η μορφή είναι άλλωστε για εκείνον μέρος της ποιητικής διαδικασίας. Ο ρυθμός, οι σιωπές και η απόσταση ανάμεσα στα γράμματα γίνονται φορείς συναισθήματος. Ταυτόχρονα, η σελίδα, όπως εκείνος την παρουσιάζει, έρχεται να μας θυμίσει πως η ατομικότητα δεν μπορεί να είναι απλή πόζα. Το να είσαι ο εαυτός σου απαιτεί να αντιστέκεσαι στις έτοιμες ιδέες που σου προσφέρει η πεπατημένη της λογοτεχνίας. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η ποίηση του Κάμινγκς παραμένει επίκαιρη σε μια εποχή γεμάτη διαφημιστικά συνθήματα και αυτοματοποιημένη επικοινωνία.

Ήθελα να αναφερθώ και στη μουσική που προέκυψε από την ποίηση του Κάμινγκς, αλλά ο καλός μου φίλος και μεγάλος γνώστης της μουσικής Γιάννης Μουγγολιάς έχει γράψει δύο εξαιρετικά και πλήρη κείμενα στον *Αναγνώστη*. Το μόνο που θα ήθελα να προσθέσω είναι οι δίσκοι που έχουν κυκλοφορήσει με τον ίδιο τον Κάμινγκς να διαβάζει ποιήματά του. Ανάμεσά τους είναι κι αυτό το ελάχιστο απόσπασμα:

Ας είναι η καρδιά μου πάντα ανοιχτή
στα μικρά
πουλιά που είναι τα μυστικά της ζωής
ό,τι κι αν τραγουδούν είναι καλύτερο
από το να γνωρίζεις
κι αν οι άνθρωποι δεν θέλουν
να τ' ακούσουν οι άνθρωποι είναι γέροι.

(*«Ας είναι η καρδιά μου πάντα ανοιχτή»*, από το *33x3x33*, μετ. Χάρης Βλαβιανός)

© ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ

Μίλα μου Βρόμικα

RELOADED

Της **ΤΖΕΝΗΣ ΜΕΛΙΤΑ**

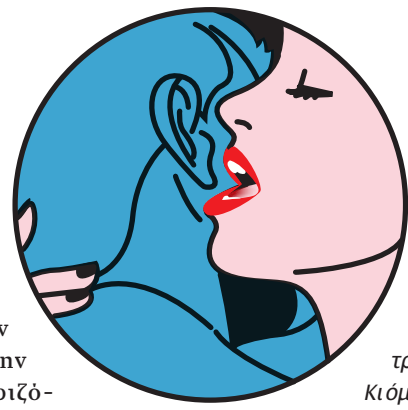

1 Θέλω τη γνώμη σου, γιατί δεν ξέρω αν έχασα μια φίλη ή αν απλώς κατάλαβα επιτέλους ποια ήταν πραγματικά! Με την κολλητή μου γνωριζόμαστε πάνω από δέκα χρόνια και πίστευα ότι είχαμε από εκείνες τις φιλίες που δεν τις κουνάει τίποτα. Τον τελευταίο καιρό, όμως, έχω παρατηρήσει μια περίεργη αλλαγή. Κάθε φορά που της λέω κάτι καλό που μου συνέβη, βρίσκει έναν τρόπο να το μειώσει. Το αποκορύφωμα ήταν όταν της είπα ότι σκέφτομαι να κάνω ένα μεγάλο ταξίδι μόνη μου και μου απάντησε «εσύ δεν είσαι για τέτοια, θα το μετανιώσεις». Μήπως να σταματήσω να μοιράζομαι πράγματα μαζί της;

Κι όμως, καμιά φορά, οι άνθρωποι που ήταν δίπλα μας σε κάθε μας πτώση, δυσκολεύονται να μας δουν να πετάμε. Ίσως, η φίλη σου να φοβάται ότι αλλάζεις. Το πρόβλημα, όμως, εδώ δεν είναι ότι διαφωνεί μαζί σου. Είναι ο τρόπος με τον οποίο επιλέγει να εκφράσει τη διαφωνία της. Σου προτείνω να μην προσπαθήσεις να μαντέψεις γιατί κάνει ό,τι κάνει. Πες της τι παρατηρείς και πώς σε κάνει να νιώθεις. Μια φιλία δέκα χρόνων αξίζει μια ειλικρινή συζήτηση. Δεν αξίζει, όμως, να τη διατηρείς με κάθε κόστος, αν το τίμημα είναι να αισθάνεσαι διαρκώς λιγότερη, να αμφιβάλλεις για τις δυνατότητές σου ή να φοβάσαι να μοιραστείς κάτι καλό.

2 Συμβαίνει και σ' εσάς; Στα μηνύματα δεν απαντάει, τα stories τα βλέπει κανονικά. Είπα οκέι, δεν θα κάτσω να παρακαλάω. Πέρασαν σχεδόν τρεις εβδομάδες και ένα βράδυ λαμβάνω μήνυμα: «Τι κάνεις; Χαθήκαμε!». Τζένη μου, έχασα και την αίσθηση του χρόνου μαζί του! Του απάντησα «Εσύ χάθηκες, εγώ ήμουν εδώ». Και ξέρεις τι μου είπε; «Είχα λίγο τρέξιμο». Τριών εβδομάδων τρέξιμο! Το καλύτερο, όμως, ήταν το επόμενο μήνυμα: «Να τα πούμε από κοντά;». Φυσικά και δεν πήγα. Καλά δεν έκανα;

Αναρωτιέμαι τώρα εγώ μόνη μου! Είναι πραγματικά τόσο δύσκολο να στείλεις δύο γραμμές σ' έναν άνθρωπο που σε ενδιαφέρει; Όχι! Δεν είπαμε νασου γράψειερωτικό μυθιστόρημα. Μιλάμε για ένα απλό «έχω λίγο τρέξιμο αυτές τις μέρες». Κι όμως, είχε χρόνο να βλέπει τα stories σου. Λοιπόν, έκανες καλά; Θα σου πω ότι έκανες καλά, αν αυτή ήταν μια απόφαση που σ' έκανε να νιώθεις ήρεμη και συνεπής με όσα θέλεις από μια σχέση. Εφόσον αποφάσισες ότι δεν θέλεις να τον δεις, δεν χρειάζεται να το πολυσκέφτεσαι. Το γεγονός ότι παρακολουθεί τα stories σου δεν πρέπει να σε κρατάει συναισθηματικά συνδεδεμένη μαζί του. Μια προβολή δεν είναι εξομολόγηση, ένα like δεν είναι πρόθεση. Το νόημα το δίνει η συνολική συμπεριφορά του, και εκεί κάπως μας τα χάλασε.

3 Ειλικρινά αυτό πια με έχει ξεπεράσει! Ό,τι και να πω, είναι λίγο! Είχα σχέση με ένα παιδί και χωρίσαμε πριν από 5 μήνες. Τυχαίνει, δυστυχώς, να γνωρίζω την νυν του μέσω κοινών γνωστών. Δεν έχω καμία ζήλια με την κοπέλα ίσα ίσα. Εντάξει, δεν έχω τέτοια θέματα, αλλά, αγάπη μου, μη με παίρνεις και τηλέφωνο να με ρωτάς πώς ήταν στη σχέση μας ο άλλος, γιατί, οκέι, είπαμε, είμαι ανοιχτή, αλλά δεν έχω φτάσει και τα επίπεδα των Σκανδιναβών! Μιλούσαμε και με ρώταγε τι του αρέσει να κάνει κτλ., γιατί είναι και στην αρχή της σχέσης τους, τα πουλάκια μου! Με έχει ξαναπάρει κι άλλες φορές και δεν το σηκώνω! Πόσο ν' αντέξω δηλαδή;

Ας ξεκαθαρίσουμε κάτι! Το ότι δεν έχεις πρόβλημα με την νυν κοπέλα του δεν σημαίνει ότι θέλεις να συζητάς την προσωπική σας ιστορία μαζί της. Η συναισθηματική ωριμότητα δεν σημαίνει ότι είσαι διαθέσιμη για τα πάντα. Σημαίνει ότι ξέρεις πού τελειώνει η δική σου ευθύνη και πού αρχίζει η ευθύνη των άλλων. Άλλωστε, ο καλύτερος τρόπος να γνωρίσει τον σύντροφό της είναι να σχετιστεί μαζί του, όχι να μιλάει μαζί σου. Ακόμη κι αν της έδινες όλες τις απαντήσεις, θα γνώριζε τον δικό σου πρώην, μέσα από τα δικά σου βιώματα, όχι απαραίτητα τον άνθρωπο που έχει σήμερα δίπλα της. Θα σου πρότεινα να της στείλεις ένα ξεκάθαρο, ευγενικό μήνυμα.

© JOHN HOLMES

Cosmic Telegram

Από την **ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΝΟΥΣΑΚΗ**

Κριός
20 Μαρτίου – 19 Απριλίου

Καλή εβδομάδα, Κριέ! Αυτό το επταήμερο θ' αρχίσεις να βρίσκεις ξανά το κέφι και την ενέργειά σου. Το καλύτερο είναι ότι δεν αφήνεις πια τον ενθουσιασμό σου να σε οδηγήσει σε παρορμητικές κινήσεις, και μπράβο σου! Βάλε, λοιπόν, τα της καθημερινότητας σε μια σειρά και με δημιουργικό τρόπο, ναι; Πάρε αποφάσεις και για το μέλλον σου όμως. Μετά, ναι, μπορείς δικαίως να απολαύσεις την αυτοπεποίθησή σου (παρότι την έχασες για λίγο). Στα αισθηματικά, αν είσαι μια Ματίνα Μανταρινάκη, πάρε χαρά μέσα από τις νέες γνωριμίες, γιατί μία από αυτές μπορεί και να γίνει λίγο πιο μόνιμη. Αν είσαι ήδη σε σχέση, πέρνα ποιοτικό χρόνο με το άλλο σου μισό, ακόμα κι αν ποσοτικά αυτός δεν σου αρκεί!

Ταύρος
20 Απριλίου – 19 Μαΐου

Καλή εβδομάδα, Ταύρε! Αυτό το επταήμερο όλα γυρίζουν γύρω από το σπίτι, την οικογένεια και την ασφάλειά σου. Στα επαγγελματικά, μπορείς να φέρεις εις πέρας υποχρεώσεις, ενώ παράλληλα ασχολείσαι με τις ανάγκες των ανθρώπων του κύκλου σου. Παράλληλα, μπορείς να κάνεις κάποια ανακαίνιση του προσωπικού σου χώρου, καθώς αυτό θα ομορφύνει πολύ και το μέσα σου. Γενικώς, το vibe είναι υπέρ σου, άρα προχώρα μπροστά. Στα ερωτικά, αν είσαι μπακούρι, μάλλον μέσω των φίλων σου θα τον βρεις τον έρωτα, αλλά να ξέρεις ότι δεν θα έρθει με τυμπανοκρουσίες, έτσι; Αν δεν είσαι μπακούρι, συζήτησε για το μέλλον με το αμόρε, καθώς πρέπει να βάλετε πιο γερά θεμέλια στη σχέση σας…

Δίδυμοι
20 Μαΐου – 20 Ιουνίου

Καλή εβδομάδα, Δίδυμε! Αρκετά ευχάριστο και επικοινωνιακό προβλέπεται το επταήμερο. Αν σ' αυτό προσθέσουμε και το ότι ενδέχεται να λάβεις κάποια όμορφα νέα, να σου παρουσιαστούν ευκαιρίες για να εκφραστείς και να γνωρίσεις και νέο κόσμο, τότε σε βλέπω να κατουριέσαι απ' τη χαρά σου! Καλή η ευχάριστη διάθεση, αλλά πρέπει να είσαι πιο προσεκτικός στις επαφές και στις μετακινήσεις σου. Μπορείς να βελτιώσεις τις σχέσεις σου με οικογένεια και φίλους πάντως. Στα θέματα καρδιάς, αν είσαι μόνος, δεν παίζει να μην προκύψει έστω μια νέα γνωριμία, την οποία θέλω όμως να εξετάσεις ώριμα. Αν δεν είσαι μόνος, συζητήστε με το αμόρε γι' αυτά που σας ενώνουν και όχι γι' αυτά που σας χωρίζουν!

Καρκίνος
21 Ιουνίου – 21 Ιουλίου

Καλή εβδομάδα, Καρκίνε! Δεν γίνεται να θες να νιώσεις συναισθηματικά ασφαλής αλλά όχι να ασχοληθείς με τα οικονομικά σου! Ειδικά ενώ βλέπεις το ταμείο να αδειάζει και δύσκολα να αναπληρώνεται η χασούρα, ναι; Ίσως βρεις τη λύση στον χώρο του σπιτιού σου. Πέρα απ' αυτό, το πείσμα σου μπορεί να σε κάνει ανθεκτικό για να την παλέψεις. Στα επαγγελματικά, οι κόποι σου αρχίζουν να ανταμείβονται. Άσε, λοιπόν, την αυτοπεποίθησή σου ν' ανέβει. Στα γκομενικά, αν είσαι αδέσμευτος, μην ψάχνεις το επιφανειακό, επειδή μπορεί στην αρχή να φαντάζει ωραίο. Ο σοβαρός (νέος) είναι ωραίος! Αν είσαι δεσμευμένος, πέρνα καλά με το αμόρε, αλλά κρατήστε το για σας.

Λέων
22 Ιουλίου – 22 Αυγούστου

Καλή εβδομάδα, Λιονταράκι! Με Δία και Άρη στο ζώδιό σου δεν αποκλείεται να νιώσεις ότι η τύχη επιτέλους σου χαμογελά, καθώς θα δεις πόρτες που έβρισκες κλειστές ξαφνικά ν' ανοίγουν. Ή ενδεχομένως να προκύψουν όμορφες συναντήσεις, μετακινήσεις και πολύ φλερτ! Μην επαναπαυθείς, καθώς έχεις πολλά να πετύχεις και πρέπει να τα κυνηγήσεις. Στα αισθηματικά, αν είσαι single, είσαι αρκετά γοητευτικός και δεν αποκλείεται να γνωρίσεις κάποιο νέο γκομενάκι. Αν δεν γίνει ούτε τώρα, ε, τι να σου πω, ρε αγάπη! Αν δεν είσαι single, κάνε ουσιαστικές συζητήσεις με το αμόρε, καθώς όχι μόνο θα έρθετε πιο κοντά, αλλά ενδέχεται να κάνετε και το επόμενο βήμα!

Παρθένος
23 Αυγούστου – 21 Σεπτεμβρίου

Καλή σου εβδομάδα, Παρθενάκι! Λοιπόν, αν νιώθεις ότι κάτι σημαντικό έπεται, τότε καλά κάνεις, γιατί περί αυτού πρόκειται. Οπότε παίρνουμε αποστάσεις από τη βαβούρα, ησυχάζουμε το μυαλό μας και βάζουμε τις σκέψεις μας σε σειρά. Αυτή η ψυχολογική ηρεμία θα σε βοηθήσει και να νιώσεις περισσότερο ασφαλής. Άρα μπορείς πια να κοιτάξεις κατάματα τους φόβους και τις ανασφάλειες από το παρελθόν. Στα του έρωτα τώρα, αν δηλώνεις ελεύθερος, βρες πρώτα τι ζητάς από έναν ερωτικό σύντροφο και μετά ψάξε τον ίδιο. Αν δηλώνεις ήδη σε σχέση, τότε κόψε τις τοξικές συμπεριφορές, μπας και δεις άσπρη μέρα με το άλλο σου μισό. Απλά τα πράγματα!

Ζυγός
22 Σεπτεμβρίου – 22 Οκτωβρίου

Καλή εβδομάδα, Ζυγέ! Αυτό το επταήμερο γεμίζεις με αισιοδοξία και χαρά, καθώς βλέπεις ότι οι φίλοι και οι ομάδες στις οποίες δραστηριοποιείσαι σου δίνουν ευκαιρίες και κάπως ακούγεσαι πια. Γενικώς, λαμβάνεις στήριξη και κατανόηση. Άρα μπορείς να βάλεις πιο γερές βάσεις στις διαπροσωπικές σου σχέσεις. Στα επαγγελματικά βάλε κάποια όρια, γιατί έτσι θα τσεκάρεις και αν υπάρχει όντως εμπιστοσύνη. Στα προσωπικά, αν είσαι μπακουρομπάκουρο, άνοιξε τον κύκλο σου, για να μπορέσεις να γνωρίσεις νέο γκομενάκι. Αν δεν είσαι μπακουρομπάκουρο, ενδέχεται να υπάρξουν παρεξηγήσεις μεταξύ εσού και του αμόρε, και για να λυθούν πρέπει να βρεθεί η χρυσή τομή. Μάντεψε ποιος θα ψάξει να τη βρει!

Σκορπιός
23 Οκτωβρίου – 21 Νοεμβρίου

Καλή εβδομάδα, Σκορπιέ! Αυτό το επταήμερο ανοίγονται πολλά μέτωπα, όπως τα επαγγελματικά, η εικόνα που βγάζεις προς τα έξω και η ισορροπία που θέλεις να βρεις στο μέσα σου. Στα επαγγελματικά, θέλεις να ανταμειφθείς για τους κόπους σου μεν, κινείσαι πολύ αθόρυβα δε. Μα πώς θα σου δοθούν τα εύσημα αν οι άλλοι δεν ξέρουν ότι εσύ την ίδρωσες τη φανέλα, οέο; Εγώ λέω να αποκτήσεις γερό στομάχι, γιατί μόνο έτσι θα αντεπεξέλθεις στις δυσκολίες της καθημερινότητας. Στα θέματα καρδιάς, αν είσαι μόνος, δεν αποκλείεται να γνωρίσεις κάποιο νέο άτομο σοβαρό και υπεύθυνο. Δείξε το ίδιο για να έχει διάρκεια το μεταξύ σας. Αν δεν είσαι μόνος, μην είσαι τόσο καχύποπτος με το έτερον ήμισυ. Έλεος!

Τοξότης
22 Νοεμβρίου – 20 Δεκεμβρίου)

Καλή εβδομάδα, Τοξότη! Αν θέλεις να χαμογελάσει λίγο το χειλάκι σου αυτό το επταήμερο, τότε πρέπει να πέσεις με τα μούτρα σε οτιδήποτε σε γεμίζει με αισιοδοξία, σου δίνει έμπνευση, και τι καλύτερο από τα ταξίδια και τα σχέδια για το μέλλον, έτσι; Γενικώς, η τύχη είναι με το μέρος σου, οπότε, αν αποκτήσεις και λίγο πιο πρακτική σκέψη, θα μπορέσεις να πάρεις αποφάσεις που θα σε βοηθήσουν και μακροπρόθεσμα. Στα αισθηματικά, αν είσαι ελεύθερο πουλί, είσαι αρκετά γοητευτικός κι αυτό μάλλον θα σου φέρει μια νέα γνωριμία με έντονη χημεία. Απόλαυσέ το χωρίς φόβο. Αν δεν είσαι ελεύθερο πουλί, γιατί δεν οργανώνεις κάποια εκδρομή με το άλλο σου μισό; Λέω τώρα εγώ μια ιδέα! Αν θες. Αν όχι…

Αιγόκερως
21 Δεκεμβρίου – 19 Ιανουαρίου

Καλή εβδομάδα, Αιγόκερε! Αν θέλεις πρεμία, πρέπει να βρεις τις ισορροπίες ανάμεσα στις επαγγελματικές φιλοδοξίες και στις πιο προσωπικές ανάγκες σου. Θετικά νέα έρχονται στα επαγγελματικά και ευνοούν τα οικονομικά σου. Έχεις δύναμη ψυχής και αντοχή και μπορείς πια να αντιμετωπίσεις εκκρεμότητες του παρελθόντος. Δεν οργανώνεις λίγο και τα του σπιτιού, καθώς εκεί μπορείς να νιώσεις σταθερότητα και ασφάλεια; Όσον αφορά τον έρωτα, αν ανήκεις στους αδέσμευτους, δεν θέλεις να παίξεις άλλο. Κοινώς, θέλεις κάτι μόνιμο. Είναι μια καλή στιγμή για να το βρεις. Αν ανήκεις στους δεσμευμένους, άσε στην άκρη ανασφάλειες και ζήλιες, για να μπορέσεις να περάσεις όμορφα με το αμόρε.

Υδροχόος
20 Ιανουαρίου – 17 Φεβρουαρίου

Καλή εβδομάδα, Υδροχόε! Αυτό το επταήμερο σε προικίζει με ευκαιρίες για να διευρύνεις τους πνευματικούς σου ορίζοντες, ευχάριστα νέα ή και ευκαιρίες για να εξελιχθείς. Αν περιμένεις κάτι σχετικό με τον νόμο, ίσως να τρέξει και να είναι και υπέρ σου. Μπορείς επίσης να βάλεις μπροστά σχέδια για το μέλλον. Στα επαγγελματικά, μπορείς να ρίξεις γέφυρες επικοινωνίας και να κάνεις και τους άλλους να σε εμπιστευτούν, καθώς η πειθώ σου είναι σε άλλο επίπεδο. Στον έρωτα τώρα, αν είσαι ελεύθερος κι ωραίος, ίσως κάνεις μια νέα γνωριμία, η οποία θα σου δείξει από την αρχή πώς θα πάει. Αν είσαι δεσμευμένος και ωραίος, κάνε μια συζήτηση με το αμόρε για να δεις αν βαδίζετε στο ίδιο μονοπάτι.

Ιχθύες
18 Φεβρουαρίου – 19 Μαρτίου

Καλή εβδομάδα, Ιχθύ! Το επταήμερο αυτό σε καλεί να διαχειριστείς την καθημερινότητα, την υγεία και το πορτοφόλι σου. Το θετικό είναι πως έχεις μια δόση τύχης και πρέπει να την αξιοποιήσεις. Βέβαια, καλό είναι να κόψεις τις κακές και περιττές συνήθειες και να κάνεις σωστή οργάνωση στο πρόγραμμά σου. Λυπάμαι που σ' το λέω έτσι, αλλά το ότι νιώθεις δυνατός από μόνο του δεν λέει και κάτι αν δεν περάσεις στην ενεργό δράση, σωστά; Όσον αφορά τα ερωτικά σου τώρα, αν είσαι μπακούρι, δεν θέλω να παρασύρεσαι απ' αυτούς που τα λένε ωραία, γιατί μάλλον μόνο αυτό μπορούν να κάνουν. Αν δεν είσαι μπακούρι, μοιράσου τη σκέψη σου με το αμόρε, για να έρθετε πιο κοντά. Τι, όχι;

ΜΗ ΧΑΣΕΙΣ

Την καθημερινή αστρολογική σου προβλέψη στο ***athensvoice.gr/zodia***

* *Για πιο ολοκληρωμένη εικόνα των αστρολογικών σου τάσεων θα πρέπει να διαβάζεις και τον ωροσκόπο σου*

NEW SEASON

VOICE RADIO

WE'RE BACK. TUNE IN.

10:00–11:00	Επιστήμη Μπινάζη
11:00–12:00	Γιάννης Νένες
12:00–13:00	Στέφανος Δάνδολος
13:00–14:00	Λαμπρινή Τρούγκου – Θάνος Ψυλλίδης
14:00–15:00	Χαρά Αλεξανδροπούλου
15:00–16:00	Δημήτρης Αθανασιάδης

ATHENS VOICE

Master Franchiser in Greece: CALIN S.A. Tel: 210.68.40.005
E-mail: info@calingroup.gr - Website: calin.gr

